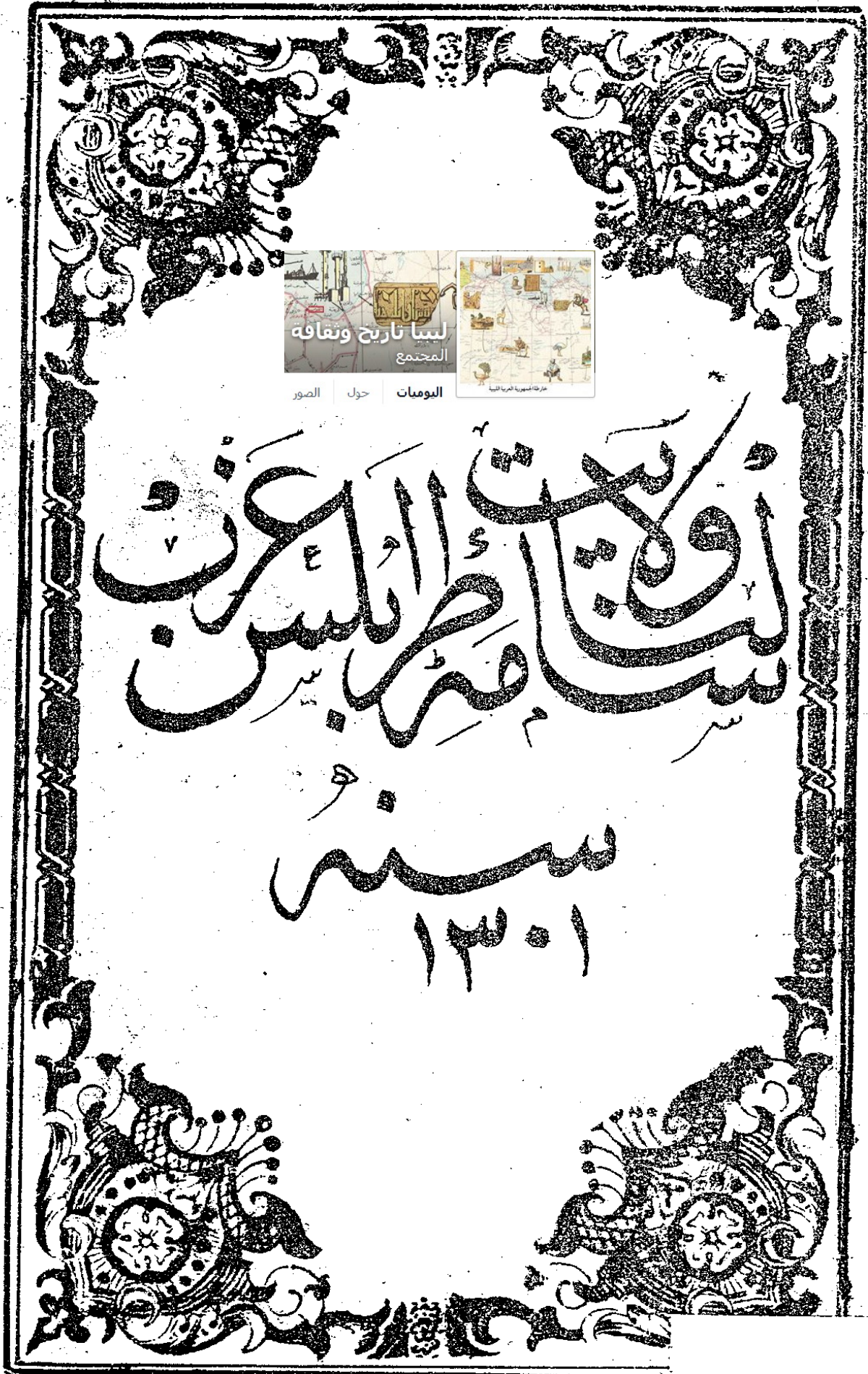

صفحة ليبيا تاريخ وثقافة على الفيسبوك

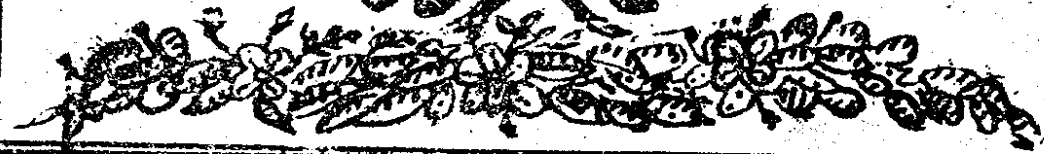

صفحة ليبيا تاريخ وثقافة على الفيسبوك

دولة

مكتبة

سايه معارف قوايه حضرت غلام فتناهيده طرابلس
ولایت جليله سنك اشوبيلك ارجوز بر
سنه جهرية بي سالنامسي ارنجی دفعه
اوله دن بوكره دنخ طبع وشميل اولمشدر
بونده مندرج اولان تقويم طرابلس غرب
شهرينك بولنديغی اوتوزايكي درجه
الی اوج دقيقه الی درت ثانيه عرض
شماليسنه وغرينوبيلك اون اوج درجه
اون بردقيقه طول شرقيسنه كوره
ترتيب وتنظيم دبوكا احوال نيرين ايله
ايام مشهوره ومخصوصه سلاوه وترقيم
قلمشدر بوسنه كلنجهر قدرطبع
ونشراولمش اولان بوردلا يتلست
شالنامه لومبدر اوج وادخال
سيفت ايتيان بعض هيئته وتاريخه
دارمفيد معلومات وولا يتلست

بطل تليل حضرت بلال الخليفة مصلح ر
المعارف قد طبعت ومثلت سالنامه
(جد ولاسنه) ولايه طرابلس الغرب
عاشرة من سنة الف وثلاثمائة
واحد الجهرية وقد رتب ونظم التقويم
المندرج فيها بالنظر الى العرض الشمالی
المكانة به مدينة طرابلس الغرب
بين (٢٢) درجة و (٥٣) دقيقة
و (٥٤) ثانية وطول (غرينوبيلك)
الشرقی ما بين (١٣) درجة و (١١)
دقيقة وزيدت فيه احوال النيرين
والايام المشهورة والمخصوصة
وقنادرجت وادخلت ايها
الآن في هذه السالنامة (جد ولاسنه)
بعض معلومات مفيدة في الهيئة
والتاريخ وافادات مختصرة في

احوال الولاية الطبيعية والمنصوية
 وموقعها الجغرافي وطبقات ارضها
 عالم يسبق درجه وادخاله في
 سالتات هذه الولاية التي طبعت
 ونشرت سابقا وبما ان اغلب اهالي
 الولاية لا يحسنون القراءة والكتابة
 بالتركية قد حصلت الجهورية بنشر
 واخراج هذه السالنامة تركية وعربية
 فالتركية يمين كل صحيفة والعربية
 التي هي اللغة المحلثة بشمالها لتيسر
 للاهالي اكتساب حصته في الاستفادة

منها

احوال طبيعيه وخصوصيه سيله
 موقع جغرافيسي وطبقات ارضي
 عقنده برطاقم مختصر افادات بوكه
 اشيو سالناميه روح وادخاك
 اوله يقتنون وولايتك خلقى مان
 بالعنوم تركچيا او قومق يازمق
 بيلد كرتدن بوندن تحصه مند
 استغاده اوله بيلدچون سالنام^ك
 بهر صحيفه سنك صاخ طرف
 تركچيا وصول طرفي ده لسان محلي
 اولان عربي اوله رق نشر واخرجه
 بجوريت الويرمكه اولوجهه طبع
 وتشل ايدلشدر

بورلى كونلرينك وموزالمت

(ا) ارمق (ل) لايقن (م) روم (ق) قنوك (س) يوزالمت

شهر		ایام		مقدار				مجموع	
روز	تاریخ	روز	تاریخ	مقدار	مقدار	مقدار	مقدار	مجموع	مجموع
۱	۲۱	۱	۲۱	۵۹	۳۶	۲۱۹	۲۱۹	۲۱۹	۲۱۹
۲	۲۲	۲	۲۲	۱	۱	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۳	۲۳	۳	۲۳	۳	۳	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
۴	۲۴	۴	۲۴	۲	۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
۵	۲۵	۵	۲۵	۵	۵	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
۶	۲۶	۶	۲۶	۲	۲	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
۷	۲۷	۷	۲۷	۷	۷	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
۸	۲۸	۸	۲۸	۷	۷	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
۹	۲۹	۹	۲۹	۸	۸	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
۱۰	۳۰	۱۰	۳۰	۹	۹	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
۱۱	۳۱	۱۱	۳۱	۱۰	۱۰	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
۱۲	۱	۱۲	۱	۱۱	۱۱	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
۱۳	۲	۱۳	۲	۱۲	۱۲	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
۱۴	۳	۱۴	۳	۱۳	۱۳	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۱۵	۴	۱۵	۴	۱۴	۱۴	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۱۶	۵	۱۶	۵	۱۵	۱۵	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۱۷	۶	۱۷	۶	۱۶	۱۶	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
۱۸	۷	۱۸	۷	۱۷	۱۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
۱۹	۸	۱۹	۸	۱۸	۱۸	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
۲۰	۹	۲۰	۹	۱۹	۱۹	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
۲۱	۱۰	۲۱	۱۰	۲۰	۲۰	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
۲۲	۱۱	۲۲	۱۱	۲۱	۲۱	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
۲۳	۱۲	۲۳	۱۲	۲۲	۲۲	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹
۲۴	۱۳	۲۴	۱۳	۲۳	۲۳	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹

مقدار الحرام ۱۳۰۱

احوال نیرین و ایام مشهوره

نهایت قوت خریف

روز قاسم
تربیع اول نیرین لیل

یوم عاشورا و قعد کوبلا

تشرین ثانی روح

مقابله نیرین لیل

اختفاء حشرات

تربیع ثانی نیرین نهاد

تحویل شمس بقوس

حاضر و بیان کنند

اول صومریلاد

صفر الحیدر		استماع بفرین	لیله جمعہ	ایام	نہار	پہلی	دویم	سوم
روز و تاریخ	احوال بفرین و ایام مشہورہ	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۲۰	کانون اولہ نوکی و تہ صفر ۱۳۳۵	۴۱۳	۴۰۹	۴۰۶	۴۰۱	سبت	جمعہ پرستہ	۱
۲۲	دخول مہرم بحراب	۰	۴۵	۰	۲۰	حد	پازار	۲
۲۸		۶	۴۶	۰	۲۱	اتین	پازار پرستہ	۳
۲۹		۷	۴۶	۱	۲۲	ثلاث	صالی	۴
۳۰		۸	۴۶	۱	۲۳	اربعہ	چهارشنبہ	۵
۳۱	تربیع اولہ بفرین نہار	۹	۴۶	۲	۲۴	خمیس	پنجشنبہ	۶
۱	آخر سقوط اوراق	۱۰	۴۶	۲	۲۴	جمعہ	جمعہ	۷
۲		۱۱	۴۶	۲	۲۴	سبت	جمعہ پرستہ	۸
۳		۱۲	۴۶	۳	۲۵	احد	پازار	۹
۴	خرید ملوک بخامیہ دراندلس	۱۳	۴۶	۳	۲۶	اتین	پازار پرستہ	۱۰
۵		۱۴	۴۶	۳	۲۶	ثلاث	صالی	۱۱
۶		۱۵	۴۶	۴	۲۷	اربعہ	چهارشنبہ	۱۲
۷	کانون اولہ روزی	۱۶	۴۶	۴	۲۸	خمیس	پنجشنبہ	۱۳
۸	مقابلہ بفرین لیله	۱۶	۴۶	۴	۲۸	جمعہ	جمعہ	۱۴
۹		۱۶	۴۶	۵	۲۹	سبت	جمعہ پرستہ	۱۵
۱۰		۱۷	۴۶	۵	۲۹	احد	پازار	۱۶
۱۱		۱۷	۴۶	۵	۳۰	اتین	پازار پرستہ	۱۷
۱۲	اول شب یلدا مہلیل	۱۷	۴۶	۵	۳۰	ثلاث	صالی	۱۸
۱۳		۱۷	۴۶	۵	۳۰	اربعہ	چهارشنبہ	۱۹
۱۴		۱۷	۴۶	۵	۳۰	خمیس	پنجشنبہ	۲۰
۱۵	تربیع ثانی بفرین نہار	۱۷	۴۶	۵	۳۰	جمعہ	جمعہ	۲۱
۱۶	تحويل شمس بحدی اولہ اربعین و فضل	۱۷	۴۶	۵	۳۰	سبت	جمعہ پرستہ	۲۲
۱۷		۱۷	۴۶	۵	۳۰	احد	پازار	۲۳
۱۸		۱۷	۴۶	۵	۳۰	اتین	پازار پرستہ	۲۴
۱۹	آخر شب یلدا اکلین اولہ مشہورہ	۱۷	۴۶	۵	۳۰	ثلاث	صالی	۲۵
۲۰		۱۷	۴۶	۵	۳۰	اربعہ	چهارشنبہ	۲۶
۲۱	اول صفر و صدیجات	۱۷	۴۶	۵	۳۰	خمیس	پنجشنبہ	۲۷
۲۲		۱۶	۴۶	۵	۲۹	جمعہ	جمعہ	۲۸
۲۳	شدت و یاج	۱۶	۴۶	۵	۲۹	سبت	جمعہ پرستہ	۲۹
۲۴		۱۶	۴۶	۶	۲۹	احد	پازار	۳۰

شماره		اجتماع تیرین		تیرین		سار		تیرین		تیرین	
		جمع	تیرین	جمع	تیرین	جمع	تیرین	جمع	تیرین	جمع	تیرین
شماره		ایام		ایام		ایام		ایام		ایام	
۵۰	۵۱	۳۱	۱۸	۱	۱۵	۱۶	۲۹	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۵۲	۵۳	۱	۲۰	۲	۱۵	۱۶	۲۹	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۵۴	۵۵	۲	۲۱	۳	۱۶	۱۷	۳۰	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱
۵۶	۵۷	۳	۲۲	۴	۱۷	۱۸	۳۱	۲۹	۳۰	۳۱	۱
۵۸	۵۹	۴	۲۳	۵	۱۸	۱۹	۱	۳۰	۳۱	۱	۲
۶۰	۶۱	۵	۲۴	۶	۱۹	۲۰	۲	۳۱	۱	۲	۳
۶۲	۶۳	۶	۲۵	۷	۲۰	۲۱	۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۶۵	۷	۲۶	۸	۲۱	۲۲	۴	۲	۳	۴	۵
۶۶	۶۷	۸	۲۷	۹	۲۲	۲۳	۵	۳	۴	۵	۶
۶۸	۶۹	۹	۲۸	۱۰	۲۳	۲۴	۶	۴	۵	۶	۷
۷۰	۷۱	۱۰	۲۹	۱۱	۲۴	۲۵	۷	۵	۶	۷	۸
۷۲	۷۳	۱۱	۳۰	۱۲	۲۵	۲۶	۸	۶	۷	۸	۹
۷۴	۷۵	۱۲	۳۱	۱۳	۲۶	۲۷	۹	۷	۸	۹	۱۰
۷۶	۷۷	۱۳	۱	۱۴	۲۷	۲۸	۱۰	۸	۹	۱۰	۱۱
۷۸	۷۹	۱۴	۲	۱۵	۲۸	۲۹	۱۱	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۸۰	۸۱	۱۵	۳	۱۶	۲۹	۳۰	۱۲	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۸۲	۸۳	۱۶	۴	۱۷	۳۰	۳۱	۱۳	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۸۴	۸۵	۱۷	۵	۱۸	۳۱	۱	۱۴	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۸۶	۸۷	۱۸	۶	۱۹	۱	۲	۱۵	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۸۸	۸۹	۱۹	۷	۲۰	۲	۳	۱۶	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
۹۰	۹۱	۲۰	۸	۲۱	۳	۴	۱۷	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۹۲	۹۳	۲۱	۹	۲۲	۴	۵	۱۸	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۹۴	۹۵	۲۲	۱۰	۲۳	۵	۶	۱۹	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۹۶	۹۷	۲۳	۱۱	۲۴	۶	۷	۲۰	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۹۸	۹۹	۲۴	۱۲	۲۵	۷	۸	۲۱	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۱۰۰	۱۰۱	۲۵	۱۳	۲۶	۸	۹	۲۲	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۱۰۲	۱۰۳	۲۶	۱۴	۲۷	۹	۱۰	۲۳	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴
۱۰۴	۱۰۵	۲۷	۱۵	۲۸	۱۰	۱۱	۲۴	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵
۱۰۶	۱۰۷	۲۸	۱۶	۲۹	۱۱	۱۲	۲۵	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۱۰۸	۱۰۹	۲۹	۱۷	۳۰	۱۲	۱۳	۲۶	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷
۱۱۰	۱۱۱	۳۰	۱۸	۳۱	۱۳	۱۴	۲۷	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
۱۱۲	۱۱۳	۳۱	۱۹	۱	۱۴	۱۵	۲۸	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
۱۱۴	۱۱۵	۱	۲۰	۲	۱۵	۱۶	۲۹	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۱۱۶	۱۱۷	۲	۲۱	۳	۱۶	۱۷	۳۰	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱
۱۱۸	۱۱۹	۳	۲۲	۴	۱۷	۱۸	۱	۲۹	۳۰	۳۱	۱
۱۲۰	۱۲۱	۴	۲۳	۵	۱۸	۱۹	۲	۳۰	۳۱	۱	۲
۱۲۲	۱۲۳	۵	۲۴	۶	۱۹	۲۰	۳	۳۱	۱	۲	۳
۱۲۴	۱۲۵	۶	۲۵	۷	۲۰	۲۱	۴	۱	۲	۳	۴
۱۲۶	۱۲۷	۷	۲۶	۸	۲۱	۲۲	۵	۲	۳	۴	۵
۱۲۸	۱۲۹	۸	۲۷	۹	۲۲	۲۳	۶	۳	۴	۵	۶
۱۳۰	۱۳۱	۹	۲۸	۱۰	۲۳	۲۴	۷	۴	۵	۶	۷
۱۳۲	۱۳۳	۱۰	۲۹	۱۱	۲۴	۲۵	۸	۵	۶	۷	۸
۱۳۴	۱۳۵	۱۱	۳۰	۱۲	۲۵	۲۶	۹	۶	۷	۸	۹
۱۳۶	۱۳۷	۱۲	۳۱	۱۳	۲۶	۲۷	۱۰	۷	۸	۹	۱۰
۱۳۸	۱۳۹	۱۳	۱	۱۴	۲۷	۲۸	۱۱	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۴۰	۱۴۱	۱۴	۲	۱۵	۲۸	۲۹	۱۲	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۲	۱۴۳	۱۵	۳	۱۶	۲۹	۳۰	۱۳	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱۴۴	۱۴۵	۱۶	۴	۱۷	۳۰	۳۱	۱۴	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۱۴۶	۱۴۷	۱۷	۵	۱۸	۳۱	۱	۱۵	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۴۸	۱۴۹	۱۸	۶	۱۹	۱	۲	۱۶	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱۵۰	۱۵۱	۱۹	۷	۲۰	۲	۳	۱۷	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
۱۵۲	۱۵۳	۲۰	۸	۲۱	۳	۴	۱۸	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۱۵۴	۱۵۵	۲۱	۹	۲۲	۴	۵	۱۹	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۱۵۶	۱۵۷	۲۲	۱۰	۲۳	۵	۶	۲۰	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱۵۸	۱۵۹	۲۳	۱۱	۲۴	۶	۷	۲۱	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۱۶۰	۱۶۱	۲۴	۱۲	۲۵	۷	۸	۲۲	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۱۶۲	۱۶۳	۲۵	۱۳	۲۶	۸	۹	۲۳	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۱۶۴	۱۶۵	۲۶	۱۴	۲۷	۹	۱۰	۲۴	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴
۱۶۶	۱۶۷	۲۷	۱۵	۲۸	۱۰	۱۱	۲۵	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵
۱۶۸	۱۶۹	۲۸	۱۶	۲۹	۱۱	۱۲	۲۶	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۱۷۰	۱۷۱	۲۹	۱۷	۳۰	۱۲	۱۳	۲۷	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷
۱۷۲	۱۷۳	۳۰	۱۸	۳۱	۱۳	۱۴	۲۸	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
۱۷۴	۱۷۵	۳۱	۱۹	۱	۱۴	۱۵	۲۹	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
۱۷۶	۱۷۷	۱	۲۰	۲	۱۵	۱۶	۳۰	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۱۷۸	۱۷۹	۲	۲۱	۳	۱۶	۱۷	۱	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱
۱۸۰	۱۸۱	۳	۲۲	۴	۱۷	۱۸	۲	۲۹	۳۰	۳۱	۱
۱۸۲	۱۸۳	۴	۲۳	۵	۱۸	۱۹	۳	۳۰	۳۱	۱	۲
۱۸۴	۱۸۵	۵	۲۴	۶	۱۹	۲۰	۴	۱	۲	۳	۴
۱۸۶	۱۸۷	۶	۲۵	۷	۲۰	۲۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۸۸	۱۸۹	۷	۲۶	۸	۲۱	۲۲	۶	۳	۴	۵	۶
۱۹۰	۱۹۱	۸	۲۷	۹	۲۲	۲۳	۷	۴	۵	۶	۷
۱۹۲	۱۹۳	۹	۲۸	۱۰	۲۳	۲۴	۸	۵	۶	۷	۸
۱۹۴	۱۹۵	۱۰	۲۹	۱۱	۲۴	۲۵	۹	۶	۷	۸	۹
۱۹۶	۱۹۷	۱۱	۳۰	۱۲	۲۵	۲۶	۱۰	۷	۸	۹	۱۰
۱۹۸	۱۹۹	۱۲	۳۱	۱۳	۲۶	۲۷	۱۱	۸	۹	۱۰	۱۱
۲۰۰	۲۰۱	۱۳	۱	۱۴	۲۷	۲۸	۱۲	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۲۰۲	۲۰۳	۱۴	۲	۱۵	۲۸	۲۹	۱۳	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۲۰۴	۲۰۵	۱۵	۳	۱۶	۲۹	۳۰	۱۴	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۲۰۶	۲۰۷	۱۶	۴	۱۷	۳۰	۳۱	۱۵	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲۰۸	۲۰۹	۱۷	۵	۱۸	۳۱	۱	۱۶	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۲۱۰	۲۱۱	۱۸	۶	۱۹	۱	۲	۱۷	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
۲۱۲	۲۱۳	۱۹	۷	۲۰	۲	۳	۱۸	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۲۱۴	۲۱۵	۲۰	۸	۲۱	۳	۴	۱۹	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۲۱۶	۲۱۷	۲۱	۹	۲۲	۴	۵	۲۰	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱۸	۲۱۹	۲۲	۱۰	۲۳	۵	۶	۲۱	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۲۲۰	۲۲۱	۲۳	۱۱	۲۴	۶	۷	۲۲	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۲۲۲	۲۲۳	۲۴	۱۲	۲۵	۷	۸	۲۳	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳
۲۲۴	۲۲۵	۲۵	۱۳	۲۶	۸	۹	۲۴	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴
۲۲۶	۲۲۷	۲۶	۱۴	۲۷	۹	۱۰	۲۵	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵
۲۲۸	۲۲۹	۲۷	۱۵	۲۸	۱۰	۱۱	۲۶	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۲۳۰	۲۳۱	۲۸	۱۶	۲۹	۱۱	۱۲	۲۷	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷
۲۳۲	۲۳۳	۲۹	۱۷	۳۰	۱۲	۱۳	۲۸	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
۲۳۴	۲۳۵	۳۰	۱۸	۳۱	۱۳	۱۴	۲۹	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
۲۳۶	۲۳۷	۳۱	۱۹	۱	۱۴	۱۵	۳۰	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۲۳۸	۲۳۹	۱	۲۰	۲	۱۵	۱۶	۱	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱
۲۴۰	۲۴۱	۲	۲۱	۳	۱۶	۱۷	۲	۲۹	۳۰	۳۱	۱
۲۴۲	۲۴۳	۳	۲۲	۴	۱۷	۱۸	۳	۳۰	۳۱	۱	۲
۲											

جمادی الاخر		اجتماع نیرین				تاریخ		
احوال نیرین و ایام مشهور		روز	تاریخ	تاریخ	تاریخ	روز	تاریخ	تاریخ
		۱۲۸۰	۱۲۸۱	۱۲۸۲	۱۲۸۳	۱۲۸۴	۱۲۸۵	۱۲۸۶
۱۴۳		۵۴۹	۵۴۹	۵۱۵	۲۱۱۱	سبت	جمعه	۲۹ ۱۷ ۱
۱۴۵	اول سقر دریا	۵۱	۲۲	۵۰	۱۹	احد	پاژار	۳۰ ۱۸ ۲
۱۴۶	وفات قیودان قلیح علی پاشا	۴۹	۲۲	۴۹	۱۷	اشنیز	پاژار	۴۱ ۲۹ ۳
۱۲۷	نیسان و تکی	۲۷	۲۲	۴۸	۱۵	ثلاث	صالی	۱ ۲۰ ۲
۱۲۱	تاریخ اول نیرین	۴۵	۲۱	۲۷	۱۳	اربعاء	چهارشنبه	۲ ۲۱ ۵
۱۲۹	تاریخ اول نیرین	۲۳	۲۱	۲۶	۱۱	خمیس	پنجشنبه	۳ ۲۲ ۲
۱۵۰	ناله عندلیب	۲۰	۲۰	۲۵	۹	جمعه	جمعه	۴ ۲۳ ۷
۱۵۱		۴۸	۲۰	۴۴	۷	سبت	جمعه	۵ ۲۴ ۸
۱۵۲	بشارت حمل مریم	۲۱۱	۱۹۱	۲۳۵	۵۱۱	احد	پاژار	۲ ۲۵ ۹
۱۵۳	نوروز حوازم شاه	۴۲	۱۴	۴۱	۳	اشنیز	پاژار	۷ ۲۶ ۱۱
۱۵۴		۴۳	۱۹	۴۱	۱	ثلاث	صالی	۸ ۲۷ ۱۲
۱۵۵		۳۰	۱۷	۴۰	۵۹۱	اربعاء	چهارشنبه	۹ ۲۸ ۱۳
۱۵۶	مقابلہ نیرین نیراد	۲۸	۱۶	۳۹	۵۷	خمیس	پنجشنبه	۱۰ ۲۹ ۱۴
۱۵۷		۲۶	۱۵	۳۸	۵۵	جمعه	جمعه	۱۱ ۳۰ ۱۵
۱۵۸		۲۴	۱۴	۳۷	۵۳	سبت	جمعه	۱۲ ۳۱ ۱۵
۱۵۹	نیسان روی	۲۲	۱۳	۳۲	۵۱	احد	پاژار	۱۳ ۱ ۱۶
۱۶۰		۳۰۹	۱۴۹	۳۵۵	۲۹۱۱	اشنیز	پاژار	۱۴ ۲ ۱۷
۱۶۱		۱۷	۱۱	۴۲	۲۷	ثلاث	صالی	۱۵ ۳ ۱۸
۱۶۲		۱۵	۱۰	۴۳	۲۵	اربعاء	چهارشنبه	۱۶ ۴ ۱۹
۱۶۳		۱۳	۱۰	۴۲	۲۳	خمیس	پنجشنبه	۱۷ ۵ ۲۰
۱۶۴	تاریخ ناله نیرین نیراد	۱۰	۹	۳۱	۲۱	جمعه	جمعه	۱۸ ۲ ۲۱
۱۶۵		۸	۸	۳۰	۲۰	سبت	جمعه	۱۹ ۷ ۲۲
۱۶۶	تحويل شمس بنور	۶	۸	۲۹	۳۹	احد	پاژار	۲۰ ۹ ۲۳
۱۶۷	اول سنه نور تشکیل نشانی	۴۱	۷۹	۳۸۵	۳۶۱۱	اشنیز	پاژار	۲۱ ۹ ۲۴
۱۶۸		۲	۶	۳۷	۳۶	ثلاث	صالی	۲۲ ۱۰ ۲۵
۱۶۹		۰۹	۲	۳۶	۳۴	اربعاء	چهارشنبه	۲۳ ۱۱ ۲۶
۱۷۰		۵۷۸	۵	۲۵	۳۰	خمیس	پنجشنبه	۲۴ ۱۲ ۲۷
۱۷۱		۵۵	۴	۳۴	۲۹	جمعه	جمعه	۲۵ ۱۳ ۲۸
۱۷۲		۵۳	۲	۳۳	۲۷	سبت	جمعه	۲۶ ۱۴ ۲۹

شعبان المعظم		اجتماع نیرین لیک بازار		نیرین						
احوال نیرین و ایام مشهوره		ایام		ایام						
۲۲	اول سفر سید رئیس مجید هندی	۵۸۷	۴۰۸	۷۰	۴۴۹	شنبه	بازار	۲۲	۱۴	۱
۲۳	آغاز کرما	۵۷	۴۶	۲	۴۳	ثلاث	صالی	۲۷	۱۵	۲
۲۴	قیون قرغی	۵۶	۴۴	۲	۴۲	اربعاء	چهارشنبه	۲۸	۱۲	۳
۲۵	اوله دیاج بواج	۵۵	۴۳	۱	۴۱	خمیس	پنجشنبه	۲۹	۱۷	۴
۲۶	یهورد کل بیای	۵۴	۴۳	۱	۴۰	جمعه	جمعه	۳۰	۱۸	۵
۲۷	ترتیب اول نیرین بازار	۵۳	۴۲	۰	۳۹	سبت	جمعه	۳۱	۱۹	۶
۲۸	مزیران توکی	۵۲	۴۲	۰	۳۸	احد	بازار	۱	۲۰	۷
۲۹		۵۱	۴۱	۰	۳۷	شنبه	بازار	۲	۲۱	۸
۳۰		۵۰	۴۱	۰	۳۶	ثلاث	صالی	۳	۲۲	۹
۳۱		۴۹	۴۱	۰	۳۵	اربعاء	چهارشنبه	۴	۲۳	۱۰
۳۲		۴۸	۴۰	۰	۳۴	خمیس	پنجشنبه	۵	۲۴	۱۱
۳۳		۴۸	۴۰	۰	۳۵	جمعه	جمعه	۶	۲۵	۱۲
۳۴		۴۷	۴۰	۰	۳۵	سبت	جمعه	۷	۲۶	۱۳
۳۵		۴۷	۳۹	۰	۳۴	احد	بازار	۸	۲۷	۱۴
۳۶	مقابلہ نیرین لیک	۴۶	۳۹	۰	۳۴	شنبه	بازار	۹	۲۸	۱۵
۳۷	ولادت محمود	۴۶	۳۸	۰	۳۳	ثلاث	صالی	۱۰	۲۹	۱۶
۳۸		۴۵	۳۸	۰	۳۲	اربعاء	چهارشنبه	۱۱	۳۰	۱۷
۳۹	اول نومبر	۴۵	۳۸	۰	۳۲	خمیس	پنجشنبه	۱۲	۳۱	۱۸
۴۰	مزیران دوری	۴۴	۳۸	۰	۳۲	جمعه	جمعه	۱۳	۱	۱۹
۴۱		۴۴	۳۸	۰	۳۲	سبت	جمعه	۱۴	۲	۲۰
۴۲		۴۳	۳۷	۰	۳۱	احد	بازار	۱۵	۳	۲۱
۴۳	ترتیب ثانی نیرین بازار	۴۳	۳۷	۰	۳۱	شنبه	بازار	۱۶	۴	۲۲
۴۴		۴۲	۳۷	۰	۳۱	ثلاث	صالی	۱۷	۵	۲۳
۴۵		۴۲	۳۷	۰	۳۱	اربعاء	چهارشنبه	۱۸	۶	۲۴
۴۶		۴۱	۳۷	۰	۳۰	خمیس	پنجشنبه	۱۹	۷	۲۵
۴۷		۴۱	۳۷	۰	۳۰	جمعه	جمعه	۲۰	۸	۲۶
۴۸	تحول شمس سلطان اوله فصل صیف	۴۱	۳۷	۰	۳۰	سبت	جمعه	۲۱	۹	۲۷
۴۹	تفتحات نیرین	۴۱	۳۷	۰	۳۰	احد	بازار	۲۲	۱۰	۲۸
۵۰		۴۱	۳۷	۰	۳۰	شنبه	بازار	۲۳	۱۱	۲۹
۵۱		۴۱	۳۷	۰	۳۰	ثلاث	صالی	۲۴	۱۲	۳۰

شهر		اجتماع نیرین بازار ایرت		طالع نیرین	وقت ظهر	شماره اول	شماره دوم	رمضان المبارک
سال	ماه	روز	روز	روز	روز	روز	روز	احوال نیرین و ایام مشهوره
۱	۱۳	۲۵	چهارشنبه	۴۱	۴	۳۸۸	۴۲۷	توبیخ اول نیرین چهارم
۲	۱۴	۲۶	پنجشنبه	۴۱	۵	۳۷	۴۳	
۳	۱۵	۲۷	جمعه	۴۱	۶	۳۷	۴۴	توبیخ اول نیرین چهارم
۴	۱۶	۲۸	شنبه	۴۲	۷	۳۱	۴۵	
۵	۱۷	۲۹	یکشنبه	۴۲	۸	۳۱	۴۶	توبیخ اول نیرین چهارم
۶	۱۸	۳۰	دو شنبه	۴۲	۹	۳۸	۴۵	
۷	۱۹	۱	سه شنبه	۴۲	۱۰	۳۸	۴۶	توز فرنگی اول با دسمور
۸	۲۰	۲	چهارشنبه	۴۲	۱۱	۳۸	۴۶	
۹	۲۱	۳	پنجشنبه	۴۳	۱۲	۳۸	۴۷	کشتار سرک عمومی عثمان ۱۲۷۹
۱۰	۲۲	۴	جمعه	۴۳	۱۳	۳۹	۴۷	
۱۱	۲۳	۵	شنبه	۴۳	۱۴	۳۹	۴۷	سیلاب حیدر علی
۱۲	۲۴	۶	یکشنبه	۴۳	۱۵	۴۰	۴۸	
۱۳	۲۵	۷	دو شنبه	۴۳	۱۶	۴۰	۴۹	مقابله نیرین چهارم - آخر ریاح
۱۴	۲۶	۸	سه شنبه	۴۳	۱۷	۴۱	۵۰	
۱۵	۲۷	۹	چهارشنبه	۳۷	۱۸	۴۱	۵۱	عید حواریین
۱۶	۲۸	۱۰	پنجشنبه	۳۷	۱۹	۴۲	۵۲	
۱۷	۲۹	۱۱	جمعه	۳۷	۲۰	۴۲	۵۲	توز رومی
۱۸	۳۰	۱۲	شنبه	۳۷	۲۱	۴۳	۵۳	
۱۹	۱	۱۳	یکشنبه	۳۷	۲۲	۴۳	۵۳	فتح مکه مکرمه در انساب جبهه اول
۲۰	۲	۱۴	دو شنبه	۳۷	۲۳	۴۳	۵۳	
۲۱	۳	۱۵	سه شنبه	۳۷	۲۴	۴۳	۵۳	توبیخ ثانی نیرین لیل ۳۳ عزان خاوری
۲۲	۴	۱۶	چهارشنبه	۳۷	۲۵	۴۳	۵۳	
۲۳	۵	۱۷	پنجشنبه	۳۷	۲۶	۴۳	۵۳	شدن حرارت
۲۴	۶	۱۸	جمعه	۳۷	۲۷	۴۳	۵۳	
۲۵	۷	۱۹	شنبه	۳۷	۲۸	۴۳	۵۳	لیل قدر
۲۶	۸	۲۰	یکشنبه	۳۷	۲۹	۴۳	۵۳	
۲۷	۹	۲۱	دو شنبه	۳۷	۳۰	۴۳	۵۳	توبیخ ثانی نیرین
۲۸	۱۰	۲۲	سه شنبه	۳۷	۳۱	۴۳	۵۳	
۲۹	۱۱	۲۳	چهارشنبه	۳۷	۱	۴۳	۵۳	

شماره	شهر	اجتماع نیرین		کالی	روز	ماه	سال	ذی القعدة
		نیرین	نیرین					
شماره	شهر	روز	ماه	سال	روز	ماه	سال	ذی القعدة
۱۱۰	۱	۲۲	جمعه	۳۹۱۰	۲۹	۱۹	۷۹	احوال نیرین و ایام مشهور
۱۱۱	۲	۲۳	جمعه	۳۹۱۰	۳۰	۹	۸۰	تولید شمس بسنبله
۱۱۲	۳	۲۴	پارز	۳۹۱۰	۳۱	۱۰	۸۱	آخر بار سوم
۱۱۳	۴	۲۵	پارز	۳۹۱۰	۳۲	۱۰	۸۲	
۱۱۴	۵	۲۶	صالی	۳۹۱۰	۳۳	۱۱	۸۳	
۱۱۵	۶	۲۷	چهارشنبه	۳۹۱۰	۳۴	۱۲	۸۴	وفات مریم
۱۱۶	۷	۲۸	پنجشنبه	۳۹۱۰	۳۵	۱۳	۸۵	ترتیب اول نیرین نهار
۱۱۷	۸	۲۹	جمعه	۳۹۱۰	۳۶	۱۳	۸۶	
۱۱۸	۹	۳۰	جمعه	۳۹۱۰	۳۷	۱۴	۸۷	اول فتوکوما
۱۱۹	۱۰	۳۱	پارز	۳۹۱۰	۳۸	۱۴	۸۸	جلوس همایون ۱۲۹۳
۱۲۰	۱۱	۱	پارز	۳۹۱۰	۳۹	۱۵	۸۹	ایلول فرنگی
۱۲۱	۱۲	۲	صالی	۳۹۱۰	۴۰	۱۶	۹۰	
۱۲۲	۱۳	۳	چهارشنبه	۳۹۱۰	۴۱	۱۶	۹۱	
۱۲۳	۱۴	۴	پنجشنبه	۳۹۱۰	۴۲	۱۷	۹۲	
۱۲۴	۱۵	۵	جمعه	۳۹۱۰	۴۳	۱۸	۹۳	مقابله نیرین نهار
۱۲۵	۱۶	۶	جمعه	۳۹۱۰	۴۴	۱۸	۹۴	
۱۲۶	۱۷	۷	پارز	۳۹۱۰	۴۵	۱۹	۹۵	توج آیرم زمان
۱۲۷	۱۸	۸	پارز	۳۹۱۰	۴۶	۲۰	۹۶	
۱۲۸	۱۹	۹	صالی	۳۹۱۰	۴۷	۲۰	۹۷	
۱۲۹	۲۰	۱۰	چهارشنبه	۳۹۱۰	۴۸	۲۱	۹۸	شهادت عیسی علی السلام
۱۳۰	۲۱	۱۱	پنجشنبه	۳۹۱۰	۴۹	۲۲	۹۹	روسیه امیر الموریتیا اسکی کوفت
۱۳۱	۲۲	۱۲	جمعه	۳۹۱۰	۵۰	۲۲	۱۰۰	ترتیب ثانی نیرین نهار
۱۳۲	۲۳	۱۳	جمعه	۳۹۱۰	۵۱	۲۲	۱۰۱	ایلول روسی آخر نیرین و سد
۱۳۳	۲۴	۱۴	پارز	۳۹۱۰	۵۲	۲۳	۱۰۲	
۱۳۴	۲۵	۱۵	پارز	۳۹۱۰	۵۳	۲۳	۱۰۳	
۱۳۵	۲۶	۱۶	صالی	۳۹۱۰	۵۴	۲۴	۱۰۴	انکسار کوما
۱۳۶	۲۷	۱۷	چهارشنبه	۳۹۱۰	۵۵	۲۵	۱۰۵	وزارت کبری علی محمد پاشا ۱۱۶۲
۱۳۷	۲۸	۱۸	پنجشنبه	۳۹۱۰	۵۶	۲۵	۱۰۶	
۱۳۸	۲۹	۱۹	جمعه	۳۹۱۰	۵۷	۲۶	۱۰۷	
۱۳۹	۳۰	۲۰	جمعه	۳۹۱۰	۵۸	۲۶	۱۰۸	ابتداء شمسویه ۱۲۹۵

ذی الحجه الشریف		اجتماع نیرین جمعه تهار		روز و ماه		روز و ماه		روز و ماه		روز و ماه		روز و ماه		روز و ماه		روز و ماه	
روز	ماه	روز	ماه	روز	ماه	روز	ماه	روز	ماه	روز	ماه	روز	ماه	روز	ماه	روز	ماه
۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰
۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱
۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲
۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳
۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴
۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵
۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶
۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷
۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸
۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹
۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰
۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱
۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲
۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳
۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴
۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵
۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶
۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷
۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸
۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹
۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰

ذی الحجه الشریف

احوال نیرین و ایام مشهوره

ایام معلومات
 ترویج شمس بمیزان اول فصل حریف
 ابتداء سنندج شمسب ۱۳۲۳
 عید طیب
 ترویج اول نیرین تهار ۱۸
 جوداب بی برای
 عرفه حج الوداع
 عید اضحی صلوات
 تشرین اول فرنگی ۱۳
 قاش بی برای
 مقابله نیرین لیل
 بد اسقوط اوراق تهر سورق سلطانیه ۹۱۲
 ترویج ثانی نیرین تهار ۴۱
 تشرین اول روی

<p>بعض معلومات مفيدة مختصرة من علم الهندس تتعلق بالتقويم</p>	<p>علم هيندن تقويم اوزوما معلومات مفيدة ومختصرة</p>
<p>السنة الشمسية</p>	<p>سنة شمسية</p>
<p>حسبها هو مابين تقصيرا في علم الهيئة ان كرة الارض تدور على محورها ٣٦٥ مرة $\frac{1}{4}$ مرة وربع الى ان تدور مرة واحدة على محيط دائرة الشمس الذي مقداره ٣٦٠ درجة ودورها على محورها يرى الطلوع والزوال والغروب فيعتبر كل دور يوما ومجموع الادوار سنة شمسية</p>	<p>علم هينده تفصيلا بيان اولدني اوزوم كوه ارض دائرة شمس محيطك مقداري اولان ٣٦٠ درجة في بركه دورا ينجي دكين كندی محوري اوزوم $\frac{1}{4}$ ٣٦٥ وربع كوه دورا ينجي يعني بودور طلوع وزوال وغروبي كوستريكدن هرري بريوم ومجموع برسنة شمسية اعتبار اولمشدر</p>
<p>وان كل يوم منقسم الى قسمين ليل ونهار وقد اعتبر كل منها اثنتي عشرة ساعة ومجموعهما اربعة وعشرون ساعة وسميت الساعات المذكورة يوما وسطيا</p>	<p>وهو بريوم ايل ونهار اطلق اوزوم كوي منقسم اولد رق هرري اون ايكشر ساعته مجموع يكرى دوت ساعة اعتبار الفشر وساعت المذكورة دخي يوم وسطى تسميد قلمشدر</p>
<p>فيلزم على هذه الصورة ان تقارب السنة الشمسية ٣٦ يوما و ٦ ساعات لكن مقدار السنة الشمسية</p>	<p>بوصورته برسنة شمسية ٣٦٥ كون و٦ ساعته قريبا لمساوي لا مكلور ايسه ده بودا بد تفصيلند صرف نظره</p>

<p>الصحيح هو ٣٦ يوما و ٥ ساعات و ٤٨ دقيقة و ٤٨ ثانية لان حركة الشمس الوسطية على دائرتها لا يمكن ان تكون درجة تامة با تكون ٥٩ دقيقة و ٨ ثواني و وسطيا كما يعلم من ايامهم و فوق على علم الهيئته و قد صرفنا النظر عن تفصيل ذلك</p>	<p>هيئت آشنا و لا نترك معلوما و لديغي اوزره دائرة شمس ^{اوزرته} شمسه حركه و سطحي تام بدرجه اوليوب و سطى اوله روت ٥٩ دقيقة و ٨ ثانية اولد يفتدن بر سنه شمسيه نك مقدار صحيحى ٣٦٥ كون ٥ ساعت ٩٨ دقيقة ٤٨ ثانية و</p>
<p>(السنة القمرية)</p>	<p>(سنه شمسيه)</p>
<p>بينما تدور كوكب الارض مرة على محيط دائرة الشمس الذى مقداره ٣٦٠ درجة يدور القمر اثنتى عشرة مرة دورا اجتماعيا على مداره حول الارض و يتم كل دور في ٢٩ يوما و ١٢ ساعة و ٤٤ دقيقة و ٣ ثواني فلذلك سمى كل دور شهرا قريبا فاذا ضربنا مقدار هذا الدور فى اثنتى عشر حصل مقدار سنة واحدة قمرية وهو ٣٥٤ يوما و ٨ ساعات و ٤٨ دقيقة و ٣٦ ثانية و التفاضل الكائن بين مقدار هذه السنة القمرية و مقدار السنة الشمسية وهو ١١ يوما تقريبا يعبر عنه بتفاوت ايام سنة النيرين في بيان معنى الاجتماع والاستقبال والترتيب الاول والاخير</p>	<p>كوكب الارض دائرة شمس محيطه مقدارى اولان ٣٦٠ درجة يى بركه دورا يثني دكين قمر كوكب الارض اطرافه اولاكذى مدارى و زنده اونا يكي كوكب دورا يدور و بهر دور يثني ٢٩ كون ١٢ ساعت ٤٤ دقيقة ٣ ثانية ده اتمام ايلر بودور لودن بهر يثني دخى بر ماه قمرى اطلاق قلمشند شوخالده مذكور دورك مقدارى اون ايكى به ضربا و لند قد حاصل اولان ٣٥٤ كون ٨ ساعت ٤٨ دقيقة ٣٦ ثانية برسنة قمرية نك مقدار يدر و اشبه سنه قمرية مقدار يله سنه شمسيه مقدارى بينلر نده اولان تقريبا ١١ كون تفاضله تفاوت ايام سنه نيرين قسيرا و لمتشدر اجتماع و استقباله ايله ترتيب اول و اخيرك</p>

ندیمک اولد یعنی
قره کندیسی مظلم برجسم اولد یقندن
یا کو شمسه مقابل اولان جهتی شمسند
اقتباس ضیا ایدرله منور و شمسه مقابل
اولیان جهتی ایسه دانما مظلم قالور
شکله مراجعت اولند قدہ بء وح مدار
قریبی وزرناء حرکت مخصوص سنی اجرا
ایتمک اولان قره حریفله اشارت
اولنان شمس بله حریفله اشعار اولنان
کوره ارض بینرندہ کی ب نقطہ سنده
بولنسه مذکور قرئه شمسه مقابل
اولوب اقتباس نور ایلیان قسمی کوره
ارضدن مشاهده اولنه میو کلیک مظلم
کوردن یکندن بوکا اجتماع نیرین
تعبیر اولور
اشبوا اجتماعدن ۷ کون ۹ ساعت ۱۱
دقیقه مرورندہ مذکور قره ب نقطہ
۹۰ درجه بعد شرق قیسندہ اولان ۱۰
نقطه سنه کله رله شمسند اقتباس
نور ایلیان قسمی کوره ارضدن مشاهده
ونسقی منور نصف دیکری مظلم و سوت
اولنه جغندن تربیع اول تسمیه اولور

ان ذات القمر جسم مظلم وانما تفتیس جہتہ
المقابلہ للشمس ضیاء نہا و تنور و ہوا ما
جہتہ الق لا تقابل الشمس فبتقی دائما
مظلمتہ
وعند مراجعۃ الشكل نری ان القمر الذی
یحری حرکتہ المخصوصۃ علی مدار ب روح
القمری لوکان فی نقطہ ب الق بین الشمس
فی الشكل بحرف آ و بین کورۃ الارض
المبینۃ بحرف ر فلا شہاد من کورۃ الارض
جہتہ المقابلہ للشمس المستنیرۃ نہا بل
یشاہد مظلماً بالکلیۃ فذلک یسمی اجتماع
الزیرین
ولدی مرور ۷ ایام و ۹ ساعات و ۱۱
دقیقۃ بعد مذ الاجتماع یحیی القمر الی نقطہ
ب الکاۃ علی بعد ۹۰ درجه من شرق
نقطہ ب فی شہاد من کورۃ الارض نصفہ
منوراً من الشمس والنصف الآخر مظلم و ہذا
الحال یسمی (التربیع الاول)
وکذلک عند مرور ۱۲ یوم و ۱۸ ساعت
و ۲۲ دقیقۃ بعد الاجتماع یاتہ القمر
المذکور الی نقطہ ب الکاۃ علی بعد
۱۸۰ درجه من شرق نقطہ
ب و یكون مقابل الشمس و کورۃ الارض

وبينه اجتماع دن ١٤ كون ١٨ ساعة
 ٤٢ دقيقة مرورنده مذکور قرب نقطة
 ١٨٠ درجة بعد شرقیسنده اولان و
 نقطه سنه كله و لك كوك شمس و كوك
 ارضه متناظر بولند یفند نهج بر قسمی منظم
 اولیوب كاملاً منور كود مكله اسبوحاله
 دخی مقابله نیرین و یا بود استقبال
 تعبیر اولنور

وكذا اجتماع دن ٧٧ كون ٣ ساعة
 ٣٣ دقيقة مرورنده مذکور قرب
 و یا خود و نقطه لوندن طقسان درجه
 بعینه اولان ح نقطه سنه و اصل اوله
 شمسه مقابل اولان طرفی منور و طرف
 دیگرى منظم كودینه جكندن بوحاله
 دخی تربیع ثانی نیرین اطلاق
 اولنور

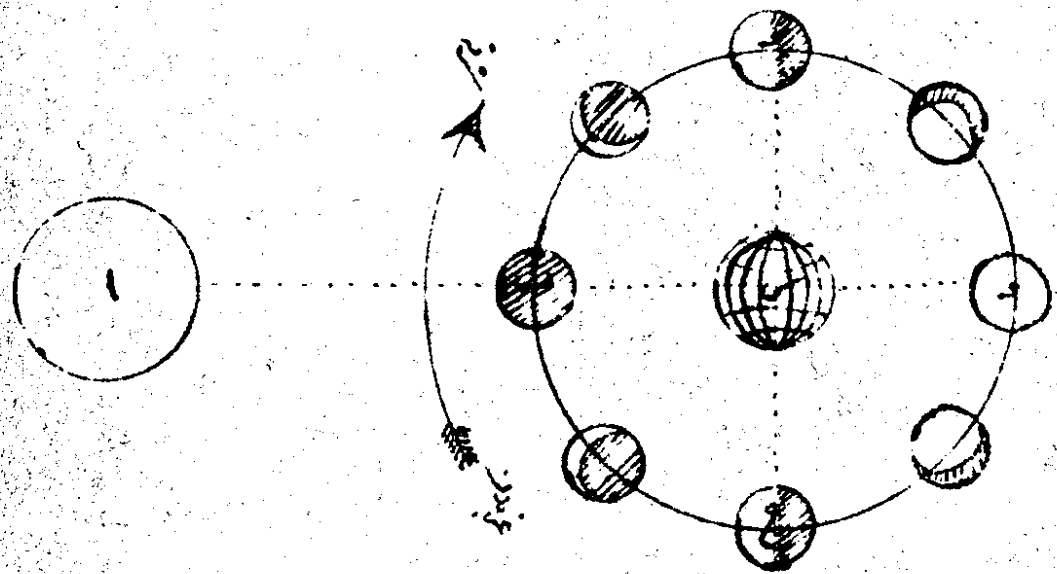
واجتماع دن ٤٩ كون ١٢ ساعة
 ٤٤ دقيقة ٣ ثانیه مرورنده مذکور
 قمر تكراراً ب نقطه سنه كلكه یه
 اجتماع اولمش اولور
 اجتماع دن تربیع اوله دكین هلاك
 اولجری شرق و تربیع ثانی دن
 اجتماع دكین غربه متوجده اولنله

فلا يكون شئ حينئذ منه مظلماً بل
 يشاهد منوراً تماماً وهذا الحال
 ايضاً يعبر عنه (بمقابلة النيرين
 او بالاستقبال
 وكذلك عند مرور ٢٢ يوماً و ٣
 ساعات و ٣٣ دقيقة بعد الاجتماع
 يصل القمر المذكور الى نقطة ح
 البعيدة تسعين درجة عن نقطة
 ب او نقطة و عند ذلك يرى
 طرفه المقابل للشمس منوراً و طرفه
 الآخر مظلماً فذه الحال ايضاً يعبر
 عنها (بالتربيع الثاني للنيرين)

ولدى مرور ٢٩ يوماً و ١٢ ساعة
 و ٤٩ دقيقة و ٣ ثواني بعد الاجتماع
 ياتي القمر الى نقطة ب مرة اخرى فيحصل
 الاجتماع ايضاً

وان طرفي الهلال يكونان متوجهين
 للشرق من الاجتماع حتى التربيع
 الاول ثم يتوجهان للغرب
 من التربيع الثاني حتى الاجتماع
 فن رضية الهلال عند يعرف
 كونه في آخر الشهر اوله

	<p>مذكور هلالك اشبه وضعينه ن ما هلك اولك وياخرى اوله يعنى بيلاه بيلاور</p>
<p>شكل صفحات القمر</p>	<p>صفحة قرصه شكله</p>

نظراً الى بعض الاقوال ان كوة الارض
 ثابتة والشمس متحركة وبالنظر الى
 اصح الاقوال ان الشمس ثابتة في
 مركز العالم وكوة الارض والقمر
 وسائر الكواكب دائرة في اطراف الشمس
 لكن القولين المذكورين لا يختلفان
 في حساب الهيئته والفلكيات بل
 انها متساويان سواء كانت
 الشمس ثابتة وكوة الارض متحركة او كانت
 كوة الارض ثابتة والشمس متحركة

هرنقدر بعض اقواله كوره كوة ارض
 ثابتة وشمس متحركة واصح اقواله نظراً لشمس
 مركز عالمه ثابت وكوة ارضه قمره
 كواكب سايره شمسه اطرافه دائريه
 كوة الشمس ثابت وكوة ارض متحركة اولسون
 وكوة كوة ارض ثابت وشمس متحركة اولسون
 قولين المذكورين هيئت وطبيقاته
 حساباً بالتجارب لا يختلف اوليون مساويين
 (مذكوره سنه سا على وجه تفاوته
 كيقين بيانده در)

<p>بيان كيفية تفاوت الساعات بين البلدان استخراج ذلك يتوقف على معرفة ساعة تفاوت طولى البلدة المطلوبة والبلدة المقام بها وهل ان هذا التفاوت شرقى ام غربى لان الشمس تاتي الى نصف نهار البلدة التى فى الشرق قبل البلدة التى فى الغرب فان كانت البلدة المطلوبة فى الجهة الشرقية من البلدة المقام بها يلزم جمع ساعة تفاوت الطولين والساعة المستعمله مع بعضها وان كانت فى الجهة الغربية يلزم طرحها من بعضها فالحاصل اى بقى هو مقدار ما تبينه الساعة المستعملة فى البلدة المطلوبة فى الزمان الواحد عينه</p>	<p>بولنبه استخراجى دائما مطلوب اولان بلده بولنديعى بلده تلك ساعت تفاوت طولينك استعملايه تفاوت المذكورة شرقى ويا غربى اولد يفتك بلنمنه منوطه چونكه شمس شرقه بولنان بلده تلك نصف النهار يه غربه بولنان بلده دن مقدم كد يكذن اكو مطلوب اولان بلده بولنديعى بلده تلك طرف شرقى سنده ايسه ساعت تفاوت طولين ايسه ساعت مستعمله يكديكويه جمع واكر طرف غربى سنده ايسه يكديكوندن طرح اولند قد حاصله ويا باقى مطلوب اولنان بلده ده عيني زمانه ساعت مستعمله اراه ايلديكى مقدار اولور</p>
--	---

مثال	مثال																	
<p>اذا كانت الساعة المستعملة بطرابلس الغرب تبين ٣ ساعا و ٣٠ دقيقة فكم تكون الساعة بدار السعادة فى الزمان عينه</p> <table border="0"> <tr> <td>مقدار الساعة المستعملة</td> <td>ع</td> <td>د</td> </tr> <tr> <td>ساعة تفاوت طولى دار السعادة</td> <td>٣</td> <td>٢٠</td> </tr> <tr> <td>مقدار ما تبينه الساعة المستعملة بدار السعادة فى الزمان عينه</td> <td>٤</td> <td>٣٣</td> </tr> </table>	مقدار الساعة المستعملة	ع	د	ساعة تفاوت طولى دار السعادة	٣	٢٠	مقدار ما تبينه الساعة المستعملة بدار السعادة فى الزمان عينه	٤	٣٣	<p>طرابلس غربه ساعت مستعمله ٣ ساعت ٣٠ دقيقة كوستومكده ايكين عيني زمانه بدار السعادة ساعت قاچدر</p> <table border="0"> <tr> <td>ع</td> <td>د</td> </tr> <tr> <td>٣</td> <td>٣٠</td> </tr> <tr> <td>١</td> <td>١٣</td> </tr> <tr> <td>٤</td> <td>٣٣</td> </tr> </table> <p>عنى زمانه در سعادته كى ساعت مستعمله اراه ايلديكى مقدار</p>	ع	د	٣	٣٠	١	١٣	٤	٣٣
مقدار الساعة المستعملة	ع	د																
ساعة تفاوت طولى دار السعادة	٣	٢٠																
مقدار ما تبينه الساعة المستعملة بدار السعادة فى الزمان عينه	٤	٣٣																
ع	د																	
٣	٣٠																	
١	١٣																	
٤	٣٣																	

بيان ساعات تفاوت الطولين
في بعض المحلات المشهورة اعتباراً
من نصف نهار طرابلس الغرب وكون
التفاوت المذكور شرقي او غربي

طرابلس من بله نصف النهار نذ اعتباراً
مشهور محلودن بعض يريك ساعت
تفاوت طوليني ايله تفاوت المذكور
شرقي ويا غربي اولد قولى

اسما	ساعة تفاوت طولين ان طرابلس غرب		طرابلس غرب جهتي
	صحت	صحت	
جزاير	البحر الشرقي
تونس	..	١١	
بنغازي	..	٢٧	
درنه	..	٢٨	
سلاينك	..	٢٩	
حانيه	..	٤٧	
ازمير	..	٥٢	
درسهاد	١	٠٣	
بصره	٢	١٩	
بنديابوشهر	٢	٢٠	
مسقط	٢	٠١	
كراچي	٢	٢٥	
بومباي	٢	٥٨	
سرند	٢	٢٠	
كلكتا	٥	٠٠	
سينغاپور	٦	٠٣	
شنغاي	٧	١٢	

جهتها
من طرابلس
الغرب

ساعة تفاوت
الطولين
من طرابلس الغرب

صحت

البحر
الغربي

البحر
الشرقي

البحر
الشرقي

جدول ثقل کران الشمس	جدول ثقلک ومساجسمہ
والقمر والأرض الجسیمہ ومساجسمہ	کرہ الارض وقمر وشمس
نصف قطر الارض	نصف قطر ارض
قطر الارض الاطول	قطر الطول ارض
محیط الارض	محیط ارض
مساحت سطح کرہ	مساحت سطح
الارض تریبعا	تربی کرہ ارض
مساحت الارض الجسیمہ	مساحت جسمہ ارض
ثقل الارض	ثقلت ارض
۱۰۰ کیلو غرام (۵) کیلو ٹونیلا تو	۱۰۰ کیلو غرام
قطر القمر	قطر قمر
محیط القمر	محیط قمر
سطح القمر تریبعا	سطح مربعی قمر
مساحت جسم القمر	مساحت جسمہ قمر
ثقل القمر	ثقلت قمر
البعدا ابعد الکائن	مركز قمر الیہ مرکز
بین مرکز الارض و مرکز	ارض بیند اولان
القمر ای ال اوج	بعد ابعد ترکہ اوج
البعدا الاوسط	بعد اوسط
البعدا اقرب ای الحفیض	بعد اقرب ای الحفیض
قطر الشمس	قطر شمس
محیط الشمس	محیط شمس
سطح الشمس تریبعا	سطح مربعی شمس
مساحت جسم الشمس	مساحت جسمہ شمس
ثقل الشمس طونیلا تو	ثقلت شمس طونیلا تو

(۵) ای اختیار کل قطر اربعین اقد تسعة عشر قطر اربعین وثلاثین اقد

بوصورتده ارضك قطري واحد فرض
اولنسه قرك قطري ٢٧٢٩ ر یعنی
ربعی قدر اولور و قرك قطري واحد
فرض اولنسه ارضك قطري ٢٧ ٣
یعنی اوج بقی مثلی اولور و مساحت
سطحیه تربیعیه ٢٨ میلیون کیلومتر و
ایمکله ارضك سطحك ١٣ جزئیك
بر جزئیك اقل اولور و مساحت جسمیه
تکعبیه ارضك مساحت جسمیه سنك
٤٩ جزئیك بر جزئیك اقربدر و ثقلی
ایسه ارضك ثقلتنك ٨٠ جزئیك
بر جزئیك قریبدر و ثقل اضا فی سی
ارضك ثقلی براعتبار اولنده قده
٢١٥ یعنی نصفندن زیاده جه در
و شمسه قطریك بیوكلکی ارضك
قطریك ١١٢ مثلی و مساحت سطحیه
مقداری ارضك مساحت سطحیه سنك
١٢٥٧٥ مثلی و مساحت جسمیه سنك
جسامتی ارضك مساحت جسمیه سنك ١٤٠٠٠
مثلیه بلکہ شمسه مجموع سیاراتك جمعك
٥٠٠ و عند البعض ٦٠٠ مثله و شمسه ثقلی
ارضك ٣٥٥٠٠ كره ثقله مساویدر
و شمسه ثقلی مجموع سیاراتك یك یوزالی
بلکه ١٠٠ كره ثقله مساویدر و شمسه
ثقل اضا فی سی براعتبار اولنده شمسه
ثقلی كا نظر اربع مقداردر ٩٠٠
ثقلی بلیج اولنده الی یعنی تقریباً

لو فرضنا علی هذه الصورة قطر الارض
واحداً فيكون قطر القمر ٢٧٢٩ ر ای
قدر ربعی ولو فرضنا قطر القمر واحداً
فيكون قطر الارض ٢٧٢٩ ر ای قدره
ثلاثة اضعاف ونصف وتكون مساحت
سطحیه تربیعیه ٢٨ مليون كيلومتر وذلك
اقل من جزئ واحد من ١٣ جزئاً من
سطح الارض و مساحت جسمیه تكعيباً اقرب
لجزئ واحد من ٤٩ جزئاً من مساحت
جسم الارض ما ثقله فقريب لجزئ واحد
من ٨٠ جزئاً من ثقل الارض و ثقله
الاضافي اذا اعتبرنا ثقل الارض واحداً
هو ٢١٥ ر ای اكثر قليلاً من نصف
ثقلها وان كبر قطر الشمس يساوي
١١٢ ضعفاً من قطر الارض و مقدار
مساحت سطحها يساوي ١٢٥٧٥ ر
ضعفاً من مساحت سطح الارض
و جسامته مساحت جسمها يساوي
١٤٠٠٠ ر ضعفاً من مساحت جسم الارض
و ربما كان حجم الشمس مساوياً لحجم اية
ضعفاً من حجم مجموع السيارات و عند
البعض يساوي ٣٥٥٠٠ ضعفاً و ثقل
الشمس يساوي ٣٥٥٠٠ ضعفاً من
ثقل الارض و ثقل الشمس أيضاً يساوي
ثقل مجموع السيارات ٧٥٠ مرة او ٨٠٠
و اذا اعتبرنا ثقل الارض الاضافي واحداً يكون

م	ن	ماء واحد اعتبارا ثقله اضافي	شمس واحد اعتبارا مقدار ثقلي	ارض واحد اعتبارا بقله مقدار ثقلي	كواكب قوة جاذبه لربك ترتيبها
ع	ز	ثقلها الاضافي باعتماد الماء واحدا	مقدار ثقليها باعتماد الشمس واحدا	مقدار ثقليها باعتماد الارض واحدا	ترتيب اقوى الجاذبه في الكواكب
عطاره	٦٧١	$\frac{1}{412751}$	$\frac{1}{13}$	شمس ٢١٢٠	
زهرة	٥٠٠	$\frac{1}{401847}$	$\frac{1}{10}$	مشري ٢٤٥	
ارض	٥٤٤	$\frac{1}{304942}$	١	نبتون ١١٠	
مرخ	٥١٥	$\frac{1}{2250237}$	$\frac{1}{8}$	زحل ١٠٩	
مشري	١٢٩	$\frac{1}{1000}$	٣١٨	اورانوس ١٠٥	
زحل	٠٧٥	$\frac{1}{3000}$	١٠١	ارض ١٠٠	
اورانوس	٠٩٨	$\frac{1}{26000}$	١٥	زهرة ٩١	
نبتون	١٢١	$\frac{1}{17000}$	٣١	عطاره ٥١	
شمس	١٣٧	$\frac{1}{1}$	٣٠٤٩٣٦	مرخ ٥٠	
قمر	٣٣٧	$\frac{1}{304934211}$	٨٨	قمر ١٢	

ان جذب الكواكب بعضها لبعض متناسب مع ثقلها
تناسبا مستقيما ومتناسب مع مربع مسافتها
تناسبا معكوسا واذا اعتبرنا القوة الجاذبية
التي في سطح كوكب الارض واحدا يسهل علينا تعيين
وتقدير القوة الجاذبية الموجودة في احد سائر
الاجرام لاننا نضربها بما ان ذلك الجسم من الثقل
المعوم بالنسبة الى الارض بمربع قطر المعلوم
ايضا بالنسبة الى نصف قطر الارض يكون قد
وجدنا ما ان ذلك الجسم من القوة الجاذبية وتقدرها
في الجهد والجراديسر احاله ترتيب القوة الجاذبية
بما ان الكواكب التي قوتها الجاذبية كثيرة ويستبان
من هذا ان اولها انما انما انما جسم الى الشمس
وزنه في كوكب الارض اقل واحد فيسأرى
هناك اكثر من ٢٤ اقل ولو نقلناه الى المريخ

اجسامك بربر لوني جذب باللوز ثقلي بيله
مستقيما متناسب ومسا لربك مربع بيله
معكوسا متناسبا سطر كوكب ارضك قوة جاذبه
واحدا اعتبارا ونسبا جرم ارضك من برنده اولى
قوة جاذبه بي تعيين وتقدير اركان اولوز
زير اجسام مذكورة ارضك نسبتله معلوما ولاق
ثقلتي بيه ارضك نصف قطريه نسبتله معلوم
اولان قطر كوكب مربعه ضرب اوله في الجسمك
قوة جاذبه بي بولميش اولوز بالاي يسا دده
مجرد ولدده قوه جاذبه بي زياده اولوز
بدايله ترتيب لوزي كوستر لشد بي بي اولوز
مستبان اولوز كوكب ارضك رقيه وزفا اولوز
بر جرم شمس ثقل اولوز كوكب سكر قيه
زياده اقل اولوز مرجح ثقل اولوز

ابنق يارمقيه ونبونه كتر لسه برقيه
 قرق درم كور وفس عليه معلوم اوله كم
 جمل لوله مكعبى نسبتند تزايد وياتا قص
 ايد رتوه بيا ذبه نك تاثيرى جسم جاذبه
 درجه جساميله متناسب اولديغى رتوه
 جاذبه نك تاثيرى ابعادك مر ببلوى ايله
 متكافيه متناسب بولند يعنى جهتلرله شملك
 جذبى قمر ك جذبى نك نصفى قدر اولور

انما يسا نصف اقر ولو نقلناه الى نبتون
 سيارى اقره واربعين درهما وفس عليه
 ثم اعلم ان الاجرام تتزايد وبتناقص
 بالنسبة الى مكعب الاقطار وان تاثير القوة
 اجزاء متناسبة متكافيه مع مربعات
 الابعاد و لذللك يكون جذب الشمس قدر
 نصف جذب القمر

خسوف و كسوف

الخسوف والكسوف

بيد او جيو زسنر روميه سندن ارجيو ز
 اون بتر سنر روميه سنه قدر اون
 الى سنه طرفه وقر عوايه جوق خسوف
 وكسوفك نصادق ايد جملرى شهر اولور
 وايام ايله زويت اولنه جملر كما لكى شاك

جدول في بيان الشهور والايام التي سيقم
 بها الخسوف والكسوف من سنة الف
 وثلاثمائة الرومية الى سنة الف و
 ثلاثمائة وخمسة عشر وهو ستة عشر سنة
 اسماء المحلات التي سيرى ذلك بها

رقم	تاريخ	سنة	محل الخسوف	سمت رؤيت	محل الكسوف	
١٤	مارت	١٣٠٠	}	كسوف جزئى	آسيا	
٢٩	مارت			كسوف كلى	يكي زده لاند	زيلانده الجديدة
١٣	نيسان			كسوف جزئى	قطب جنوبى	القطب الجنوبى
٢٢	ايلول			خسوف كلى	يونانستان وارنودون	اليونان والارنودون
٦	تشرين اول	١٣٠١	}	كسوف جزئى	امريكا	
١٨	مارت			خسوف جزئى	چين	الصين
٢٨	اغسطس			كسوف كلى	يكي زلانده	زيلانده الجديدة

رقم	تاريخ	اسم	اسم رؤيت	محل الرؤيت
١٢	ايلول	١٣٠١	آسيا	آسيا
٢١	شباط	١٣٠٢	مكسيقا كورفري	جون مكسيقا
١٧	اغستوس		شمال افريقا	افريقا الشمالية
٢٧	كانون ثاني	١٣٠٢	ساند ويچ اطري	جزاير ساند ويچ
١٠	شباط		جنوبي امريكا	امريكا الجنوبية
٢٢	تموز	١٣٠٣	ارمنستان	ارمنية
٧	اغستوس		روسيا واوستريا	الروسية واوستريا
١٤	كانون ثاني	١٣٠٤	فرنسا	فرنسا
٣٠	كانون ثاني		قطب جنوبي	القطب الجنوبي
٢٧	حزيران	١٣٠٤	يكي زلاند	زيلاند الجديدة
١٨	تموز		ميسي سبي (امريكا)	ميسي سبي (امريكا)
٢٩	تموز	١٣٠٤	آسيا	آسيا
٢٠	كانون اول		بهرنگ بوغازي	مضيق بهرنك
٥	كانون ثاني	١٣٠٥	دولة متحدہ (امريكا)	الدولة المتحدة (امريكا)
١٤	حزيران		مداغاشقار	جزيرة مداغاشقار
٢٠	حزيران	١٣٠٥	ارمنستان	ارمنستان
١٠	كانون اول		امريكا وسنة الزلزل	امريكا وجزيرة سنت ايلان
٥	حزيران	١٣٠٦	قاب وهر	قاب وهر
٣٠	تشرين ثاني		موريس اطري	جزاير موريس
١١	مايس	١٣٠٧	هندستان	الهند
٢٥	مايس		قطب شمالي	القطب الشمالي
٤	تشرين ثاني	١٣٠٧	ايرلانده	ايرلانده
١٩	تشرين ثاني		ايرلانده	ايرلانده
١٤	نيسان	١٣٠٨	ارقيانوس ساكن	المحيط ساكن

فراينسا	فراينس	خسوف جزوي	1308	نيسان	29
دول امريكا المتحد	امريكا دولت متحد	كسوف حلقوي		تشرين اول	8
الصين	چين	كسوف كلي	1309	تشرين اول	23
بره زيليا	بره زيليا	كسوف كلي		نيسان	2
بيرو با أمريكا	پيرو (امريقات)	كسوف حلقوي	1310	ايلول	22
كينه الجديدة	يكي كينه	خسوف جزوي		مارت	9
مصر	مصر	كسوف حلقوي	1311	مارت	25
مداغاشقار	مداغاشقار	خسوف جزوي		ايلول	3
بارباد	بارباد	خسوف كلي	1312	مارت	2
اوربا	اوروبا	كسوف جزوي		مارت	14
آسيا	آسيا	كسوف جزوي	1313	اغسطس	1
ميسي سيبى	ميسي سيبى	خسوف كلي		اغسطس	22
امريكا الجنوبية	جنوبى امريكا	كسوف جزوي	1314	يولك	2
اوستراليا والمحيط	اوستراليا (اوقيانوسيا)	كسوف حلقوي		شباط	1
البحر	ايران	خسوف جزوي	1315	شباط	12
المانيا	المانيا	كسوف كلي		تموز	28
مكسيكا	مكسيكا	خسوف جزوي	1316	اغسطس	11
كاليدونيا الجديدة	يكي قاله رنيا	كسوف حلقوي		كانون ثانى	20
بارباد	بارباد	كسوف حلقوي	1317	تموز	4
فراينسا	فراينس	خسوف جزوي		كانون اول	22
الصين	چين	كسوف كلي	1318	كانون ثانى	10
الروسية	روسية	خسوف جزوي		حزيران	21
امريكا الجنوبية	جنوبى امريكا	كسوف حلقوي	1319	تموز	2
فراينسا	فراينس	كسوف كلي		كانون اول	15
آسيا	آسيا	كسوف جزوي	1320	كانون اول	30
اوربا	اوروبا	كسوف جزوي		مايس	27
كينه الجديدة	يكي كينه	خسوف كلي	1321	حزيران	12
كاب ور	قاپ ور	خسوف جزوي		كانون اول	5
اسيانيا	اسيانيا	كسوف كلي	1322	مايس	12
مداغاشقار	مداغاشقار	كسوف حلقوي		تشرين ثانى	10

سرعت الرياح وقوتها		دوڑکارلرک نبرت قوتی	
سرعت باد	سرعت باد	سرعت باد	سرعت باد
۱۰۰۹۱	۴۰۰۵	۰۶۳۲	بک خفیفه زورکار
۲۱۰۹۶	۸۰۱۰	۴۶۸۳	فمیش
۳۳۰۹۴	۹۰۱۵	۱۰۰۰۸۹	برازیاو فریش
۵۴۰۹۰	۲۵۰۲۵	۲۲۰۱۸	قوتی زورکار
۷۶۰۸۶	۲۱۰۳۵	۵۴۰۹۱۴	سرد جبه
۸۷۰۸۲	۲۴۰۴۰	۷۱۰۷۳۶	فورتین
۱۰۸۰۱۱	۳۰۰۵۰	۱۱۲۰۰۷۲	سرد فورتین
۱۳۰۰۱۴	۳۶۰۱۵	۱۲۱۰۳۳۷	بیرا
۱۵۳۰۰۸	۴۵۰۳۰	۲۵۱۰۹۸۷	اینید و اجاکر هداید بورا

بعض درجات البرد والحراة		بعض برود و حرارت	
درجات البرودة المحسوسة في الاقطار القطبية	درجات البرودة المحسوسة في الاقطار القطبية	برودت	برودت
درجات انجماد الزئبق	درجات انجماد الزئبق	۳۸۰۸	۳۸۰۸

سرودت		
درجته انجماء الفرف	٣٧,٨	تيزابك درجه انجماءى
درجته انجماء ذيب الزاج	٣٧,٤	زاج ياغلك درجه انجماءى
درجه انجماء الحليب في الجنوات	٣٤,٣٧	حيوانده سودك درجه انجماءى
درجته انجماء الحلب	٣٣,٢٥	سركه نك درجه انجماءى
درجه البرودة الوسطى في القطب الشمالى	٣١,٢٥	قطب شماليك درجه برودت وسطى
انجماء العرف	٢١,٦٦	عرقك انجماءى
انجماء الانهار والخبر والخمر	٧,٥٠	انهارك انجماءى ومركب وشتر انجماءى
درجه البرودة العادية في لوندريه	٧,٥٠	لوندريه نك عار درجه برودت
درجه انجماء الحليب ودهن اللوز	٧,٥٠	بادم ياغلك وسودك درجه انجماءى
حرارت		
درجه ذوبان جماد الماء	صفر	بوزك درجه ذوبان
درجه ذوبان الثلج	٣,٧	قارلوك درجه ذوبان
درجه انقضاء الثلج الاضافته في الماء	٤	صونك نهايت درجه ثقلت اضافته
الحرارة الوسطى في القرب والمنابع	١٠	طهورات و منبعاك حرارت وسطى
درجه الحرارة المقضية للنباتات	١٦,٢٥	نباتات مقضى درجه حرارت
درجه الحرارة المقضية في الليمون (٧)	١٧,١٩	ليمونلقده مقضى درجه حرارت
درجه ذوبان السمن	١٩,٣٨	ياغلك ارميسى
درجه حرارت حجرة المريض	٢١,٣٥	خسترا و طرسنك حرارت
الحرارة الوسطى في البحر في خط الاستوى	٢٥,٥	خط استوا وسط درجه حرارت
نضج العنب	٢٦,٢٥	اوزملوك كالى
حرارة دم الاوروپا و بين	٢٦,٦	اوروپا لولوك حرارت دملى
حرارة دماء الصبيان	٢٦,٩	دم صبيانك حرارت
حرارة دم السودان	٣٧,٣	سياه عربيلوك دمك حرارت
غليان الماء	١٠٠	صويك غليان

(٧) هو مكان غاط بيلور داخله اشجار متوسعة تثمر في الشتاء بواسطة حرارة النار المجمولة فيه

حركات		
ذوبان الفضة	١٠٣٠٢	كوشك ذوبان
ذوبان النحاس	١٠٩٠١	باقر ذوبان
ذوبان الذهب	١١٠٠٢	التونك ذوبان
ذوبان الحديد	١٠٣٠٠	روك يثور ذوبان
درجة حرارة الشمس وبداية		حرارة الشمس يله الماسك دحي
احتراق الالماس	١٧٦٠١	احتراقه با شلدي في درجة در
ذوبان معدن (الومينوم)	١٨٦٠٥	(الومينوم) معدن ذوبان

مواسم الزراعة

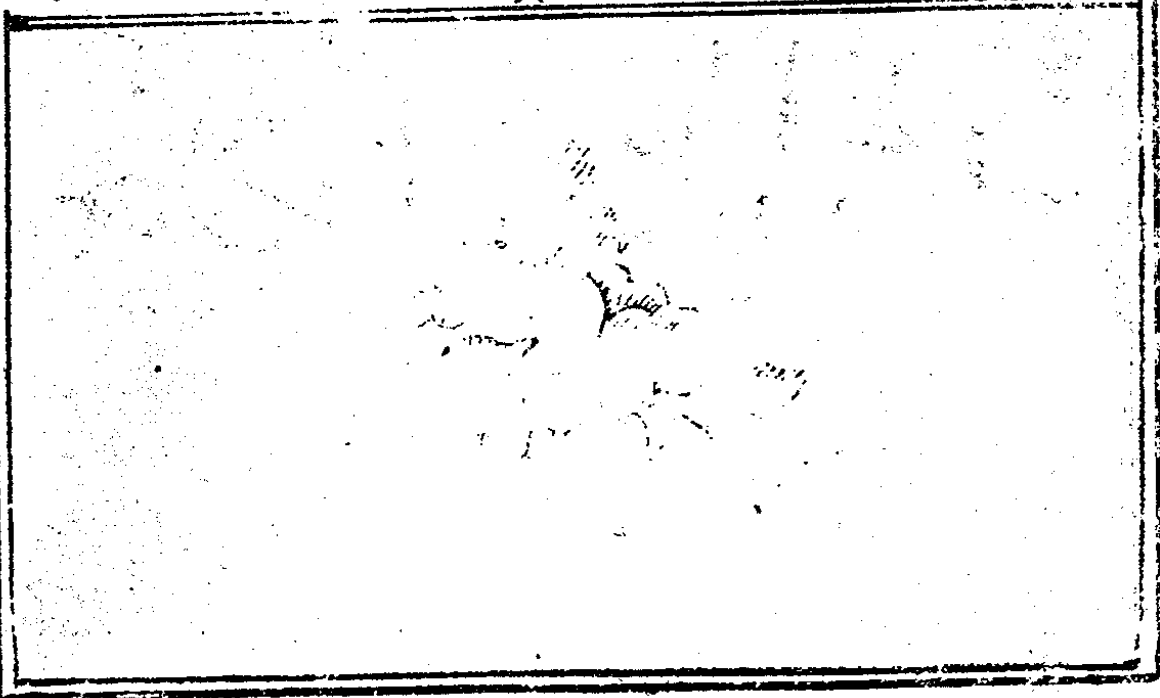
مواسم الزراعة

في مارت يزرع الطماطم والباربجان
والفلفل ويشتل الخيار والقرع والكو
والفصولية والدره (السيول) والبط
والبطاطة والبقص والصفصفا
والباذلية والخوخ والرومان وتغرس
سائر الاشجار وتعلم الموالح
وتجرى انواع التلقيح وتعلم ايضا
اشجار الفواكه وتنقل الاشجار
وتغرس وفي نيسان تقصر الاغصان
ويجرى تلقيح الورق مرة ثانية وتزرع
الحنا وتؤخذ الاغصان وفي مايس
يزرع حب العزير ويفرس النخل

مارتاده طوماسس وبا طيلجا وسبير
وخيار وقباق فداني وقواته وفصولية
ومصر بغدادى ودخان وبتات ودره
ويونجر وبازليا وشفتالى ونار
وسائر اشجار زرع وغرس اول نور
وباغ بودانور واريل بوري ودود
وبورغى اشيسى اجرا قلنور ومبوه
افاجى بودانور واشجار نقل
وغرس اول نور شهرينسا فيلير
قيرمه وايجنى يابراق اشيسى وحنا
زرعى زمانيدر وفيلير النور
مايسده حب العزير زرع وخرما

غرس و اجراء حصاد اول نور تموزده
 پراسه ياس تيفى يا پياور و لحنه و قرنيه
 و پراسه و صوغان و كرويز و فرناك
 پتاسه سى تخلى اكيور اغستر سده
 پراسه فداني و كوزا چون شلغم و خور
 و اسپنانق زرع اول نور ايلولده زعفران
 و يولاق و اربيه و بغدادى و كوزا چون
 پتاسه زرع اول نور كانوز ثانيله
 صوغان دكيور شباطده آصميه
 آج صوبور و دفعه ثانيله باغ بود اول
 ر بوستان و با ميد و نخود و هاج و لحنه
 و قرنيه بار و كرويز و بقله و انكا و زرع
 اول نور و پا طيخا يا سدينى يا پياور

و يجرى الحشا و فى تمون تغل مشائل
 البراصه و يزرع بزرا الكونب (الملفوف)
 و القرنيط و البراصه و البصل و الكرفس
 و البطاطه الافريخيه و فى اغستوس
 يفرس شتل البراصه و يزرع اللفت
 و البجل و الاسياغ للخريف و فى ايلول
 يزرع الزعفران و الزوان و الشعير
 و المحطة و البطاطه للخريف و فى كانون
 يفرس البصل و فى شباط ياتى الماء
 المالح للدرالى و تقلم الله الى مرة ثانية
 و يزرع البيخ الاخضر و الاصفر و الباميه
 و المحصر و السفنار (الجزر) و الكونب
 (الملفوف) و الكرفس و الفول و الخرشفا
 (ارضى شوكى) و تغل مشائل انا زباجاد

جَدْوَلُ قَوْمِ مَشْهُورَةٍ

جَدْوَلُ الْوَقُوفِ عَنِ الْمَشْهُورِ

مجدد مقدم

قبل الهجرة

تقوم التواريخ اعتبارا من خلد آدم عليه السلام	٦٤١٢ سنين	خلفه آدم عليه السلام اعتبارا تقويم التواريخ
دروب والولاء ضبط ونحوه	٤٥٨٢	هبوط آدم عليه السلام بموجب ضبط
موجج هبوط آدم عليه السلام		ونحوه لا وروبا وبين
طوفان نوح عليه السلام	٢٩٧٤	طوفان نوح عليه السلام
اقليم مصر كابتدأ مهوريتي	٢٥٤٨	ابتداء معورية اقليم مصر
ابتدأ ملوك بني آثور	٢٨١٢	ابتداء ملوك بني آثور
ابتدأ ملوك ارمينية	٢٦٩٠	ابتداء الملوك الارمنية
ولادت ابراهيم عليه السلام	٢٥٨٠	ولادت ابراهيم عليه السلام
اسما حيل عليه السلام ختاني	٢٤٨٠	ختان اسما حيل عليه السلام
يعقوب عليه السلام مصر تشريف	٢٣١٧	تشريف يعقوب عليه السلام الى مصر
مصره يدك سنة بمد اولان قط و علا	٢٢٩١	الفتح والفتا الذين امتد سبع سنين بمصر
فرعونك مصر اطفالا كور اعدا اليك	٢١٧٦	قتل فرعون الاطفال المذكور بمصر
تشكيل قرايت لا تين	٢١٦٦	تشكيل قرايت لا تين
ابتدأ تشكيل قرايت آتني	٢١٦٥	ابتداء تشكيل قرايت آتني
موسى عليه السلام مصر دن خرو بطري	٢٠٧٥	خروج موسى عليه السلام من مصر
ابتدأ حكومة ملوك يهود	٢٠٣٤	ابتداء حكومة ملوك اليهود
آتته حكومتك جمهوريته انقلابي	١٧٠٩	انقلاب حكومة آتته الى الجمهورية
داود عليه السلام بريت كاتمد يار شاهلو	١٦٣٧	سلطنة داود عليه السلام بريت الشا
ماكدونيا حكومتك ابتدأ سخي	١٤٧٠	ابتداء حكومة ماكدونيا
ملوك بني آثور دن بابل حكومتك آبرلسو	١٣٥٣	افتراق حكومتا بابل عن ملوك بني آثور
روما شهرنيك بنا سخي	١٣٣٧	بناء مدينة روما
بابل قرايت النصر بريت الشا و غير نونجي	١١٥٥	تجزؤ قرايت بابل بفتح النصر بريت الشا والقدر الشرا

عجم بادشاه خلفه كائنا ما كانت سنة انتقاله	١١٠	انتقال سلطنة العجم من طليقة الجانيين
اقليم مصر بجهلك استيلاء العجم	١١٠٨	استيلاء العجم على اقليم مصر
اسكندرية مصر بجهلك استيلاء العجم	٩١٦	استرداد اسكندرية مصر من العجم
اسكندرية ايران استيلاء العجم	٩١٠	قتل دارا واستيلاء اسكندرية على العجم
ماكدونيا واليونان روما بجهلك	٧١٤	الحاق ولاية ماكدونيا الى جمهورية روما
مصر روما بجهلك	٦١٤	الحاق مصر بروما
ميلاد حضرت عيسى عليه السلام	٥٨٢	ميلاد حضرة عيسى عليه السلام
روما بجهلك	٥١٧	نصب بابا بروما
بام ايجادى	٤٨٤	ايجاد البلور (خرش)
ظهور طليقة ساسانيات	٢٦٨	ظهور طليقة الساسانيين (بالعجم)
بناى ايا صوفيه	٣٢٤	بناء ايا صوفيه (باستانبول)
صوترازوسنك ايجادى	٢٠١	ايجاد ميزان الماء
ابتداى تشكيل قراليت فرانسه	١٦٢	ابتداء تشكيل قراليت فرانسا
ولادت حضرت رسالتناهي	٥٢	ولادة حضرة الرسالة
توى قلمك ايجادى	٤٠	ايجاد قلم الريش
له قراليتك تشكلى	٢٢	تشكل قراليتك الاله
استروجيا قراليتك تشكلى	٢٥	تشكل قراليتك استروجيا
انكوتو قراليتك تشكلى	١٤	تشكل قراليتك الانكليز
اسپانيا قراليتك تشكلى	١١	تشكل قراليتك الاسبانيون
بهدردن مؤخر	سين	بعيد الهجره
هجرت نبويه على صاحبها افضل الصلوات	١	الهجرة النبوية على صاحبها افضل الصلوات
حج وداع	١٠	حجة الوداع
ارتحال حضرت پيغمبرى	١٠	ارتحال حضرة الرسالة

واقعه مسيلم	١١	واقعه مسيلم	١١
فتح الشام	١٤	فتح شام	١٤
بناء والبصره	١٥	بناء بصره	١٥
بناء الكوفه	١٧	بناء كوفه	١٧
ابتداء استعمال تاريخ بين المسلمين	١٩	بين الاسلام ابتداء استعمال تاريخ	١٩
فتح قيصريه	٢١	فتح قيصريه	٢١
فتح مصر	٢٠	فتح مصر	٢٠
فتح جزيرة قبرص	٢٧	فتح جزيرة قبرص	٢٧
حماصه العرب استانبول	٢٦	استانبول مر بلكه محاصره	٢٦
ابتداء ظهور حوادث البارود	٤٠	ابتداء ظهور حوادث بارود	٤٠
ظهور ملوك بني اميه (انقراضه ١٣٣)	٤٠	ظهور ملوك بني اميه (انقراضه ١٣٣)	٤٠
بناء جامع القره اوقع بحمله الفلح استانبول	٤١	استانبول مظهره واقع عزيمه من قبل بنا	٤١
وقعه كوربلا	٤١	وقعه كوربلا	٤١
مذب السكه الاسلاميه	٤١	مذب سكه اسلاميه	٤١
ولادة الامام الاعظم	٨٠	ولادة امام اعظم	٨٠
فتح جزيرة سيبيا وبوغلا حسينا	٨٢	فتح جزيرة سيبيا وبوغلا حسينا	٨٢
دخول الاسلام لديار الاندلس	٩٢	دخول اسلام لديار اندلس	٩٢
ايجاد الورق	٩٢	ايجاد كاغذ	٩٢
شيوخ علم الكيمياء بين العرب	١٢٢	عرب بلو بيننده علم كيمياء شيوخ	١٢٢
ظهور ابي مسلم	١٢٨	ظهور ابي مسلم	١٢٨
ظهور دولة آل عباس (انقراضها ٤٠٦)	١٣٣	ظهور دولت عباس (انقراضه ٤٠٦)	١٣٣
ظهور دولة بني اميه (انقراضه ٤٢٣)	١٣٩	ظهور دولت بني اميه واندلس (انقراضه ٤٢٣)	١٣٩
بناء بغداد	١٤١	بنای بغداد	١٤١
وفاة الامام الاعظم	١٥٠	وفات امام اعظم	١٥٠

ولادت امام شافعي	١٥٠	ولادة الايمان الشافعي	١٥٠
هرون رشيد اسكنداره كليشو	١٦١	بجى هارون الرشيد الى اسكندار	١٦١
انتقال امام مالك	١٧٦	انتقال الايمان مالك	١٧٦
ابتداي ظهور بنى الاغلب	١٨٢	ابتداء ظهور بنى الاغلب	١٨٢
انتقال امام شافعي	٢٠٤	انتقال الامام الشافعي	٢٠٤
ابتداي دولت صفارويه (انقراضه)	٢٢٢	ابتداء دولة الصفارويه (انقراضها)	٢٢٢
انتقال امام احمد بن حنبل	٢٤٠	انتقال الايمان احمد بن حنبل	٢٤٠
ابتداي دولت سامانيه (انقراضه)	٢٤٢	ابتداء دولة السامانيه (انقراضها)	٢٤٢
ابتداي دولت امامان عمن	٢٧٠	ابتداء دولة امامان عمن	٢٧٠
ابتداي ظهور قرامطيه	٢٧٨	ابتداء ظهور القرامطيه	٢٧٨
(انقراض ايام استيلاسى ٣٧١)		(انقراض ايام استيلائهم ٣٧١)	
ابتداي دولت علويه در افريقا	٢٩٦	ابتداء ظهور الدولة العلويه بافريقيه	٢٩٦
ابتداي دولت حديسه (انقراضه)	٣٠٠	ابتداء الدولة الحديسيه (انقراضها)	٣٠٠
ابتداي دولت ديالمه (انقراضه)	٣١٥	ابتداء دولة الديلمه (انقراضها)	٣١٥
بناء مرعش	٣٤٢	بناء مرعش	٣٤٢
ابتداي دولت غزنويه (انقراضه)	٤٦٠	ابتداء الدولة الغزنويه (انقراضها)	٤٦٠
روسيرد ولتلك تشكى	٣٦٢	تشكل دولة الروسيه	٣٦٢
ظهور دولت فاطميه (انقراضه)	٤٠٧	ظهور دولة الفاطميه (انقراضها)	٤٠٧
ابتداي ظهور دولت سلجوقيه (انقراضه)	٤٢١	ابتداء ظهور الدولة السلجوقيه (انقراضها)	٤٢١
تشكل قراليت حجار	٤٥٥	تشكل قراليت الحجار	٤٥٥
ظهور دولت خوارزميه (انقراضه)	٤٩٠	ظهور دولة الخوارزميه (انقراضها)	٤٩٠
ظهور دولت عباديه (انقراضه)	٥٠٠	ظهور دولة العباديه (انقراضها)	٥٠٠
ابتداي دولت تاتاريه (انقراضه)	٥١٤	ابتداء دولة التاتاريه (انقراضها)	٥١٤
ايجاد ساعت	٥١٦	ايجاد الساعه	٥١٦
تشكل قراليت يورتيكين	٥٢٩	تشكل قراليت اليورتيكين	٥٢٩

ابتداء دولة غوريه (انقراضه ٦٠٦)	٥٤٣	ابتداء الدولة الغورية (انقراضها ٦٠٦)
ابتداء ظهور دولت ايوبييه (انقراضه ٦٥٦)	٥٦٧	ابتداء ظهور الايوبيه (انقراضها ٦٥٦)
ظهور چنگيز	٦١٢	ظهور چنگيز
هلاک چنگيز	٦٧٤	هلاک چنگيز
ظهور هلاکو	٦٥٣	ظهور هلاکو
ظهور دولت عباسيه در مصر (انقراضه ٩٢٣)	٤٥٩	ظهور دولة العباسيه في مصر (انقراضها ٩٢٣)
هلاک هلاکو	٦٦٣	هلاک هلاکو
شروع استعمال باروت	٦٨٥	شروع استعمال البارود
ايجاد كوزلك	٦٨٦	ايجاد النظاره
ايجاد پوصله	٦٨٧	ايجاد البوصله (عوت الابرق)
ظهور دولت عثمانيه (استقلاله ٦٩٩)	٦٨٨	ظهور الدولة العثمانية (استقلالها ٦٩٩)
فتح بروسه	٧١٧	فتح بروسه
ضرب سکه عثمانيه	٧٢٨	ضرب السکه العثمانیه
ابتداء ظهور قومانين	٧٥٥	ابتداء ظهور القومانين
عبور شهزاده سليمان پاشا بروم اليه	٧٥٨	دخول ابن الملك سليمان باشا لروم اليه وفتح كليولى ٧٥٨
فتح كليولى ٧٥٨	٧٥٨	
ايجاد طوپ	٧٦٢	ايجاد المدفع
فتح ادرنه	٧٦٣	فتح ادرنه
ظهور تيمور	٧٦٥	ظهور تيمور لنگ
ظهور طائفة ذوالقدره (انقراضه ٩٢٣)	٧٨٠	ظهور طائفة ذي القدره (انقراضها ٩٢٣)
ظهور دولت چراكسه در مصر (انقراضه ٩٢٤)	٧٨٤	ظهور دولة چراكسه بمصر (انقراضها ٩٢٤)
محاربه قوصوه	٧٩١	محاربه قوصوه
فتح سلانيك و بيشهر	٧٩٦	فتح سلانيك و بيشهر
فتح نيكيولى	٧٩٨	فتح نيكيولى
هلاک تيمور	٨٠٧	هلاک تيمور لنگ

فتح یانیه	۸۳۵	فتح یانیه	
وقعت وارسه	۸۶۸	وقعت وارسه	
ایجاد صنعت طباعت	۸۵۰	ایجاد صنعت طباعت	
وقعت قوسوه الثانية وظهر السلطان مراد	۸۵۷	وقعت الثانية قوسوه وظهر سلطان مراد	
بناء حصن وودابلی	۸۵۲	بناء حصن وودابلی	
فتح استانبول	۸۵۷	فتح استانبول	
بناء السراية العتيقة باستانبول	۸۵۸	بناء اسکی سرای	
كشف امریقا	۸۶۲	كشف امریقا	
تمام بنای جامع السلطان محمد فتح باستانبول	۸۶۸	تمام بنای جامع قاض	
بناء السراية الجديدة	۸۷۳	بنای سرای جدید	
اطاعت منکلی کرای خان	۸۸۰	اطاعت منکلی کرای خان	
عزيمة الرئيس كال بالسفن الحربية	۹۰۲	کمال رئیسند و نهای هایون الی اسپانیای	
الجزایونية الی اسپانیای	۹۰۲	عزمیتی	
كشف طريق تراس الرجا والصالح	۹۰۳	كشف طريق امد بروخس	
واقعة جالدار	۹۲۰	واقعة جالدار	
بناء الترسانة في الأستانه	۹۲۳	بناء ترسانه در استانه	
ایجاد ساعة الجیب	۹۲۳	ایجاد قیون ساعتی	
فتح حلب و الشام	۹۲۲	فتح حلب و الشام	
ظهور جلالی	۹۲۴	ظهور جلالی	
فتح مصر من طرف الدولة العثمانية	۹۲۶	فتح مصر از طرف دولت عثمانیه	
حماية السلطان سليمان لفرانسسا	۹۳۲	سلطان سلیمان تک فرانسسه حمایت سو	
المحاصرة الاولى لویانہ	۹۳۵	محاصرة اول ویانہ	
فتح بغداد	۹۴۱	فتح بغداد	
شخبير عدن	۹۴۴	شخبير عدن	

٩٠٤٧	انتهزام الا اميراطور قارلوسين	هزيمته امپراطور قارلوسين
٩٠٥٠	محاصرة العثمانيين لتونسيا	عثمانيلرله وياندي محاصره سي
٩٠٥٧	الحاق قرالة الجزائر الامپراطور به المنس	بجارتوالتينك لهما امپراطور لغند الحاق
٩٠٦١	اول سفر السيد رشيد في الجبل الشرفي	اول سفر سيد رشيد در جيب شرف
٩٠٦٢	ابتداء استعمال القهوة في استانبول	استاءتبولده قهوة نك ابتداء استعمال
٩٠٧٨	خروج الاسلام من الاندلس	خروج اهل اسلام اذا اندلس
٩٠٨٥	انشاء رصدي الدين وسن الاصول	انشاء رصدي الدين رصدا اصول
١٠٠٥	سفر اكري	سفر اكري
١٠١٢	ظهور الدنا في المملكه الاسلاميه	ظهور دنان در مملكه اسلاميه
١٠٥٠	شروع استعمال الانقيه في استانبول	شروع استعمال انقيه در استانبول
١٠٥١	ايجاد الجرانده في اوروجيا	اورد يا زه غزبه لوله ايجادى
١٠٩٤	محاصرة ويانده الثانيه	محاصره ثانيه وياندي
١١١٠	معاهده قارلوجي	قارلوجي معاهده سي
١١٢٤	منظريه نهر بروط	بروط منظريه
١١٣٠	معاهده بوساروجي	بوساروجي معاهده سي
١١٣٥	تأسيس دار الطباعة في اسكدار	اسكدارده دار الطباعة تاسيسو
١١٨٠	زلزله عظيمة في استانبول	استانبولده زلزله عظيمه
١١٨٩	معاهده قاينارجي	قاينارجي معاهده سي
١١٩٧	كشف تلقح البقرى للجدري	تلقح بقرينك (يعني بچيل آشينك) كشنو
١١٩٩	ايجاد البالون	ايجاد بالون
١٢٠١	ايجاد التلغراف	ايجاد تلغراف
١٢١٢	استيلاء الفراسا و بين على مصر	فرانسيليرك مصرى استيلاسى
١٢١٥	اختراع الطبع على الحجر	ليطوغرافيانك اختراعى
١٢٢٢	ايجاد السفينه واپور	ايجاد سفينه واپور
١٢٢٢	المصلحه العمومية في اوروجيا	مصلحه عموميه اوروجيا

١٢٢٩	مصالحته بكوشر	١٢٢٩	بكوشر مصالحه سو
١٢٤٠	اول احداث سكة الحديد	١٢٤٠	ابتدای احداث تمور يولى
١٢٤١	الوقعة الحزبية وتأسيس ^{سلك} النظامية	١٢٤١	وقعة خيريه وتأسيس عساكر نظاميه
١٢٤٦	مصالحته ادرته	١٢٤٦	ادرنه مصالحه سو
١٢٤٧	استقلال اليونان	١٢٤٧	يونانستانك استقلالى
١٢٥٣	انشاء الجسر من استانبول العظيمة	١٢٥٣	استانبولده فلط طرفه جسر انشاسو
١٢٥٤	وضع نظام الكورنيتية	١٢٥٤	وضع نظام قرانته
١٢٥٥	التظيمات الخيرية	١٢٥٥	تنظيمات خيريه
١٢٦٣	تأسيس المكاتب الرشديه	١٢٦٣	تأسيس مكاتب رشديه
١٢٧٠	محاربة قورم	١٢٧٠	قريم محاربه سو
١٢٧٢	معاهدة باديس	١٢٧٢	پارس معاهده سو
١٢٧٨	ايجاد الافكار العرصة المعبر عنها (طوبى)	١٢٧٨	طوبىيل بغير اولان دكونغرينيك ايجادى
١٢٨٠	فتح المعرض فى استانبول لاجل تشهير المصنوعات القفا والاذنى المماله الغناية	١٢٨٠	استانبولده مماله غناينه محصولات صناعية وارضيه تشهير ايجون سركشادى
١٢٨١	تشكيل الولايات	١٢٨١	ولاياتك تشكيلى
١٢٨٢	محاربة دولتي بروسيا واوستريا	١٢٨٢	بروسيا ايله اوستريادونلرينك محاربه سو
١٢٨٣	تأسيس صناعات المنافع العمومية	١٢٨٣	منافع عمومية صندقلونيك تاسيسى
١٢٨٣	ابتداء تعمير استمال البند قاذن الابرة	١٢٨٣	ايكلى قفنىك بدايت تعمير استمالى
١٢٨٤	سياحة السلطان عبدالعزيم في اوروبا	١٢٨٤	سلطان عبدالعزيم خالده اوروبايه سياحتى
١٢٨٤	فتح خليج السويس	١٢٨٤	كشادجاول سويس
١٢٨٧	محاربة دولة فرانسه وبروسيا وانقلاب قراية فانساجمهورية	١٢٨٧	فرانسايه بروسياونلرينك محاربه سو وفرانساقرايتنك جمهوريته انقلابى
١٢٨٨	احداث التراميوافى دارالسعادة	١٢٨٨	تراميوافىك درسعادتده احداثى
١٢٩٠	فتح التونل فى القلطم بدارالسعادة	١٢٩٠	درسعادتده غلطمده تونل كشادى
١٢٩٢	اغارة القاتولا اسك والخط السلطانى بدارالسعادة	١٢٩٢	قاتولا اسك نظامنا سياه خطهايونلك اطلاقى

واقعة حرس حسن	١٢٩٣	واقعة حرس الحسن
مجلس مبعوثانك ابتداء انعقادى	١٢٩٤	ابتداء انعقاد مجلس المبعوثين
دولت عليه ايله روسيه دو بحار بر اخير	١٢٩٤	المحاربة الاخيرة بين الدولة العلية والروسية
اياستفانوس معاهدة اوزرينه	١٢٩٥	انعقاد مؤتمر برلين حسب معاهدة (اياستفانوس)
برلين قونغره سنك انعقادى		
دولت طيه ايله انكلتره دولتنك	١٢٩٥	الاتفاق التداقم بين الدولة العلية ودولة الانكليز
تدافعا تفاقى		
غريب خصوصيت رة		تاريخ المشهور خصوصيت الغريب
طرابلس وقوعا مشهور		الوقوع المشهور لخصو بطن المشهور
هجر تدن اولك	سنه	قبل الهجرة
ملوك تبابعة دن افرقيشك بربر	١٢٢٣	ورد افرقيش احد ملوك التبابعة الى القطعة البربرية مع قبيلة البربر
قبيله سيله بربرستانه وردى		
فينكه ليلك بربرستانه هجرى	١٤٩٦	هجرة الفينكيين الى بربرية
روما ليلك بربرستانه دخولك	١٧٨٠	دخول الرومانيين الى بربرية
طرابلس غرب شهر نيك ابتداء بناى	١٠٢٣	ابتداء بناء مدينة طرابلس الغرب
هجر تدن صكره	سنه	بعد الهجرة
حضرت عمرو بن العاصك طرابلس غريب	١٠٢٢	تشرىف حضرة عمرو بن العاص لطرابلس
تشرىفلى		
جداه بن سعد ابن ابي سرح حضرت لونيك	١٠٢٥	تشرىف حضرة جداه بن سعد ابن ابي سرح لطرابلس وتشرىف بعض الاهالى بشرى الاسلام
طرابلسه تشرىفلى اهل يدت		
برازينك شرف اسلام الله شرف اولديغى		

ابتداء حكومة بنجامية در طرابلس غرب	١٠٠٤٦	ابتداء حكومة بنجامية في طرابلس الغرب
طرابلس سورينيك بنا سي	١١٨٠	بناء سور مدينة طرابلس
ابتداء حكومة ملوك عباسيه در طرابلس	١١٨٠	ابتداء حكومة الملك العادل بطرابلس الغرب
بنجامية دولتيك طرابلسي استيلا سي	١٢٩٧	استيلا دولة بن عبيدة على طرابلس الغرب
سجلا الي جورجى مجا نيك طرابلس غرب	١٥٤١	استيلا جورجى مجا نيل السسلي
استيلا سي		على طرابلس الغرب
طرابلس هاليسك ملوك حفاصه دن	١٥٥٥	بيعة اهالي طرابلس لعبد المؤمن احد
عبد المؤمنه بيعق		ملوك الحفاصة
صلاح الدين ايوبنيك كوله سي شرف	١٥٦٨	استيلا شرف الدين قوه قيش ملوك
الدين قوه قيشك طرابلسي استيلا سي		صلاح الدين لا يوبى على طرابلس
ملوك حفاصة نيك طرابلسي استرداوى	١٥٨٢	استرداد ملوك الحفاصة لطرطرابلس
قورقارش قصر نيك بنا سي	١٥٩١	بناء قصر قورقارش
قوه قيشك وكلي يا توتك طرابلسي تشيبرى	١٥٩٩	استيلا يا قوتك قوه قيش على طرابلس
دفعه ثالته اوله رق ملوك حفاصه نيك	٢٠٠٠	ملك ملوك الحفاصة على طرابلس
طرابلسي تمكبرى		دفعه ثالته
قوه قيشك فزانده اعداى	٢٠٠١	قتل قوه قيش بفزان
طرابلس شهر نيك اسپانيا ليلو طرفه تشيبرى	٩١٢	استيلا اسپانيا وين على طرابلس
طرابلس هاليسك دولت عليه جمانيه يه	»	الجهاد اهالي طرابلس لدولة العلية العمانية
الجهاديه در سعاده مبعوثان رسال لرى		وارسال مبعوثين الى السعاده العلية
دوات علية طرفه نرادانك ما مور الجوزيه	}	حججه مراد افانامورا لنا جورا من طرف
كسى		الدولة العلية
طرابلسي بك اسپانيا ولدون تخليصى	٩٥٨	تخليص طرابلس الغرب عن اسپانيا وبين
طور غود باشانك شهيدا وفات	٩٧٢	وفاة طور غود باشا شهيدا

ابتداء استيفاء الويركو والكرك	۱۰۲۳	ديركو وكرك المنشأ ابتداسي
ابتداء ادارة طرابلس من طرف سلالة القرماتيين	۱۲۲۳	طرابلس قومه مالي سلالة سي طرفدن ابتدای اداره سي
تقسيم يوسف باشا القرماني لولاية طرابلس على اولاده واخفاده	۱۲۴۰	قوه مالي يوسف باشا ملك طرابلس ولايتق اولاد واخفادينه بتقسيمو
نشر نظام الكرك بطرابلس	۱۲۴۷	طرابلس كرك نظاما مدهيتك نشره
ابتداء محاصرة طرابلس امين ولبعد عشر شهرا من طرف محمد بن القرماني	۱۲۴۷	قوه مالي محمد بك طرفه قتل طرابلس اكي سنه اون برأي محاصره سي ابتداسي
ابتداء القسبية بالمنازات ايام الجمعة بطرابلس	۱۲۵۲	طرابلسه جمع كوتلوند مناره اولاد صلوات ويرلسي
عميان الشيخ غومه وعبد الجليل	۱۲۵۵	شيخ غومه وعبد الجليله عميان في
دخالة الشيخ غومه وقتل عبد الجليل	۱۲۵۸	شيخ غومرك دخالتي وعبد الجليل قتل
فاران الشيخ غومه منقاه ووروده الى طرابلس ومنطقه الجبل	۱۲۷۱	شيخ غومه تله منقاسند فرا را طرابلسه كلوب جيلي ضبط ايتسو
قتل الشيخ غومه	۱۲۸۴	شيخ غومه تله قتل
تأسيس مكاتب الرشدية بطرابلس	"	طرابلس رشديه مكاتبك تأسيسو

خلفاء راشدين		الخلفاء الراشدين		
اسما	سنة	سنة	سنة	مدافنه
سنة	شهر	سنة	شهر	مدافنه
حضرت ابوبكر الصديق رضي الله عنه	١١	٢	٢٣	مدفون بحجرة المحضرة النبوية السعيدة
حضرت عمر الفاروق رضي الله عنه	١٣	١٠	٢٥	"
حضرت عثمان بن عفان رضي الله عنه	٢٤	١٢	٨٨	مدفون بجنة البقيع بالمدينة المنورة
حضرت علي بن ابي طالب رضي الله عنه	٣٥	٥	٦٢	مدفون في قبره المشهور في المدينة المنورة
حضرت حسن بن علي رضي الله عنه	٤٠	٤	٤١	مدفون في قبره المشهور في المدينة المنورة

مدت عهد خلفاء راشدين

سنة

شهر

سنة

شهر

٣٠

٣

٣٠

٣

مدت عهد الخلفاء الراشدين

ملوك بني اميه

اسم	سنة هجرية	سنة قمرية	مدفن	مدفن
معاوية اول معاوية الاول	٤١	١٩	مدفون بالشام	شامه مدفون
	يزيد اول ابن معاوية يزيد الاول ابن معاوية	٦٠	٣ شهر ٦٢	
معاوية الثاني ابن يزيد معاوية الثاني ابن يزيد		٦٤	٢	
	مروان (متغلب) ابن الحكم مروان ابن الحكم (المتغلب)	٦٥	٩ شهر ٦٣	
عبد الملك ابن مروان		٦٥	٢١	
وليد اول ابن عبد الملك الاول ابن عبد الملك الوليد ابن عبد الملك	٨٦	٩ شهر ٧٢	مدفون بابق بنواحي قنسرين	قنسرين نواحي سنده رابعه مدفون
عمر ابن عبد العزيز ابن مروان ابن الحكم	٩٩	٣ شهر ٥٦	مدفون بدير سيمان في معرة النعمان	معرة النعمان دير سيمان مدفون

مدفون بالشام	شامه مدفوندر	٤٠	شهر ١٢	١٠١	يزيد ثاني ابن عبد الملك يزيد الثاني ابن عبد الملك
مدفون بالري	رصاصه مدفوندر	٥٥	شهر ١٩	١٠٥	هشام بن وليد هشام بن الوليد
رأسه المقطوع مدفون بالشام	رأس مقطوع شامه مدفوندر	٤٢	شهر ١٠	١٢٥	وليد ثاني ابن يزيد شامه لوليد الثاني ابن يزيد الثاني
مدفون بالشام	شامه مدفوندر	٤٦	شهر ٥	١٢٦	يزيد ثالث ابن وليد اول يزيد الثالث ابن الوليد الاول
"	"	"	شهر ٤	١٢٦	ابراهيم ابن وليد اول ابراهيم ابن الوليد الاول
"	"	٦٣	شهر ١٠	١٢٧	مروان ثاني ابن محمد ابن مروان اول مروان الثاني ابن محمد ابن مروان الاول
مدت عهد خلفاء بني اميه سنه ٩١					

المخلفاء العباسية		خطا و جاسیه			
مدفون	مدفون	شهر	شهر	شهر	اسم
		۲۳	۲۰	۱۳۴	سفاح
مدفون بمكة المكرمة	مكة المكرمة مدفون	۲۳	۲۳	۱۳۷	ابو جعفر المنصور
مدفون ببلخ	بلخ مدفون	۲۳	۱۱	۱۵۸	محمد بن المهدي ابن جعفر المنصور
مدفون	(بغداد مدفون)	۲۶	شهر ۲۲	۱۶۹	هادي ابن المهدي
مدفون	مدفون (بغداد)				الهادي ابن المهدي
مدفون	مشهد مدفون	۲۷	۲۳	۱۷۰	هارون الرشيد ابن المهدي
		۳۸	شهر ۸	۱۹۳	الامين ابن هارون الرشيد
مدفون	طرسوس مدفون	۴۸	شهر ۲	۱۹۸	المأمون ابن هارون الرشيد
مدفون	سامراء مدفون	۴۸	شهر ۸	۲۱۸	محمد المعتصم بالله ابن هارون الرشيد
		۳۴	شهر ۹	۲۳۲	الواثق بالله ابن المعتصم
		۴۰	۱۰	۲۳۳	جعفر الموكلي بالله ابن المعتصم

مدفون بسامران	سامرانده مدفوندر	٣١	شهر ٨	٢٤٨	المستعين بالله احد بن محمد بن المعصم
"	"	٢٤	شهر ٧	٢٥٢	المعتمد بالله
"	"	٤١	١	٢٥٥	المهتدي بالله ابن الواثق بالله
"	"	٥٠	٢٣	٢٥٦	المعتمد على الله بن المتوكل
"	"	٤٧	شهر ٩	٢٧٩	المعتمد بالله
"	"	٣٢	شهر ١	٢٨٩	المكتفي بالله ابن المعتمد بالله
"	"	٣١	٢٥	٢٩٥	المقتدر بالله ابن المعتمد بالله
"	"	(٥٣)	شهر ٢	٢٢٠	القاهر ابن المعصم بالله
"	"	٣٢	شهر ١٠	٣٢٢	الراضي بالله ابن المعتمد بالله
"	"	٦٠	شهر ٢	٣٢٩	المتقي بالله بن المعتمد بالله
"	"	٣٧	شهر ٤	٣٤٣	المستكفي بالله ابن المكتفي بالله
مدفون بدير عاقول	دير عاقولده مدفوندر	٦٣	شهر ٥	٣٣٢	الطبيع بالله بن المعتمد بالله
مدفون (ببغداد)	(ببغداد) مدفوندر	٧٣	شهر ٩	٣٦٣	الطابع بالله بن المعتمد بالله

القادر بالله	٣٨١	٤١	٨٧	بغداد مد فونك	مد فون ببغداد
القائم بالله	٤٢٤	٤٥	٧٧	"	"
المقتدر بالله	٤٦٧	١٩ شهر ٨٤	٣٩	"	"
المستظهر بالله	٤٨٧	٢٥	٤٣	"	"
المسترشد بالله	٥١٢	١٧ شهر ٧	٤٤	"	"
الراشد بالله	٥٣٠	١	٠	"	"
المقتفي بالله	٥٣١	٣٤	٢٥	"	"
المستجد بالله	٥٥٥	١١	٥٦	"	"
المستضيء بالله	٥٦٦	٩ شهر	٤٠	"	"
الناصر لدين الله	٥٧٥	٤٧		"	"
الظاهر بالله	٦٢٢	٩٤ شهر	٥٣	"	"
المستنصر بالله	٦٢٣	١٧	٥٦	"	"
المستعصم بالله	٦٤٠	١٥ شهر ٨	٤٧	"	"

مدت خلفاء عباسية

اسم		ولادته	توفي	سنة	سنة	سنة	سنة	مدفن	مدافنهم
سلطان عثمان	سلطان الغازي	٢٥٦	٢٩٩	٧٢٧	٧٢٧	٧٢٧	٧٢٧	بروسه	بروسه
خان غازي	عثمان خان			١١٢٤	٢٧	٧٠		بجورنده	داخل الحصن
سلطان اورخان	سلطان الغازي	٦٨٠	٧٢٦	٧٦١	٢٥	٨١		بجورنده	بجور لابسية
خان غازي	اورخان خان	١٧٨						بجورنده	بجور لابسية
سلطان مراد	سلطان الغازي	٧٢٦	٧٦١	٧٩١	٢١	٦٥		بجورنده	بجور لابسية
خان غازي	مراد خان			١٥٤				بجورنده	بجور لابسية
سلطان بيلايد	سلطان الغازي	٧٦١	٧٩٢	٨٠٥	١٣	٢٤		بجورنده	بجور لابسية
خان غازي	بيلايد خان			١٥٤				بجورنده	بجور لابسية
چلبو سلطان	سلطان محمد	٧٨١	٨١٢	٨٢٤	٨	٦٣		بجورنده	بجور لابسية
محمد خان	خان چلبو							بجورنده	بجور لابسية
غازي مراد	الغازي مراد	٨٠٦	٨٢٤	٨٥٥	٢٠	٤٩		بجورنده	بجور لابسية
خان ثاني	خان الثاني							بجورنده	بجور لابسية
ابو الفتح محمد	ابو الفتح الغازي	٨٣٣	٨٥٥	٨٨٦	٣١	٥٣		بجورنده	بجور لابسية
خان غازي	محمد خان			٨٦٤				بجورنده	بجور لابسية
سلطان غازي	سلطان الغازي	٨٥١	٨٨٦	٩١٧	٣٢	٤٧		بجورنده	بجور لابسية
بايزيد خان	بايزيد خان			٨٧٤				بجورنده	بجور لابسية
غازي ياوز	الغازي ياوز	٨٧٥	٩١٨	٩٢٦	٨	٥١		بجورنده	بجور لابسية
سلطان سليم	سلطان سليم			٩١٨				بجورنده	بجور لابسية
خان	خان			٩١٨				بجورنده	بجور لابسية

سلطان سلیمان خان غازی	السلطان الغازي سليمان خان	۹۰۰	۹۲۶	۹۷۴	۶۸	۷۴	فاتح جامع جوارنده	بجوار جامع الفتاح
سلطان غازي سليم خان ثاني	السلطان الغازي سليم خان الثاني	۹۳۰	۹۷۴	۹۸۲	۸	۵۰	ايا صوفيه جامع شيريني قرينده مدفوندر	بالقرب من جامع ايا صوفيه
سلطان غازي مراد خان ثالث	السلطان الغازي مراد خان الثالث	۹۵۳	۹۸۳	۱۰۰۳	۲	۵۰	"	"
سلطان غازي محمد خان ثالث	السلطان الغازي محمد خان الثالث	۹۷۴	۱۰۰۳	۱۰۱۲	۹	۳۷	"	"
سلطان احمد خان غازي	السلطان الغازي احمد خان	۹۹۸	۱۰۱۳	۱۰۶۶	۱۶	۳۸	استانبول جامع كجاستي مدفوندر	بجانب جامع باستانبول
سلطان مصطفى خان محمد خان	السلطان مصطفى خان محمد خان	۱۰۰۱	۱۰۲۶	۱۰۶۸	فراخ شهر	"	"	"
سلطان عثمان خان ثاني	السلطان عثمان خان الثاني	۱۰۱۲	۱۰۲۷	۱۰۳۱	۴	۱۱	"	"
دفعه ثانيه سلطان مصطفى خان دفعه ثانيه	السلطان مصطفى خان دفعه ثانية	۱۰۳۲	۱	۴۸	ايا صوفيه خرمنده مد مدفوندر	بجوار جامع ايا صوفيه
سلطان غازي مراد خان رابع	السلطان الغازي مراد خان الرابع	۱۰۱۸	۱۰۳۲	۱۰۶۹	۱۶	۳۱	يدروي سلطان احمد ياثده مدفوندر	عند ابيه سلطان احمد خان
سلطان ابراهيم خان	السلطان ابراهيم خان	۱۰۲۴	۱۰۶۹	۱۰۵۸	۸	۳۴	ايا صوفيه جوارنده مدفوندر	بجوار ايا صوفيه
سلطان غازي محمد خان رابع	السلطان الغازي محمد خان الرابع	۱۰۵۱	۱۰۸۸	۱۰۹۹	۶۰	۵۲	استانبول بغورنو سنده والده توي رخان سلطان توي سنده مدفوندر	باستانبول بغورنو سنده توي والد توي سنده مدفوندر

شهر	۱۳۹۲	۱۲۵۶	السلطان مراد	سلطان مراد
يوم	۲۵	۲۵	الخميس	الخميس

تاریخ

ولاد

سیدنا مولانا

و ولی نعمتنا بلا امتنا

السلطان ابن السلطان

السلطان ز الفارز محمد حمید

خان خلد الله دولته الى اخر الزمان

سنة الالف ومائتين وثمانية

وخمسون في يوم السابع عشر من شهر

شعبان المعظم وفي يوم الخميس الحادي

عشر من شهر شعبان المعظم سنة

الف ومائتين وثلاث وتسعين طبر

على سرير الخلافة وزينه بمقارنة

وجوده الشريف جعله الله تعام

مظهوراً للموفقية الجليلة

سیر الله جميع تشبثاته

واموره الجليلة

آمین

ولی

نفت بیتمیز

السلطان ابن السلطان

السلطان ز الفارز

عبد الحمید خان

ابن السلطان الفارز عبد

الحمید خان خلد الله دولته الى

آخر الزمان اقد من حضر تلونیک

تاریخ ولاد تلری بیک ایکیوزالی سکر

سنة شعبان شریفیک اون یدیجی کونی

اولوب بیک ایکیوز طقسا اوج سنة

شعبان شریفیک اون برنجی پنجشنبه کونی

سیر آرای خلافت اولمشوردر جلیله

مالک الملک ذات ملوکانه لری

موفقیات جلیله یر مظهر

وبالجملة امور تشبثات

خیر یر لری میسر

پیورسون

آمین

طرابلس غرب ولايتنا سلطنة سنه اداره
 حادله سنه تاريخ الحاقندن شمديه قدر
 كرك در سعادتلذ تعيين وكوك بوراجه بالان
 مامور تيلو فرمات اليلوله تصديق بيورلسن
 اولان ولاية عظام حضراتك اساسيلويله
 تاريخ تعيينلوي ومدت مامور تيلويله اثار
 خيريرتوي بين جدولدر

جدول بين لاسامى حضرات الولاية العظام
 الذين عينوا من دار السعادة والذين اختبوا
 هنا ووقع التصديق على مامورياتهم بغير مو
 عالية منذ الحاق ولاية طرابلس الغرب بادارة
 السلطنة السنه العادله الى حد الان وتواريخ
 تعيينهم ومدت مامورياتهم واثارهم
 الخيرية

اسم المأمور	تاريخ تعيينه	مدته	ملاحظات	الولاية
تاجور اده مامور	سنه ٩١٢	٤٢	اثار خيره لوى	انارهم الخيرية
تاجور اده كوزلبر	سنه ١٥		جامع شريف عظيم يتاجورا ومدرسه بازار	طرابلس غرب
طرابلس شهرت نامنه	سنه ٩٥٨		منسوب برجامع شريف ايله برحمام	منسوبان لاسمه بمدينه طرابلس
جعفر بك	سنه ٩٢٣	٧		
سليمان داي	سنه ٩٨٧	٤٣		
رمضان داي	سنه ١٠٢٢			
ساقى محمد پاشا	سنه ١٠٢٣	١٧		
ساقى عثمان پاشا	سنه ١٠٤٠	٤٢	برر مسجد و حمام و خان و سائر اوقاف	مسجد و حمام و خان و غير ذلك من الاوقاف
رئيس عثمان بك	سنه ١٠٦٣			
مصطفى بك بهلوان				
مصطفى اوغلى		٤		
ابراهيم داي				

اسم	سنة هجرية	سنة شمسية	شهر	مقام ولایة	ملاحظات
مورهی ابراهیم جلو	۱۰۸۷				
مصطفیٰ بقودان وکیلیج عثمان زیدی	۱۰۸۸	۷			
تیمور محمد زیدی امری عسکریه دن آبازه حسن بک	۱۰۹۶	۱			
ترزی ابراهیم زیدی	۱۰۹۵				
آراوط خلیل یاشا	۱۰۹۵				
محمد پاشا امام محمد زیدی قهرمان عثمان زیدی کیسولی مصطفیٰ زیدی	۱۰۹۶	۱۸			مقام ولایة چار شوسه درون بجیم کوزل برج شریف
خلیل بک	۱۱۱۴	۵			منشیہ جامع کبیر الجامع الکبیر فی المنشیہ
ابراهیم ارکلی خواجه اسماعیل ابوموسیٰ محمود بک	۱۱۱۹	۲			
قومانلی احمد پاشا	۱۱۲۳ ج ۱۳۲	۳۶	۴		مقام ولایة شریف دکوبکی تبرج
					جامع شریف بظر البس در برج المنذر زیدی

٨	١١٥٨ ٧٦٦	ارغلی محمد پاشا
٤٠	١١٢٧	ارغلی علی پاشا
١	١٢٠٧ ٢١٢ دی	جزیرلی علی پاشا
١	١٢٠٨	قره مانلی احمد بک
٤١	١٢٠٩	برادری یوسف پاشا
٢	١٢٤٩ ١١٢	ارغلی علی پاشا

اخطا

بعد علی پاشا هذا قد انتهت اصول
انتخاب الولاية احيانا بمركز الولاية
ولذلك فان جميع الولاية العظام المحررة
اسما وهم بعده قد عينوا وارسلوا
من دار السعادة رأسا على التسلسل

بوعلي پاشا د نضكوه ارتق اولقده مركز
ولا يتجه والى انتخاب اصوله ختام وير
لديكن دن بوندن نكوه اسمكوا يازيل
ولاية عظامك جمله متسلسلا
در سعادة دن رأسا تعيين واعزام
بيور مشردر

انوارهم الخيرية	انوار خيرية كبرى	ذات ما هو عليه	مركزه	تاريخ تعيينه	تاريخ تعيينه	م	م
		سنة شهر ٥		سنة ١٢٥١	سنة ١٦٦ م	فريقان كرامدن	مصطفونجيب پاشا

شهر	سنة	رقم	ملاحظات
جان	١٢٥١	١٤	قلعه محافل على عنوانه فريق محمد رائف پاشا
مارس	١٢٥٢	٧	طوبخانه عامر مشير كوي انضمامه قيودان دريا طاهر پاشا
محرم	١٢٥٢	٤	فريقان زكراية چشمه الحسن پاشا
حج	١٢٥٤	١٥	وزراى عظامه عشق پاشا
حج	١٢٥٨	٦	محمد امين پاشا
جان	١٢٦٤	١	محمد رايغ پاشا
محرم	١٢٦٥	٢	الحاج احمد عزت پاشا
شعبان	١٢٦٨	٣	مصطفى نور پاشا
صفر	١٢٧٢	٣	عثمان پاشا
صفر	١٢٧٤	٢	احمد عزت پاشا

دايرة حريم مخصوصه
بالولاية العظام
والتقليد يواجمه
بالمسارات

ولاية عظامه مخصوصه
حرم داره مع وجعه
كونه مناره لورده
صلا ويرمك
عادن حسنه سي

قتل الخيالة
والطوبخانه الكائنه
بالمسببة

منشيه سوارى
وطوبخانه قشله لرى

قتل الشقى المشهور
محمد الجليل

شقى مشهور عبد
الجليل اعداى

مستشفى عسكرى
بالمنشيه

منشيه عسكرى
خسته خانه سي

قتل الشقى المشهور
عومه

شقى مشهور
عومه نك اعداى

تأسيس مكاتب
الارشاد

مكتب رشدي
تأسيس

سنہ	شہور	۲	۳	۱۲۷۷	محمد	عقودندیم پاشا
۱۲۸۳	۹	۲			۱۶	فرقہ عسکر قوماندان بننے انضامیہ و رضا پاشا
۱۲۸۷	۶	۱			۱۶	محمد حالت پاشا
۱۲۸۸	۸	۰			۲۹	محمد رشید پاشا
۱۲۸۹	۱۱	۱			۱۹	دفعہ ثانیہ فرقہ عسکر قوماندان بننے انضامیہ علی رضا پاشا
۱۲۹۱	۷	۲			۱۸	فرقہ عسکر قوماندان بننے انضامیہ صالح پاشا
۱۲۹۲	۶				۲۹	فرقہ عسکر قوماندان بننے انضامیہ مصطفیٰ پاشا
۱۲۹۲	۶	۲			۸	فرقہ عسکر قوماندان بننے انضامیہ مصطفیٰ پاشا
۱۲۹۵	۲				۹	روم اعلیٰ بابہ لورندت علی کمالی پاشا
۱۲۹۵	۸				۹	وزیر محمد صبر پاشا
۱۲۹۵	۸				۵	مشیر محمد جلال الدین پاشا
۱۲۹۶	۱۰	۱			۷	دفعہ ثانیہ احمد عزت پاشا
۱۲۹۸	۶				۹	وزیر محمد نظیف پاشا
					۲۱	حالاتی ولایت احمد اسم پاشا
						پوسٹہ لورک اصلاحی وتلفز انفرمڈیک و جمعیہ جارشوسنک و باب البحر جادہ سنک انشائی آثار جمعیہ لورندت در من آثار جمعیہ بحریہ
						موقوفہ (توقیفیہ) بہر المیسر و فوفہا ساعت کبیرہ ذات ناقوس و فی خارج السور عنین ما منتظرہ صنعتیہ
						طرابلسہ بروقتی واوزوندہ بیولچانکی ساعت و خارج سورہ بورعنی صولی منتظم برچشمہ در

ميرلواره وميرميرانه ورتبه اولى صنف ثانيسته	سعادتلواقدم	لامرأ واللواء والحائزي الرتبة الميرميرانية والرتبة الاولى من الصنف الثاني
ميرآيلره ورتبه ثانيه صنف متمايزينه	عزتلولواقدم	لامراء الآلاي والحائزي الرتبة الثانية من الصنف المتمايز
رتبه ثانيه صنف ثانيسته وميرالامرايه وقائمقاملره واصطبل عامر مديرلكي بايه ليلره	عزتلولوا افدى باشا بك اغا	الحائزي الرتبة الثانية من الصنف الثاني ولميرالامراء والقائمقامين ورتبة مديريةية الاصطبل العامرة
بيكباشيلره ورتبه ثالثه يه وقيوخى باشيلره والاي مناسنه	رفعتلولوبك افدى اغا	لبيكباشين والحائزي الرتبة الثالثة وللقوقى باشي وامثال الآلاي
رتبه رابعه يه وقول اغالرينه ونخواجكان وروز باشيلره	فوتلولوبك افدى اغا	لذوى الرتبة الرابعة والقول اغاسي والنخواجكان واليوزباشين
رتبه مذكوره مادوننده اولاولو وسائر ما مورتيده بولنانلره	حيتلولوبك افدى اغا	لمن هم تحت الرتبة المذكورة ولسائر من هم في ما مورتيه

عند مشيخ اسلاميه | عند المشيخ الاسلاميه

علاجانندن	معروض داعي ديرنيه لويدير	من جانب العلماء
سائر لوي جانندن	معروض نيده ديرنيه لويدير	من جانب غيرهم
عده اراسنده	دوتلوسماحتلوجمترتلي	في سياق العبارة

مشيخ اسلامي و لورنيه | لمزولي المشيخ الاسلاميه

علاجانندن	معروض داعيلويدير	من جانب العلماء
-----------	------------------	-----------------

<p>يُولَدُ وَكُوْجِعُ طَرَفُلُونْدُ بَرْدُو زِي يَهْ يَازِيلَانِ الْقَابِ رَسْمِيَهْ</p>		<p>الْأَلْقَابُ الرَّسْمِيَهْ الَّتِي تَكْتُبُ عَلَى التَّمَاكُنِ مِنْ طَرَفِ الْكَبِيرِ وَالصَّغِيرِ</p>	
<p>مَقَامُ صَدْرِ عِظَايَهْ</p>		<p>مَقَامُ الصَّدْرِ الْعَظِيمِ</p>	
<p>عِلْمًا جَانِبِنْدَنَ سَا تُرْلُو جَانِبِنْدَنَ عِبَارَهْ أَرَا سَنَدَهْ</p>	<p>مَعْرُوضِ دَاعِي كَيْسِنَهْ لُرِيدِرِكَم مَعْرُوضِ چَاكُو كَيْسِنَهْ لُرِيدِرِكَم نَحْوًا مَتَلُورِدُو لَتَلُو حَضْرَتَلُرِي</p>	<p>مِنْ جَانِبِ الْعِلْمَاءِ مِنْ جَانِبِ غَيْرِهِمْ فِي سِيَاقِ الْعِبَارَةِ</p>	
<p>مَقَامُ صَدْرِي أَحْرَا زَاتِمَشْ زَوَاتَهْ</p>		<p>لِلذَوَاتِ لَدَيْنِ أَحْرَا وَمَقَامُ الصَّدْرَةِ</p>	
<p>عِلْمًا جَانِبِنْدَنَ سَا تُرْلُو جَانِبِنْدَنَ عِبَارَهْ أَرَا سَنَدَهْ</p>	<p>مَعْرُوضِ دَا عِيلِرِيدِرِكَهْ مَعْرُوضِ چَاكُو لُرِيدِرِكَهْ اِبَهْتَلُو دُو لَتَلُو حَضْرَتَلُرِي</p>	<p>مِنْ جَانِبِ الْعِلْمَاءِ مِنْ جَانِبِ غَيْرِهِمْ فِي سِيَاقِ الْعِبَارَةِ</p>	
<p>أَمِيرُ مَكْرَمِهْ وَمَعْرُوفُ لُونِيَهْ</p>	<p>دُو لَتَلُو سِيَادَتَلُو أَوْدُ حَضْرَتَلُرِي</p>	<p>لَا مِيرِكَهْ الْكُرْمَتَهْ لَمَعْرُوفِلِيهَا</p>	
<p>دَارُ السَّعَادَةِ الشَّرِيفَةِ أَرَا سَنَدَهْ</p>	<p>دُو لَتَلُو عِنَايَتَلُو أَفْدَمِ حَضْرَتَلُرِي</p>	<p>لَا عَاغَاءِ دَارِ السَّعَادَةِ الشَّرِيفَةِ</p>	
<p>مَقَامُ سَرِّ عَسْكَرِي يَهْ وَشَرَفِ صَهْرِيَّتِ سَنِيَهْ يَهْ نَائِلِ أَوْلَمَشْ وَكَلَايَهْ يَهْ</p>	<p>دُو لَتَلُو عَطُوفَتَلُو أَفْدَمِ حَضْرَتَلُرِي</p>	<p>لِمَقَامِ السَّرِّ عَسْكَرِيَهْ وَلِلوَكَلَاةِ الَّذِينَ نَالُوا شَرَفَ الْمَصَاهِرَةِ السَّنِيَهْ</p>	
<p>رَتْبُ بِلَايَهْ وَسَرَقَرْنَايَ شَهْنَشَاهِي يَهْ وَبَحْرِيَهْ رِيَا يَهْ سَتَلُونِيَهْ</p>	<p>عَطُوفَتَلُو أَفْدَمِ حَضْرَتَلُرِي</p>	<p>لِلرَّتْبَةِ بِلَايَا وَأَوَّلِ قَرْنَاءِ الْحَضْرَةِ السَّنِيَهْ السُّلْطَانِيَهْ وَلِلرِّيَاسَاتِ الْبَحْرِيَهْ</p>	
<p>فَرِيْقَانِيَهْ رَتْبَةُ أَوْلَى صَنَفِ أَوْلَى دُو دُو رِيْلِي بَكَلَرُ بَكِيْلِكِي يَاهْ لُونِيَهْ</p>	<p>سَعَادَتَلُو أَفْدَمِ حَضْرَتَلُرِي</p>	<p>لِلْفَرِيْقِ وَالْحَاكِمِي الصَّنَفِ الْأَوْلَى مِنَ الرَّتْبَةِ الْأَوْلَى وَرَتْبَةُ دَرَجَتِهِ الْعُلْمِ</p>	

من جانب غیرهم عبارة ما اسنده	معروض بنده لریه رکه در لیلو فضیلتو وحضرتک	سائر لوی جانبندت عبارة ما اسنده
للصدور	سماحتلو اقدم حضرتک	صدوره
لحائزى باية استانبول لحائزى باية الحرمين لمولى البلاد الخمسة والمخرج للمدرسين للقضاة لجلبي افدى	فضیلتلو اقدم حضرتک فضیلتلو اقدم فضیلتلو افدى مکرمتلو افدى مؤدتلو افدى رشدتلو اقدم حضرتک	استانبول پایه لیلرینه حرمین پایه لیلرینه بلادخمسہ ومخرج مواسنہ مدرسینہ قضاتہ جلبى افدى یه

وتب علمیه وسفیتہ وقلیبتک
اصول تشریفات دولت علمیه اوزره
یکدیگره تقدملری

تقدم الرتبة العلمیة والسفیه والقلیة
على بعضها حسب اصول تشریفات
الدولة العلیة

رتبه بالادن اولوب بالفعل وكلا لوقند سندبولتا رجال	صدور روم ایلی واناطول پایه سی	رتبه مشیری ووزارت
استانبول فریقو رتبه اولی صنف اولی	رتبه بالادن سائر رجال	دارشورای عسکر وجهریه ریاستلر
میر نوالق میر میر نلق رتبه اولی صنف ثانیسی	حرمین شریفین	روم ایلی جلر بیکلی
رتبه ثانیه صنف اول متمایزی مخرج مولوی	میر الایق	بلادخمسہ مولوی
اصطل عامره مدیر تک	قائمہ املق	رتبه ثانیه صنف ثانیسی
رتبه ثالثه قوجی باشیلر	بکباشیلق	کبار مدرسین

موصلة سليمانيه ماروننده الاى امينكى ربت رابعه قول اذالق
خواجلك يوزباشيلق

ربت عالمك تعبيرك تعبيرك
تعبير الرب العالمين تعبيرك

تعبيرك تعبيرك تعبيرك
تعبيرك تعبيرك تعبيرك

روم ايلي قاضي عسكرلك
قضاية عسكر الروم ايلي

قضاية عسكر الروم ايلي
قضاية عسكر الروم ايلي

انا طوقا ضيع عسكرلك
قضاية عسكر الاناضول

قضاية عسكر الاناضول
قضاية عسكر الاناضول

استانبول قاضيلى
قضاية استانبول

قضاية استانبول
قضاية استانبول

حرمين مولوتيلري

مولويات الحرمين

ازدهار
شاه مطهر
قاهر و ظهير
وز عباد قدر

و عباد
عزاد و زور
والشاه مطهر
و قاهر و ظهير

بلاد خمس مولوتيلري

مولويات بلاد الخمس

قادر حكيم
و جبار
سلاطین
فانار سلطان
سور
ازدهار
بهر

عبد الرحمن
و جبار
سلاطین
فانار سلطان
سور
ازدهار
بهر

مخرج مولوتيلري

مولويات المخرج

ازدهار
سلاطین
فانار سلطان
سور
ازدهار
بهر

ازدهار
سلاطین
فانار سلطان
سور
ازدهار
بهر

بابه جرد اصحاب

اصحاب البايه الجرد

ازدهار
سلاطین
فانار سلطان
سور
ازدهار
بهر

ازدهار
سلاطین
فانار سلطان
سور
ازدهار
بهر

مقاعدين

المقاعدين

ازدهار
سلاطین
فانار سلطان
سور
ازدهار
بهر

ازدهار
سلاطین
فانار سلطان
سور
ازدهار
بهر

مُدْرَسُ الْجَدِيدِ	وَالْجَدِيدُ مُدْرَسِي
<p>هو جمع مدرس جديد في جميع السليمانية فقام بالدراسة في مدرسته التي تسمى الخطة فاستل كونه في الاصل هذه الرتبة</p>	<p>هو جمع مدرس جديد في جميع السليمانية فقام بالدراسة في مدرسته التي تسمى الخطة فاستل كونه في الاصل هذه الرتبة</p>
مُدْرَسُ السَّلِيمَانِيَّةِ	سَلِيمَانِيَّةٌ مُدْرَسِي
<p>هو جمع مدرس في مدرسة السليمانية التي تسمى السليمانية في مدينة في مدينة</p>	<p>هو جمع مدرس في مدرسة السليمانية التي تسمى السليمانية في مدينة في مدينة</p>
الْمُدْرَسُ الْمُعْتَمَدُ بِمَدْرَسَةِ السَّلِيمَانِيَّةِ	سَلِيمَانِيَّةٌ مُعْتَمَدَةٌ
<p>هو مدرس في مدرسة السليمانية التي تسمى السليمانية في مدينة في مدينة</p>	<p>هو مدرس في مدرسة السليمانية التي تسمى السليمانية في مدينة في مدينة</p>
مُدْرَسُ مَوْصَلَةِ السَّلِيمَانِيَّةِ	مَوْصَلَةٌ سَلِيمَانِيَّةٌ مُدْرَسِي
صَحْفَتَانِ (١) مَوْصَلَةٌ صَحْرٌ	حَرْكٌ التَّمَثُّلِيُّ ابْتِدَاءُ التَّمَثُّلِيِّ
حَرْكٌ خَارِجٌ	حَرْكٌ دَاخِلٌ ابْتِدَاءٌ دَاخِلٌ
<p>هو مدرس في مدرسة السليمانية التي تسمى السليمانية في مدينة في مدينة</p>	<p>هو مدرس في مدرسة السليمانية التي تسمى السليمانية في مدينة في مدينة</p>

(١) هي الثغرى مدارس الكوفة بجانب جامع الفاتح الشريف

(١) ففتح جامع شريف بجانبه بوسكون مدرس

ابتدای الخاج

ابتدای الخاج

ان ترتیب مدرسیات الدورية ای درانه
و بروسه مثل مدرسیه استانبول
الا انه یضبط احد المناصب المحررة اعلامه
باسم مولویه الدورية عوضاً من مولویه
المخرج وبعد الانفصال یدور علی الترتیب
فی دوائر المناصب المذكورة

ثم ان طریق القضاة طریق آخر ویضبط
مناصب بمدة معلومة من الزمان علی
والأضول وقد یحسن الیه بالمد
ثم ینفصل و یترفع فی المراتب الی ان یصل
المناصب المعرفه بها بالستة وهؤلاء
یسمون بأشراف القضاة

دوریه یعنی درانه و بروسه مدرس اکبرینده
ترتیبی دخی استانبول مدرس لکی کبی اولوی
فقط مخرج مولوی بی برینه دوریه مولوی
نامیله بالاره محرر مناصب برتی ضبط
ایدوب بعد الانفصال صره سیله مناصب
مذكوره دوائر انه دوران ایدر

طریق قضاة دخی بشقه جه بر طریق
اوله رقی روم ایللی وانا طولید مدق معلوم
ایله منصب ضبط ایدر و بعضاً مدخی
احسان اول نور صکره انفصال و ترفع
مراتبه نهایت ستہ تعبیر اول نائ
مناصبه واصل اولور بونلره دخی
اشراف قضاة تسمیه اول نور

احوال الولاية الطبیعیة
والجغرافیة والخصوصیة

ولایات احوال طبیعیة
وجغرافیة وخصوصیة

بناءً علی كون ولاية طرابلس الغرب
فی قطعاً افریقاً احد قطع كوة الان

طرابلس غرب ولایتی كوة ارضك
قطعات خمسة سندن افریقاً قطعاً

بولند يفتدن احوال الدنيا شر و عدن
مقدم بولنديني قطع حقتند ه بعض
معلومات مختصرة نك ذكرى مناسب
كورلمشدر شوبله كه افريقا تعبير
اولنان جزيرة عظيمه كره ارضك قطعاً
خمسة نك برى اولوب اوروپا نك
ايكى مثلنه وآسيانك ثلثاننه مساوي
اشبوصوك و قله كنجيم قد افريقا
قطعته آسيانك سونه سويش برز
نخى واسطه سيبله ملاصق بولنديني
جهتله شبه جزيرة صايلور يد يسه ده
مؤخر سويش برز خنك قناله تحويله
جزيره حكمنه كيرمشدر اسكى يونانيلر
مصر له غرب و جنوب جهتند كى ممالكى
محدود فرض ايدرك ايتويه (سياهر ملكى)
(ليبيا) اسپر (غرب ممالكى) وسائر
بيكى اسمار له تسميه ايد رلوايد فيكه ليلر
سبته بونغازندن چيقارق و اميد بورنخى
طولاشه رق بجر احره و ارنجه افريقا
قطعته سنك جسامتى بلى ايتديلر
افريقا اسمى امم قديمه عندنده مجهول

الجنس رأينا من المناسب ذكر بعض
ايضا حان مختصرة في القطعة الكائنة
بها قبل الشروع في بيان احوالها
فنقول ان الجزيرة العظيمة المعبور عنها
بافريقيا هي احدى قطع كره الارض
الجنس و تساوى ضعفى اوربا و ثلثو
آسيا و بعد ان كانت قطعة افريقا
تقد شبه جزيرة ملاصقها لقطعة
آسيا بواسطة بوزخ السويس
صارت جزيرة تتحول بوزخ السويس
خارج العهد قريب وكان اليونانيون
القدماء يفرضون ان الممالك التى
في غربى مصر و جنوبها محدود
و يسمونها ايتويه (ملكة السودان)
وليبيا و اسپر (ملكة الغرب)
واسماء اخرى لهذه فلما خرج الفينيقيون
من نقر سبته و وصلوا الى البحر
الاحمر مارين على رأس الرجاء
الصالح الظهر و اجسامه قطعة
افريقا وكان اسم افريقا مجهولاً
عند الامم القديمة ولما استولى
الرومانيون على شمال افريقا

اولوب روماليلر افريقانك جهت شماليه سنى
استيلا ايتد كلرى صره ده يالكوتونسك
جهت جنوبيه سيله نفس طرابلس غرب
وجبل غربى وخمس سبخا قرنيل
بولند كلوى يروه افريقا اسنى وير مشرك
عربلر عند نه دخى فريقيه اسمى يالكوت
شوجز و صغيره منحصر ايدى

متاخرين اشبواسى تعميم ايله كوه ارضك
قطعات خمسہ سندى منقده ينك
يوقاروده بيان اولنديغى كى بر قاج
اسم له تسميه ايتد كلرى قطعه يه
اطلاق ايلشردر افريقا قطعه سنك
وجه تسميه سنده متاخرينك روايتلر
متعدد ايسه ده يميندن بجومله
افريقانك ذكر اولنان جز و صغيرين
ضبط ايدن (افريقيش) نام پادشا
اسم نه نسبتله اول جز و صغيرك افريقا
تسميه اولنديغى و متاخرينك بو اسمى
بتون قطعه ايجون تعميم ايله كلرى
حقند كى روايع هيسندن زياده
شايدان قبول كى كوينيور

اطلقوا اسم اقربقا على الجهة الجنوبية
من تونس وعلى المحلات الكائنة بها
نفس طرابلس الغرب و لوانى جبل
الغربي والخمس فقط وكذلك كان
اسم افريقية منحصر بهذا الجز و
الصغير عند العرب ايضا فعم المتأخرون
هذا الاسم واطلقوا على احد كقطع
كرة الارض الخمس التى سماها المتقدمون
باسمها عديدة على ما مر بيان اعلاه
ثم ان روايات المتأخرين متعددة
فى وجه تسمية قطعة افريقا لكن
الظاهر ان رواية من هذه الروايات
كانها اخرى بالقبول من غيرها وهى ان
ملك اسمها (افريقيش) هجم من اليمن
وضبط الجز و الصغير المذكور من
افريقا فسمى ذلك الجز و افريقا نسبة
الى اسمه ثم عم المتأخرون هذا الاسم
على كل القطعة هذا وان رأس (بيزا طر)
الكائن فى اقصى شمال افريقا مصادف
لدرجة ٣٧ و ١٩ دقيقة و ٤ ثمانية
من العرض الشمالى كما ان رأس (الابر)

فريقا من الـ (الذو اذلان ريزا طه)
 بورقي عرض شماليلك ٣٧ درجة
 ١٩ دقيقة ٤٠ ثانية سنه والجنوبيه
 بولنان (ايكهنر) بورقي عرض جنوبيلك
 ٣٤ درجة ٣١ دقيقة ٤٠ ثانية سنه
 لصادق فانيكله عرضي ١٤٥٠ ميل وطولي
 الـ (غربي اولان) (اخضر) بورنديت
 الـ (شرقي اولان) (فاردانوي) بورنيه
 ١٣١٠ ميلدر وسطحي ٩٢٩٠٠ ميل
 مربعدر

ايشته طرابلس عرب ولايتي شقوا فريقيا
 قطع سنك جهت شماليه سنده واقع
 وجنوبا اطلاس طاغوليه محله ودا اولان
 (فاس) (جزاير) (تونس) وطرابلس
 غربدن عباريت بولنان بربرستانك
 جانب شريقيك قسم اعظمندن وقران
 چولوندن متشكلا اولوب فريقيا ده كائن
 مالك عثمانيه دندر اكوچه اوروپا اليك
 خريطه لونداه جهت غربيه سي محمد و
 كوستريلور ايسه ده جنوب جابخي
 بكه تحديدا و مديقدن تقريبا قران
 سجاغنه ملح اولوب ٢٢ = ٢٢ (يعني)

الذي في اقصى جنوبها مصادف لدرجة
 ٣٤ و ٢١ دقيقة و ٤٠ ثانية من
 العرض الجنوبي فيكون والحالة هذه
 عرضها ١٤٥٠ ميلا وطولها من
 الرأس (الاخضر) الكائن في اقصى
 غربها الى رأس (فاردانوي)
 اقصى شرقها ١٣١٠ ميلا وسطحها
 ٩٢٩٠٠ ميلا مربعاً

هذا وان ولاية طرابلس الغرب من الممالك
 الهمايانية الكائنة بقطعة افريقيا هذه
 وهي متشكلة من بوادي قران ومن
 القسم الاعظم من شرقي قطعة بربريه
 الواقعة في الجهة الشمالية من قطعة
 افريقيا والتي هي عبارة عن (فاس)
 و(الجزاير) و(تونس) و(طرابلس الغرب)
 والمحدودة جنوباً بجبال اطلس ثم انه
 وان تكن الجهة الغربية من الولاية مسوومة
 محدودة في خرائط الاوروپايين لكن
 جانبها الجنوبي لم يكن تحديده جيداً
 ولذلك فان عرض الولاية تقريباً ثمانين
 درجات وثلاث وخمسون دقيقة مبتداً
 من قصر (تجهرى) الذي هو اقرب

يكوي درت درجه يكوي ايكي دقيقه ناقص)
 عرض شماليه بولنان (تجهرى) قصر نبت
 الـ بعيد نقطة انتهاسى ٣٠ ٣٠ (يعنى
 اوتوز اوج درجه اوز بيش دقيقه) كذلك
 عرض شماليه بولنان بحيرة البيبانده
 واقع رأس البيبانه قدر سكر درجه الى
 اوج دقيقه عرضده وپارسدن چن
 نصف النهار دائره سى مبدأ طول شرقى
 اعتباريله ٦٠ درجه ٣٠ دقيقه ٢٤
 درجه ٤٠ دقيقه يه قدر ممتد ولوب
 بوحسب بجر ١٦ درجه ١٠ دقيقه طولته
 دركه ٣٤٤٠٠٠ انكليز ميل برى مريغند
 برمساحه سطحى تشكيل ايده يور
 غرباً تونس وشعبانده جبالنك جزاير
 ايله ولايتك ارم سنده واقع اراضيسله
 وشرقاً بنغازى ولايتى وليبي صحراسى
 وجنوباً صحراى كبير وشمالاً اق دكر
 صولوز ايله محدود ودر مقدما بنغازى
 ولايتى سنجاق وبو ولايته ملحق اوله
 بيش سنجاق دن متشكل ايكن بيك ايكي
 بوز حظه ننا درت تاريخده بنغازينك

نقطة ابتداء منها خط الاستواء و
 الملحق بلواء فزان والكائن في العرض
 الشمالى على ٢٤ درجة و ٢٢ دقيقة
 ناقصة الى (رأس البيبان) الواقع في
 بحيرة بيبان الكائنة في العرض الشمالى
 ايضاً على ٣٢ درجة و ١٥ دقيقة
 ناقصة والتي هي بعد نقطة انتهائية
 لها من خط الاستواء وتمتد هذه الولاية
 من ٦ درجات و ٣٠ دقيقة الى ٢٤
 درجة و ٤٠ دقيقة باعتبار دائرة
 نصف النهار المارة من (باريس)
 مبدأ الطول الشرقى فيكون طولها على
 هذا الحساب ١٦ درجة و ١٠ دقائق
 ومساحتها السطحية تسبعياً ٣٤٤٠٠٠
 ميلاً انكليزياً برماً وهي محدودة غرباً
 بتونس وباراضى قبائل (الشعبانية)
 التي بين الولاية والجزائر وشرقاً
 بولاية (بنغازى) وصحراء (ليبى)
 وجنوباً بالصحر الكبرى وشمالاً بمياه
 بحر الروم وكانت متشكلة من خمسة
 الوية لما كانت ولاية بنغازى لواء

آبروجه برولاية تشكيل ارضياته
 للمالة هذه طرابلس (خمس) (جبل غربية)
 (قوان) زماريله درت سينجا قدت
 مركيدر سواحل شماليه سي اورويانك
 وسجوليا اطرسنك سواحل جنوبيه سي
 قارشوسند بولمنقله برابرا قليمك
 بردرجه يه قدر لطافتى وارضينك
 قوه انباته سيله اصلاحات واعمارات
 واهاليينك تمدن وترقى يه قابليتى
 وسودان مما انكك اقرب طرفى بولندغيت
 سودان تجارتنك ممر ومركزى وليسه
 فوق العاده براهمته مال كدر
 (طاعنر)
 ولاية سطحا بالعموم اقروصولردن
 وقسم اعظمى نباتا قدن خالى متحرك
 قومدن عبارت بروبيا بانى وانلره حاكم
 برطامق جبال وتلالى حاويدر
 جبال مذكوره ايكي قسم منقسم اوله
 برينجى قسمى بحر محيط غربى سواحلندن
 بدأيله بنغازى يير قدر غربدن شرقه
 طوغرى اطلس طاغتك بوولايندن
 كجن پارچه غزيان وجبل غربيه وترهون
 ومسلطه نامدريله يا داوانان طاغتك

ملحقا بها ذرات الان مركبه من اربع
 الوية تسمى (طرابلس) و (الجنس)
 و (الجبل الغربى) و (قوان) بسبب
 تقريظ بنغازى عنها وتشكيلها ولاية
 فى سنة ١٢٩٤ وانها المالكه اهمية
 فوق العاده بسبب كون سواحلها
 الشماليه مقابله للسواحل الجنوبيه
 من اوروبا وجزيرة سيسيليا وماحو
 اقلها من اللطافة التى ليست بقليله
 ولقابلية ارضها للاصلاح والاهجار
 وقوتها الانباتية استعدادا هاليها
 للتمدن والترقى ولكونها ممر ومركز التجارة
 السودانية حيث انها اقرب الطرف الى
 بلادها (الجبال)
 ان سطح الولاية خالى عموما من المياه
 الجارية وقسمها الاكظم حارى بوادى
 وقفار صباره عن رمال متحركة خالية
 من النباتات تغلونها جبال وتلال
 عديدة وان الجبال المذكورة منقسمة
 على تسمين فالقسم الاول منها هى
 القطعة المارة بهذه الولاية من جبل
 الاطلس الذى يبتدى من سواحل البحر
 المحيط الغربى ويمتد من الغرب الى الشرق

تشكيل ايد يور بونلردن غزيان طاغى
 تونس طودند كاشن ديورات طاغى
 بدأيد رك شرقه طوغرى بالامتداد
 جبل غري سنجاغدن كجدكدن ونالوت
 طاغى تشكيل ايتد كدن صكره غزيان
 قضا سنه كلوب اوراده انتها بوليور
 و ترهونه طاغى خمس سنجاغك جنوب
 طرفدن غزبدن شرقه طوغرى وساحله
 موازى بر وضعيته مسلاطه قضا سنه
 قدر امتداد ايد رك مسلاطه طاغى
 تشكيل ايد يور طاغى ايكى قسميه
 قران چوللرند و قرانك جهت شماليه
 كاشن (سريرسوده) طاغى ريد
 بولور بر سلسله شكند اوله رف
 شمال شرقيدن جنوب غري ليه
 طوغرى ممتد وصحرى كبيره منتهى
 اوليور بوايكى قسم طاغى ردن الك
 يوكسك زرود ليسى اولان جبل غزبه
 طاغى جردن بيك بشيور اكلير قدى
 ارتفاعه در

حتى بنغازى والقطمة المذكورة من
 هذا الجبل تشكل الجبال المسماة بجبل
 غزيان والجبل الغربى وجبل ترهونه
 وجبل مسلاطه اما جبل غزيان
 من هولاء فيبتدى من جبل الديورات
 الواقع مجد وديورات ويمتد نحو الشرق
 ماراً من لواء الجبل الغربى ويشكل
 جبل نالوت ثم يأتى الى قضاء غزيان
 وينتهى هناك واما جبل ترهونه
 فيمتد من جنوب لواء الجنس الى قضاء
 مسلاطه من الغرب الى الشرق موازياً
 للساحل ويشكل فيه جبل مسلاطه
 والقسم الثانى من تلك الجبال هي جبال
 (سريرسوده) الكاشنة في بوادى
 قران في الجهة الشمالية من قران
 وهذه الجبال في شكل سلسله و
 تمتد من الشمال الشرقى الى الجنوب
 الغربى ثم تنهى في الصحر الكبرى وان
 الجبل الغربى الذى هو اعلى ذروة
 بين جبال هذين القسمين مرتفع عن
 سطح البحر الف وخمسة مائة قدم الكلى

(اهاليه)

(اهاليه)

اهالينك لونلرى على العموم اسمرسيه
 نفس طرابلس ايله قصبه لواء ليسى نغدى
 زىكى اوله قلىرى كى قران سنجاغى اهاليه

ان اهاليها على العموم الالوان لكن
 اهالى نفس طرابلس والقصبات
 اكثر ميلاً الى البياض واهالى لواء

پک اسر و غدامس قضاسی اهل سی
 آزدها آجیق برلونده درلر
 اهالی ولایت زکا و قابلیت و امر
 معاشده اقدم و غیرت و مقام
 خلافت کبری به میل و عبودیت
 و حکومت فرط انقیاد و اطاعت
 و صلابت دینیہ ایلہ متصفدرلر
 و علما و فضلا لریند رعایت و احتراماً
 عظیمه ده بوانه رق بدویت و
 مدنیتلری بونند قلمی موافقه کور
 مختلفدر او نسبتده ده مختلف
 الامزجه درلر

لسانلری - عمومیت اوزره عرب
 لسانی اولوب شهر و قصبه لورده
 ترکیه تکلم ایدنلر و اریسه ده پک
 آزدرلر تکلم ایتدکلری لسان
 عربیه قانتشدر دقلوی (قصر)
 اونور (نود) قالدق (یا سر)
 چوق کبی الفاظ عربیه باربار
 لسانده بقالی غیر منسیه اولوق
 احتمالده بلق اولنه بیلور جبل
 سنجانی و غدامس و سوکنه قضا
 و زواره ناحیه اهل سی لسان عربیه
 بشقه صرف باربار لسانیلده ده

قران اشده سمره و اهالی قضاء غدامس
 افخ منهم قلیلاً و ان اهالی الولاية
 متمسکین بالذکار و القابلیة و الاقدم
 و الغیره فی امر المعاش و المیل و العبودیة
 لمقام الخلافة الکبری و فرط الانقیاد
 و الاطاعة للحکومة و بالصلابة الدینیة
 و بنا و علیه یراعون علمانهم و فضلائهم
 و محترمونهم رعایة و حرمة عظیمة
 و مختلف بدویتم و مدنیتهم حسب
 اختلاف المواقف الموجودین بها و مختلف
 ایضا امرجتهم بهذه النسبة

لسانهم - عموماً عربی و یوجد منهم
 من تکلم باللغة التورکیة فی المداشر
 و القصبات لکنهم قلیلون جداً و یخاطبون
 باللسان العربی الذی یتکلمون به الفاظاً
 عربیة مثل (قصر) اقعدر (نود)
 قم (یا سر) کثیراً ذاتاً ملنا هالا سیفا
 الان نقول انها بقیا یا غیر منسیة من
 اللسان البربری و ان اهالی لواد الجبل
 و قضا لى غدامس و سوکنه و ناحیه
 زواره یتکلمون ایضا بلسان بربری
 صرف غیر اللسان العربی و ان کافر
 الاطالی مسجون ما لکیوا المذهب

تکلم ایدرلو کافه اهالی مالکی المذهب
 اهل اسلام اولوب مرکز ولایتله بعض
 ملحقاتده ملت سوسویه دن تقریباً
 التي بیک نفوس قدر اهالی بولنیور
 تبعاً اجیبیدن مالطری وایتالیالی
 و یونانی کی سائر اجیبیلر و اریسه ده
 بکله آن درلو بوراده سائر ولایات
 شاهانه لده اولدیغی کی نفوس تخیری
 هنوز اجر اولمده یغندن اهالیکن
 عدد نفوسی صورت صحیحده معلوم
 دکالریسه ده بر میلیون ایکی یوز بیک
 تخمین اولنه بیلور کیفیت توطنلری
 اوچ قده تقسیم اولنه بیلورلو
 برقی شمر و قصبه لده مجتمعاً و برقی
 خورده لری و باغجه لقلرده و قسم
 اعظمی ده سیار عشایر و قبائلدن
 عبارت اولوب چادر و چارداقلرده
 متفرقاً اقامت ایدله کلکده درلو
 (اقالیلی)

و یوجد من الاهالی تقریباً قدرسته
 الآف نفوس یهودی مرکز الولاية و فی
 بعض الملحقات و یوجد ایضاً من التبعة
 الاجنبیة مالطیون و طلیانیون
 و یونانیون و غیرهم من الاجانب کثرتهم
 قلیلون جداً و بناءً علی انه لم یجر یعد هنا
 تخیر النفوس کسائر الولايات السلطانية
 لم یعلم عدد نفوس الاهالی بصورة صحیحة
 الا انه یکن تخمین مدوناً و مائتی الف
 نفس
 و یکن تقسیمهم فی کیفیة توطنهم علی
 ثلاثة اقسام فقسم منهم لایزالوا یقیمون
 فی المدائن و القصبات مجتمعین و قسم
 متفرقین فی المحلات ذات النخيل و البساتین
 و القسم الاعظم منهم عبارة عن عشائر
 و قبائل سیارة تقسیم فی الخيام و الزرائب
 (اقالیلیها)

وان تکی هذه الولاية معدودة من
 البلاد الحارة لکن هو اجمیع سواحلها
 الشمالية علی امتدادها لیس بقلیل
 الامتدال ولا یوجد بینه و بین هوا
 جنوبیاً و ربناً الا فرق قلیل فلا یلزم
 و الحالة هذه ان تكون الولاية کتبتها
 من البلاد الحارة ثم ان کل لوار الجبل
 الغربی تقریباً فوق جبال مرتفعة

بولاية مالک حاره دن معدود
 اریسه ده بویدن بویه سواحل
 شمالیه سنک هوا سی اور و پای
 جنوبیلک هوا سندن آفرخت
 اولوب معتدلجه در شو حالده
 عمومیت و زره مالک حاره دن

اولس لازم كلز جبل غريبه سبجا غناك
 همان بتوفى دينيله بيله جلك درجه ده
 مرتفع طا فلرا وزرنده بولند يفتند
 ولايتك سواحل شماليه سندن هواجه
 فرقى يوقدر انجوى يوقاروده بيان
 اولندينى وجهله بو ولايت عرض شماليه
 نيكوز درجه النواوج دقيقه سنى ضبط
 ايشمن بولنديفتند درجا عرضك
 تغاوتندن تا سنى جنوبه طوغرى
 كيد لدكجه درجه درجه حرارت هواسك
 كيا اشتدا ايديه جكي طبيعيدر
 بونك ايجوندركه ولايتك جانب جنوبيشد
 واقع نوان سبجا غنده موسم صيفده
 حرارت او توزيشدن قرق صا اشتفاد
 درجه سنه قدر ترقى ايدر آيديه بر
 وبعضا ايكي دفعه اسن و بهر دفعه ده
 ايكي اوج كون دوام ايدن جنوب روزگار
 حرارتهم بيان بر آتشك قوبنده امينتا
 هوانك حرارتندن اصلا فرقى يوقدر
 شو قدركه صا غلام بولنديفتند بوندى
 امراض تولد اينديكلك وقوعى اولدقدن
 بشقه صولوى صوغودود و طيشارونك
 حرارته نسبتله اولهرا ايجى بك سرين
 حس اولنور انجى بو هوا ده مساما
 ايجو اوله جفتدن آزر صوغوق طوقور
 ايسه مشد تلى تا ثيران حاصل ايدر

فلا فرق في الهوار بينه وبين سواحل
 الولاية الشمالية الا ان هذه الولاية
 كما يفهم من اعلاه حيث كانت ضابطة من
 العرض الشمالي ثمانية درجات وثلاثة
 وخمسين دقيقة تكتسب حرارة هوائها
 اشتداداً طبعياً في كل درجة تقطعها
 نحو الجنوب ولذلك فان الحرارة بلواء
 قران الكائن في جنوب الولاية تترقى في موسم
 الصيف الى اربعين درجة صا اشتفاد وان
 ريح الجنوب الذي يهب حررة في الشهر او
 مرتين ويسمر في كل مرة يومين او ثلاثة
 ايام لا فرق اصلا بين حرارته وحرارة
 الهواء الذي يسخن قرب نار مشعله
 لكنه بسبب سلامته لا يقع منه تولد امراض
 وفضلاً عن ذلك فانه يجعل المياه باردة
 ويحس الانسان فيه هوار الحرات لطيفاً
 معتدلاً بالنسبة الى الحرارة الخارج غير انه
 اذا اصابت الانسان برد قليل في هذا الهواء
 تحصل منه تاثيرات شديدة لان المسام
 تكون حينئذ مفتوحة ثم ان الريح الشديدة
 الذي يهب احياناً بفواصل متباعدة في
 الجبل الغربي قد تقلب الفرسان مع خيلهم
 فضلاً عن المشاة حتى ان الفرسان في ذلك
 الريح يصيروا مجبورين على سوق خيلهم
 ويسرعوا بها ليمكنوا من مقاومة تاثيرها
 الشديد اما المطر فيتنزل احياناً على

جبل غزبيه ده سيرك فاصله لرويره رك
 اسن شد تلي روزگار پياده لوشويله
 طورسون بعض كوه سواريلوي بيله
 آنويله برابر يوارنده كلديكي واقع اولور
 حتى شدت تاثيرينه مقاومت ايده
 بيلك ايجون سواريلوي بو هواده جواريلوي
 دزكين طوليسي قوشدرمغه مجبور
 اولورلو يا غمور ايلول ابتدا سندن
 مارنك نهايتنه قدر پك سيرك اولور
 سواحله يا غار ايسه ده ايجر و طرفلر ده
 يا غديغي آرزو بعض سنه لوده ايسه
 هيچ يا غاز ويا غسه دخي ايجر و طرفلر
 نعميم اينز هله فزان سخا غنده يبور
 يا غديغي اندر حكمنده ويا غسه ده
 يري اصلا تيمه حتى درجه ده در
 فزان اها ليسانك خانلوي طوزله قاره
 چا موردن يا پلش اولديغنه مني اصلا
 يقلا مق ايجون يا غمور يا غما مسنه دما
 ايدرلر ولايتك هر طرفده موسم
 شاكلون اول و ثاني آيلوندن عبارتند
 بو ايلر ده دخي پك شدتلي صوغوف
 اولديغني ايجون اكثر اها لي او طه لوده
 منقال صوبه بولند ير مقدن وارسته
 جبل غزبيه دن يشقه ولايتك هيچ برهنه
 قاريا خديفك وقوي اولديغني كبي صولر
 طولمنسي دخي سبقت ايتمه مشدر

السواحل من ابتداء ايلول الى نهاية مارت
 لكن نزوله في دواخل الولاية قليل وفي
 بعض السنين لا ينزل ابداً او ينزل ولا
 يعم الدواخل وعلى الخصوص لو افرات
 فان نزول المطر فيه نادر جداً واذ انزل
 فلا يبيل الارض وبناء على كون بيوت اها لي
 فزان مبنية من طين مخلوط بالملح فانهم
 يدعون بعدم نزول المطر لا يتبل بيوتهم
 وتهدم واما موسم الشتاء فهو عبارة
 عن شهرى كانون الاول والثاني في جميع
 اطراف الولاية وفي هذين الشهرين ايضا
 لا تكثر شدة البرد فلذلك لا يحتاج
 اكثر الا اها لي لوضع الكوايين والصوبات
 في الحجرات واما الثلج فلا وقوع لنزوله
 في جهة من الجهات غير لواء الجبل الغرب
 وكذلك لم يسبق وقوع انجماد المياه
 طبقات امريها

ما يمكن الحصول على معاوماتها ملكة مختصة
 في طبقات ارض كل جهة من جهات الولاية
 الا انه بالنظر الى المعاينة التي اجراها بعض
 ارباب هذا العلم يفهم ان جنس الغرائبية
 واليازالت موجود في اكثر الجبال وان
 جنس اليازالت خصوصاً موجود في
 القطعة الكاسنة بالولاية من جبل
 الاطلس اما رمال الصحار فغند
 فرض بعض الجبل او جبين انها تواروت

طبقات ارضی

ولايتك هرجهتلك خصوصيت اوزره
 طبقات ارضی حقنه بر معلوما مكله بر
 دسترس اولته ما مشدر شو قدر
 بو عملك بعض اربابي طرفدن اولتات
 معاینه به نظر اغرائیت و بازالت جنسك
 طافلك جمله سنده و با خصوص بازالت
 جنسی جبل اطلسك ولايته واقع پارچه
 سنده اكثریت اوزره بولنديغی الكلاشیلو
 صحار قوملوی جنولوجيونك بعضی
 بحال مختلفه دن آقوب بریکشن و بعضی
 بیوك قیالرك بجز بسندن حصوله كمش
 اولدینغی فرض ایلشردر قران صحاره
 قوملوزك هنوز قابل تجزی اولمسی ایچی
 ذهابی تصدیق ایدر لرایسه ده دیکون
 طرفدن قومك ایچده بولتاتن قوم
 و طاشدن عبارت كله لوی و یوارلق
 طاشلر من بور صحاره لوك بروقت تحت
 البحر بولمش و مرور زمان ایلله حوسلر
 چكیاب قره صورتنه كیرمش اولدینغه
 دلالت ایدر تقریباً اوچبیل بشیوز
 سنه اول بر حرکت ارضدن ناشی سته
 بوغاز نيك آچلديغی واقی دكوصولی

وتراكت من محلات مختلفه و فرض البعض
 انها حصلت من تجز و الصخور الكبار
 ویصد الفرض الثاني كون رمال بحار
 فان قابله التجز و الى الان لكن القطع
 التي توجد في تلك الرمال عبارة عن ميل
 متجدر و اجار كروية تدل من جهة اخرى
 على ان هذه الصحار كانت وقتاً من الاوقات
 تحت البحر ثم انزوت عنها المياه بمرور الزمان
 فحولت الى بر و يهدق هذا ما روى
 من انه قبل نحو ثلاثة الاف و خمسمائة
 سنة انفتح ثغر (سبته) بسبب نزولة
 عظيمة من مياه بحر الروم الى البحر المحيط الغربي
 و تناقصت

معادنها

يوجد هنا من انواع المعادن الكبريت
 و اللطرون و الملح و يوجد ايضاً معدن
 حديد بلوا، قران و معدن حديد
 و معدن فحم في الجبل الغربي و يقال
 ان ما هو في الجبل الغربي من هذه المعادن
 ليس هو بدرجة قابل الاستعمال لكن
 حقيقة هذه المعادن مجحولة بسبب
 انه لم يجرب بعد عليها الفحص و التجربة
 بمعرفة اربابها

بحر محيط غربي يراقب تناقص ايتديكي
حقته كي روايت بوفوكوي مصدق در

معادن

بوراجه معادن انواع من كبريت لطرور
طوز معدن لوي موجود در فزان بنجاغنه
تيمور وجبل غربيه ده تيمور و كمور معدن لوي
بولنقده وجبل غربيه ده بولنان لرينيك
قابل استعمال اوله بحق درجه ده اولدقكر
دينلكر ايسه ده اربابي معرفتيله هنوز
كشفت و تجر به سي اجر اولمديفندنب
حقيقتي بمهودر ذكر اولنان معادن
كليله بولنان نوعي طوزدر بوراجه
وينغازي ولايتجه كول و قيا طوزي معدن
اوله رق بيوك وكوچك موجود على لوك
عددي قره تجاوزايد بورايسه ده
بولردن بو ولايتده كيلرك ايك باشليج
رتاجورا (زواره) (ام الزيت)
(ام اللوك) (ام التين) (ام الشرق)
(هيشه) نامرليه يا اولنور يدك عددي
بو يدي عدد مملدن (ام التين) (ام اللوك)
معدن لوي قيا طوزي اولوب اولر لرينيك
جمله سي يا غمور صولرينيك بريكسييله

والنوع الذي يوجد بكثرة من المعادن
المذكورة هو الملح فانه يوجد هنا وفي
بنغازي معدن ملح البحيرة ومعدن ملح البحر
والمالح الموجودة كبيرة وصغيرة يتجاوز
عديها الاربعين واشهرها هو في هذه
الولاية منها سبع مالح تسمى بمحلية (رتاجورا)
و (زواره) و (الم الزيت) و (ام اللوك)
و (ام التين) و (ام الشرق) و (المهيش)
واثنتان من هذه السبع مالح وهما
مملحتا (ام التين) و (ام اللوك) ملحها حجر و الاخر
كلها بغيران حاصلة من تجمع مياه المطر
يتجدد في موسم الصيف فقير مالحا وكان
ما هو قريبا منها الى المحلات المسكونة
والمعمورة من هذه المالح يحافظ و يضبط
الى عهد قريب لكن ادارة الرسوم الستة
قد حصرتها الان اخراج الملح و صرفه بمحلية
رتاجورا فقط و تركت الاخر مملحة
معدن اللطرور - هو معدن في لوار
فزان من نوع الشب يشبه معدن الملح
ولونه ابيض ماثل للحمره وما يجده فيه
من اللطرور مجال في كل سنة من جانب
الحكومة بالمزايدة لعهد طالبه وان

المسطرون يستعمل بداخل الولاية
بأن يمزج بتبع المضع المعبر عنه بالمضفة كما
يستعمل ايضاً في الدباغة وفي بعض المعالجات
ويرسل منه مقدار كلي للخارج
معدن الكبريت — يوجد في سواحل
جون الكبريت الكائن في الجهة الشرقية
من الولاية ولا يرسل شي مما يستخرج
منه الى اوروبا وانما يرسل الى جميع اطراف
الولاية وخصوصاً الى لواة قران ويستعمل
بان تدهن به الابل لئلا يتلبى بطنه الجرب

(النباتات)

الحبوب — الخنطة والشعير يزرعان
كل عام بكثرة في جميع اطراف الولاية
وفي السنين المحسنة يرسل الى الخارج
ما زاد منها على الاحتياجات المحلية
وان اكثرها الى البلاد وكافة العربات
لم يتعودوا بعد اكل الخنطة بل ياكلون
الشعير ونوعاً من الدرة يسمى (البشنة)
ومن جملة حبوب الولاية الدرة الصفراء
(السبول) والحلبة والعدس والحب العزيز
ثم ان كل ثمانى عشرة اقة من الشعير
وعشرين اقة من الخنطة تعتبر هنا كيلة

موسم صيفه انجماد يتمسك به حاصل
اولد كول محلي سيدر بوملح لودن
شملك محلله يفين اولد لوى يقين
وقته قدر تحت انقباط وجهه نظره
التمتده ايسه ده شمدى كى حاله رسوم
الوارد سى طوزله اخراجات وصرفيات
بالكو (تاجورا) ملى سنه حصر وقصر
بيله اورلر ينى مهل بر حاله بر قعه در
لطرزى مصلح — بومعدن قوان
بنيما عنده طوزمعدنه مشابه وشاب
نوعدن پنبه زنگيدر بونده انجماد
ايدن لطرزون بوسنه جانب حكومت
بالترايدى طالبى عهد سنه احاق نور
(مضغه) تعبير اولان آغر توتوته
قائله رق داخل ولايته قوللاندى
كجى دباغت وبرطام معالجاته استعمال
وكلى مقدارى خارجة دنخا رسال اولد
كبريت معدنى — ولايتك جهت
شرقيه سنه واقع كبريت كورفرى
فكار لرنده بولينور بوندن وقويون
اولان اخراجاتن اكرچه اوروپا يه
برشى كوندر لما مكد ايسه ده ولايتك

هر طرفه و با خصوصاً آنجا که کوند ريله رك
اويوز علتته مبتلا اولماق ايجون
دوه لره سور يلوب قوللا نيور

(نباتات)

جوب - بغدادى و اريه هر سنه ولايتك
هر طرفه كيتله زرع اولنور فيض
و بركتي سنه لره احتياجات عليه دن
فضله مقدارى خارجه چيغا ريلور
معموره لوك اكثر اها اليسيله كافه عريان
بغداى اكلنى اعتبار ايميو ب آريه ايله
(بشنه) تبير اولنان بر نوع دارى ي
بيرلر مصر بغدادى ايله دارى (حلبه)
نصوليه مرچمك (حب لذينه) ولايتك
جمله جوب استندر بوراجه اونسكن
قيه شعير و يكرم قيه بغدادى براستانول
كيله سى اعتبار اولنور كيل محلى به (مار)
اطلاق اولنور كه نصف كيل استانبول
براز زياده جه در اهالى ولايت
دارى و خرما و (بشنه) كى محصولات
ايله اداره اوله كلكلر دن ولايت
داخله برسنه ده انجور بر مليون اكي
يوز بيلك كيله قدر حنطه و شعير صرف

واحدة اسطنبولية و الكيلة المحلية
تسمى (مرطه) و هي اكثر قليلاً من نصف
كيلة اسطنبولية و بما ان حريان
الولاية لا يزالون يفتاقون بالدوة
و القمح و البشنة و غيرها من المحصولات
فما يصرفونه من الحنطة مقدار جزئى
الحفروان - الباميه و البطاطا
و الفصولية و كل انواع القرع و البانجان
و الملوخيه و الطالم و البقد و نس
(المعدنوس) و النعنع و اللفت و العجل
و الملقوف (الكوب) و القرشيط و تفاح
الارض و البقلاء (البليشنة) و الخرشف
و السلق و الخنيزه و الثبث و السباغ
و الخس و البصل و الثوم و الجزر (السف)
و غير ذلك من الخضرة كثير و ان الفصة
(صفصفه) الموجودة بكثرة اذا زرع
بزرها مرة فحصد ثلاث سنين على التمام
و تطعم للحيوانات و لذلك فان هذا النوع
من الحشيش مداركى لأعاشة الحيوانات
بمقابلة ندرة المروج الطبيعية و الكلاء
و تعد هذه الصفصفه غذاءً حتى للأسنان
في حوالى قران فان عريان تلك النواحي

يدفونها على التمرة ياكلونها فالمحل الذي
يوجد فيه هذا الخشيش بكثرة هو لواء
فزان (المخلاء)
هي نوع نبات طبيعي نبت بنفسه والتجارة
به هنا في الدرجة الاولى وتفضيلا لها
محررة في قسم التجارة

الصنع - عروق الصنع هي ايضا احد
المحصولات الارضية في الولاية فهنا نوع
يسمى بالقوة يزرع في السواحل
كجوار مدينة طرابلس وقضاى مصرطة
وطليتن وناحية تاجورا وتؤخذ عروقها
في كل سنتين مرة وان صبغتها حمر السواد
وتستعمل في داخل الولاية كما ترسل الى الخارج
ويوجد ايضا في قضاى مصرطة نوع آخر
من الصبغة يسمى بالمجدارى عبارة عن
عرق شجيرة من نوع الأشجار الشائكة
التي لا ثمر لها وهذه الصبغة تستعمل
بداخل الولاية وترسل الى الاسكندرية
(الأشجار)

اشجار الولاية الغير مثمرة في زادة تستحق
الذكو من جهة الكثرة والجسامه
وان من الاشجار المثمرة النخل وهو اهم

ولته ورق ما عدا سى مالك اجنبية اخراج
اول نور

خضروات - باميه پتاش فصوليه
وهو درلوقباق وباطليجا ملوحيه
طوماش مايدوش نفع شالغم طون
لخنه قرشهار يرالماسى سميزاوت انكار
بازى ايه كوچى دره اولى اسپانغ مارو
صوغان صارمساق حاج كى سبزه لو
چوقدر كزرت اوزره بولنان (صفصفه)
تغير اول نور يوجراوتك تخى بركو رزغ
اول نور ايسه اوج سنه متماد ياچيله رك
حيواناته يديرلديكنن طبيعى كياه
وچايرلك ندرتنه قارشو بونوع اوت
افاشنه حيواناته مداركلى اولقده در
بو (صفصفه) فزان طرفلنده انسانلو
اچيون دخى اعلا برغدا صاييلور اوزلك
عربانى بونى خرما دانه لوى اوزرينه
صاره رقى اكل ايتد كلرندن بونوع اوتك
كليتله بولند بونى محل فزان سنجاي خيدر
(حلفه) اوتى بورلك بتجارتنه برنجى
درجه ده خدمت ايدن خدائى نابت
برنوع نباتدركه تفضيلا فى تجارت

قسمندہ محرردر

کوک بویالردخی ولایتک محصولات
ارضیہ سندن بریدر (قوة) بقیر
اولنان نوعی کہ طرابلس شهری جوارند
ومصراطہ وظلینن قضاالریلہ تاجورا
ناجیہ سی کی سواحلده یتشدیریلہ رکه
ایکی سنہ ده برکوکله جیقاریلور
بونک بویاسی قویوقرمزی اولوب درون
ولایتده استعمال اولندیغنی کی خارجه
دخی اخیاج وارسال اولنور مصراطہ
قضا سنده چالی نوعندن و اناج
کوکذن عبارت (جداری) بقیر
اولنور برنوع بویادخی وارکه درون
ولایتده قوللانیلور واسکندریر
کوندریلور

(اشجار)

اشجار - ولایتک اشجار غیرثمره
کثرت وجسامتجرشایان ذکر اده
دکدر محصولدارا غاجلردن حرما
ولایتک محصول رین افاجلوک ال
اهیتلیسیدر خرما القلور سجا
کثرقله موجود اولدیغنی کی سواحل

الاشجار ذات المحصول فی الولاية
فان حدائق التخیل موجوده بکثره
فی کل لواء کما ان التمر یخرج من سواحل
الولاية بغایة الکثرة وان محصول
التمر هنا اکبر ماده المعاش جل
الاهالی وینقسم الی ثلاثة انواع
اعلا و اوسط و ادنی و کل انواعه
توکل رطبه و یا بسة سوی
نوعه الجید المسی باللسی فانه
یوکل بلما هذا ویستقر فی التمر
نوع عرق بیسی بالبوخه یستعمل
فی داخل الولاية و قد یطعم التمر
للحیوانات عند الايجاب و یعمل
من سعفه ذنابیل و مرارج و
یطعم نواه ایضا للحووانات و یوجد
من التخیل ما یمتد و یطول حتی المئه
قد ما و کلما ینقلب منه بسبب
هبوب الراح او یقطع لقله محصوله
اولضاده یستعمل فی لابنیة عوضا
الخشب هو و جریده
وقد یقطع الجرید الذی فی رأس الخلة
حتى یفهر لبرها الابيض المسی بلما

ولا يتدن خارجة بك جوق خرما الخواج
 اولنور بوخرما محصولي اها لينك
 قسم اعظم ايجون مداراتعاشي ولوب
 اعلا ولدنيد و عادي اوله رق بر جوق
 انواعه منقسمه تازه ايكن اكل اولنان
 (لمسي) نام كوزل نو عندن بشقه كافة
 انواعي هم تازه وهم قورو اوله رق اكل
 اولنور خرمادن (بوخه) اسمنده
 برفوع راقى دخي تقطير واخراج اوله رق
 درون ولايته قوللا نيلير خرما غديها
 حيواتره دخي ييد يربله رله يا پراضدن
 زيبيل و نيليا زما حال و چكوره كي ينه
 جواناتره اعطال اولنور يوز قدم
 قدر جوي سورن خرما افا جلي و اردر
 كوك هوب ربا حدن دوريلان و كوك
 محمولك قلتي ربا جور كلكي حسبيله
 كسيلان خرما افا جلي ابيه ده كراسته
 يرينه استعمال اولنور بعضي خرما
 افا جلي با شندكي طالري قطع اولنور
 و بياض ريكوه قلان اچنك (عربجي
 دجار) لا طيشن قوغي بهر كوند
 ايكي دفعه بجا قلله قازيلور و بسه افا
 يردن امديكي صولري امد جليشيه سنده
 با پرا قلى طالريك كنشيش بولنسييله
 بو صولر افا جك با شنده صغولايه
 او واده كي اچنك (جار) له طرفدن
 ترشعله مخصوصاً اچلش اوله جوت
 حيرانك طيشن طرفه اچيلان دستي به

فالمياه التي تمتصها الشجرة من الارض
 تترشح من كل اطراف ذلك اللب عندما
 يقشر كل يوم مرتين لان ذلك الماء
 المتصاعد كان يمتصه الجريد ومن
 هنالك يجري من المجري الذي يفتح
 مخصوصاً الى الحجر (العبارة) المعلقة
 خارجه و يبلغ مقدار المياه المذكورة
 قدر اربع وعشرين اقة في اربع وعشرين
 ساعة وان هذا الماء ما يع قليل
 القوام و احملاوة و يسمى باللاكي
 و جديده الذي هو حلونجد ايشرب
 كلذ ان المشروبات لكنه اذا مضت
 عيله خمس ساعات اوست فيصير
 حامضاً و تحصل فيه رضة و يستعمل
 و يشرب في حكم المسكرات وان النخلة
 التي تقطع على هذه الصورة لا تستعمل
 اللاكي نمر ايضاً بعد ثلاث سنين
 و اللاكي الذي يستعمل و يباع من كل
 نخلة في مدة قدرها شهران او ثلاثة
 يبلغ ثمنه الألف قرشاً و بما ان اصحابه
 يستفيدون منه على هذا الوجه فواخذ
 الحكومة من كل شجرة مائة وعشرين
 قرشاً باسم رسم القطع و الاصح ان
 نقول بنية عدم قطع نخيل كثير جداً
 و منع وقوع امكان انقراض النخيل
 تدريجاً بالقطع جميعاً ذكر
 (الزيتون)

ان اشجار الزيتون المعدودة من منابع

جريان ايدر ويكره دوت ساحت
يكره اوقه مقدارني بولور
بوصو براز قويوجه و طا تلج برمايغ
اولوب (لکي) شميمه اولنيور
پک طا تلي اولان تازه سي شربت
کي اچيلوب اوزرندن بش التي سعت
مرور ايدني اکشيه رک کو بوديکند
مسکرات حکنده شرب واستعمال
اولنور بوصورتله لکي استحصالي
ايچون کسيلان براغاج اوج سنه
صکوه بنه خرما محصولي ويرر
وبهراغاجدن ايکي ويا اوج آي مدت
ايچنده آلوب صاتيلان (لکي) نکه
اثماني بيک عزوشه قدربالغ اولور
بوفندن اصحابي اولوجه استفاده
ايند کلوندن حکومتجه بهراغاجدن
قطعيه ناميله ودها طوغرسي بويله
لکه اغاجلر کييلوب خرما اغاجلر
تدريجا انقراض بوله بيلورنيک لورکته
برسد مانفته چيکله رک پک چوف
اغاج کسد بيرلامک نيتله يوز کور
عزوش رسم استيفا اولنور
(زيتون)

ولايتک منابع ثروتندن معدود اولنور

ثروة الولاية موجودة ايضاً بكثرة
في كل محل وعلى الخصوص في اوجاج
وقضائي مسلاطه وغريان وجمان
محصول الزيتون يكون سنه كثير اولور
قليلاً فند ماجمنا محصول سنين
وقسمناه نصفين فهنا انه ميکن
محصول ١٩٤٣٩٥ اوقه زيت سنه
فهذا يصرف منه مقدار بلاخل الولاية
ويرسل بعضه الى الخارج واه نوعه
المسمى بالحاراني احسن من زيت
(کريه) ويكاد ان لا يكون بنه وبين
السمن فرق ثم ان السمن والزيت هنا
يكالان بكميالين من انواع الكايل
معروفين باسم الحجره والفراف
والحجره عبارة عن ستة فراريف
والفراف خمسمائة وستون درهماً
وان حجره الزيت تباع بخمسين قرناً
النهاية كما ان انتهاء ثمن حجره
السمن مائة قرش او مائة وعشرون
ويوجد في الولاية الرمان والتفاح
واللوز والتين بكثرة كما ان الاجاص
والخوخ والسفرجل والصابون
والورد والشمش اللوز
والعادي والعب والتوست

زيتون اغاجلوی دخی هر طرفه وعلى
 مخصوص جبل سنجای ايله مسلاته
 وخرتایه قضاونداه کثرتله موجوددر
 زيتون محصولی برسنده ده چوق و سبر
 سنه ده از اوله کلدیکی جهته ایکی سنه تک
 محصولی برلشدیريله ده تنصیف ایدلک
 بر موازنه معتدله اوله رق سنوی
 ۱۹۴۳۹۰ قیه زيت حاصل اوله بيله جکی
 اگلا شلشدر بونک بر مقدارى داخل
 ولايته صرف و بر مقدارى ده خارجه
 انجراخ اولينور (حاراق) دنييلان
 نومی (کرميد) يا غندن اعلا اولوب
 هان ساره يا غدن فرقی يوق کيدر
 بودابه روغن ساره روغن زيت
 جره وخراف نامريله مصروف بررئوع
 اولچکوله اولچلوب صايتلور برجره
 التي غراف و برخراف بشيوزالتمشدر
 هارتدر روغن زيتک جره سي نهايت
 الهی وروغن ساره نل جره سي کذلک
 نهايت بوزيکرمي غروشه صايتلور
 فارالما بادم انجیر ولايته کثرت
 اوزره بولنوب آرمود اريک آيوه غنا
 شفتالی زردالی قيسي اوزوم نوت
 یکی دنيا خروب دخی مقدار کفايه

و البکديا و الخروب موجود بقدر
 الکفايه کما ان البرتقال العادي و السکری
 و الدمی و المندلينا (ليم اليمنيا) و اللينون
 المحلو و الحامض و الکباد (اليم الشحی)
 في غاية الکثرة و اللذة (وان الماء الذى
 يستقطن من بعض زهور هذه الاشجار
 منبع عظیم للتجارة في الولاية) و کذلک
 التين الافرنجی (المعبرفه هنا بالهند)
 کثير و البطيخ الاخضر (الدلاع)
 و الاصفر و العجور مبدول ايضاً وان
 الواحدة من البطيخ الاخضر قد تکبر حق
 ترن ثلاثين افة اما لذته و نفاسه
 البطيخ الاصفر المعروف بالقلعاوى
 فيها فوق العادة
 (حيواناتها البرية)

المواشى و الدواب — ان اهم جنس
 المواشى بين حيوانات الولاية هو الغنم
 القرمانى فانه يوجد عند العشائر
 و العربان بقطايعه و تلد الغنم في العام
 مرتين و اقلبه يلد توماً و البعض
 ثلاثه وان جنس المعز ايضاً کلى و يجلب
 من مالطا و يربى لأخذ لبنه و يؤکل
 لحمه بين الاهالى کلهم الغنم اما البقر
 في هذه الولاية فليس بکبير جدا و اذا

موجود در عادی پور تقال ایله شکر
 و قان پور تقالی و مانده لینا و طانی
 و اکشی لیون ایله اغاج قونی غایت و لذیذ
 در (بو نوع اشجارک چچکرندن استحصا
 اولتان چچک ضوی و لایج سیول برنج
 جارد در) فرنگ انجیری دخی چو قدر
 قارپوز قاوون خیار عجور مبدول
 اولوب هله قارپوزک دانه سی اونوز
 اوقمیر قدر بیویه دک کرک بونک لذیذ
 و کره (قلعاً و) دنیلان قاوونک
 نفاسی فوق العاده در

(حیوانات بریه سی)

مواشی و دواب - ولایتده حیوانات
 مواشی جنینک باشلیجه قوه مات
 نوعدن قیون اولوب عشایر و عربان
 نزدنده سودیسیله بولنور
 قویونلر سنه ده ایکی کره طوغوردینی
 کی اکثری ایکیز و بعضیسی اوچر دانه طوغورد
 کچی جنسیده کیتلیجه اولوب سوره انموز
 ایچون دخی مالطردن بالجب بسلنور
 و بین الاهالی قیون ای کی اکل اولنور
 ولایتک بقری پک بئولم اولیوب ای
 بسلنور ایسه کویله او قده قدر
 سو ویرد شو قدر که مواشیدن
 چا موزن بولولایتده هیچ بولنور

اطعم جیداً یعطی فی کل یوم قدر سبع
 اقات لبن (حلیب) نکن من المواشی
 انجا موس لایوجد فی هذه الولاية
 قطعاً اما الجبل الذی یبنا سب عده
 سفینه لبحر الرمال کثیر جداً هنا
 و يستعمل علی الاکثر فی النقلیات
 و قد یجرت علیه و يستعمل ایضاً
 لتدویر دواليب الطواحين و الماء
 ولحمه یتلقی ویؤکل بصورة معتبرة
 بین قبائل العربان و یعمل من وبره
 بعض منسوجات ضخمة

جنس الخیل کثیر جداً و مع کونه لایعادل جنس
 الخیل العربیه الکجائل المشهورة فإنه
 لیس بالادی کخیل بعض المحلات
 لان اجسام خیل الولاية و اشکالها
 متناسبة نوعاً ما و قوتها بهذا
 السبب فوق العادة فکما انها تستعمل
 للکوب و سحج العجلات كذلك
 يستعمل جملها فی الحرث
 اما الخیر فیوجد منها ما هو اسود
 اللون و الابيض لایوجد جثة السود
 لیست بمفرطه فی انکب و لافی الصغیر
 بل هی متوسطه و کل من هذه الخیر
 یقدر علی حمل المایة و عشرين اقة
 لکن جنس البغال نادر جداً هنا

قوم دريا سنك كيسي حد اولفغندسرا اول
 دوه بوراجه پك چوق اولوب اكثر يا
 نقليا تده و بعضاً چفت سورمكه
 و دكومان و صور و لابلرني دوندر كند
 قوللايلور لحي قبال عربانجه معتبر
 بر صورتده تلقي و اكل اولنه يعني كج
 يوكندن بعض قبانسوجات اعمال
 اولنور ات جنسي پك چوقدر
 اكوچه عربستانك مشهور كيلان آتور
 درجه سنده جنس و اعلا دكلسه
 بعض حلالك بار كيلر كج ادا نده دكله
 قالب و قيا قتلر اولدقچيرنده و بو
 جهنله قوللر فوق العاده اولوب
 ركوبه عرب لره قوللانديغي كج همان
 عمومي چفت سورمكه دخی خدمت
 ايند يريلور
 حمار جنسنك سياه طونلي نوعي وار
 اينده بياض طونلي نوعي معدود و سياهلر
 نه پك بيوك و ندره چوق كچوك و جوردل
 توصلردن اوليوب اورته دره بری يوز
 يكره فيه ير قدر يوكلنه بيلور
 ابحق استر جنسي بوراجه پك نادر
 اولوب بولنان آن مقدار دخی
 طيشارودن كله در

حتى ان القدر الموجود منه مجلوب
 من الخارج
 السباع والوحوش - من العلوم
 ان الكلاب لا تعد في الممالك الشرقية
 من الحيوانات البتية بخلاف ما هو
 في اوربا بل انها كجر فاصل بين
 السباع والوحوش وبين المواشي
 وان وجود كلاب الازقة في الولاية
 قليل جداً بحيث يمكن ان يقال
 انها معدومة و توجد الكلاب
 عند العربان وفي البساتين (السواني)
 للحراسة وهو لا، كلهم تقريباً
 بين طوائف النمر كبار الجثة قليلاً
 و بما ان عموم اهالي هذه الولاية
 مالكيو المذهب فعند بعض سفهاء
 عربانهم يعد كل لحم الكلب مباحاً و
 كان يؤكل لكن هذه العادة قد تركت
 تدريجاً فسقي اليوم اكله منحصر ببعض
 قليل من العربان و يوجد كثيراً
 الثعلب والذئب اللذين هما من جنس
 الكلب و ان اظهره كثيرة هنا ايضاً
 كسائر المحلات غير انه لا يوجد منها
 ما هو من النوع الجيد اما القط
 البري والضبع والنمر فيوجد وايضاً

سباع ووحوش - معلوم اولديني
 وزره مالك شرقيه ده كلب اوروپا
 ولديني كجي حيوانات بيتيه دن معدود
 اوليوب سباع ووحوش ايله مواشي
 بيننده برحد فاصل كيدر
 ولايتده زقاق كوچك رينيك وجودي
 معدوم ديبيله بيله جك راده ده
 ازدر عربان نردنده و باغچي لرده
 كجي صورتنده اوله رق بولنيور
 بونلرده همان على الصوم بياض
 اوزون توكل وبيوجكدر بو
 ولايتك اها ليسى عمومًا مالكي
 المذهب بولند قلدن بعض سفهاء
 عرباناره سنده كويك اتك اكل
 مباح عداولنه رق اكل اولنور
 ايدي فقط بو عادت تد ريج
 ترك ايديله رك اليوم بونك ييمسي
 عربانك ازمقدارينه منحصر قالمش
 كلب جنسندن معدود اولاجقك
 وقورد جو قدر كدي هر برده
 اوله يعني مثللو بوراده دخي پلك
 جوق اولوب شو قدر كه الى نوي
 بو قدر بيان كدمسي ايله مني

اما الأسد والدب والقرد الوحشي
 فلا وجود لهم ومع وقوع مشاهدة
 السباع احياناً في حوالى فزان نكها
 ليسه مقيمة او مستقرة هناك
 بل الظاهر انها سباع شاردة وقمت
 الى تلك الحوالى بينما كانت تتعقب
 صيدها ويوجد غير ذلك كثير
 من الفار الابيض واليربوع الشبيه
 وفار البيوت والمزارع كبيراً وصغيراً
 والقنفود والعربان ياكلون
 اليربوع والفار الابيض
 والقنفود وكذلك يوجد
 انواع الارنب ويوجد كثير من
 الحيوانات ذوات الاضلاف كالوعل
 والقمل والودان (وهو نوع من الطير)
 وبقرا الوحش وحمار الوحش لكن جسر
 الخنزير لا يوجد قطعاً
 الحيوانات الراحفة - يوجد من الحيوانات
 الراحفة انواع الثعبان (اي الحرذون)
 والحية والهرباء (بو قلون) ويوجد
 ايضاً الضب وياكله العربان ويوجد
 في نواحي فزان نوع مهلك من الحرذون
 يسمى في الرمل وحيوان آخر مسسم

وقايلان بولنيور
 ارسلان وايو ووحشي مايمونك
 وجود لوي يوقدر واقعا فزان
 طم فلزنده بعضا ارسلان كورليكي
 وارائيسه ده بونليريلى اوليوب
 آوارقه سنده طولاشورا يكن
 اولحوالى ير دوشمش بعض سرسرى
 ارسلان اوليدر بونلورن بشقه
 بياض فاره واكا بكوز (بريوع)
 دينيلان عرب طاوشانى وخانه
 وتولا فاره لوى بيوك وكوچك وكيرچي
 كليته موجود اولوب عربان (بريوع)
 ي و بياض فاره وكيرچي چيرلر
 طاوشانك انواعى واردر
 چتال طرنا قلى حيواناتن كيك وجيلان
 وفزان طم فلزنده (رودان) تغير اولتاق
 برنوع كيك و بقر وحشي و حمار وحشي
 بك چوقدر فقط خنزير جنسى هيچ يوقدر
 حيوانات زاحضه - حيوانات زاحضه
 كرتنكله وجهه نك انواعى و بوقلون
 بك چوق اولوب (ضب) تغير اولتاق
 برنوع بيوك كرتنكله دخي بولنيور كه
 عربان بونى بيرلر فزان طم فلزنده تملك

مهلك من نوع المحرذون ايضا يتبدل
 الوان جلده العديدة في كل دقيقة
 كالحرباء
 الحشرات - يوجد في كل اطراف
 الولاية انواع الحشرات والكثير
 بين هؤلاء هو القمل والبق والبعوض
 والقليل النحل البرى ونحل العسل
 ويوجد شيء قليل من الجراد لكنه
 والله الحمد ليس بدرجة تودث
 الضرر للزروعات ويوجد من
 غير ما ذكر من الحشرات انواع
 الفراش اما العقرب فع كثرة
 وجوده ليس سبه بمهلك
 الطيور - العمومي في الطيور
 هو الدجاج العادي والهندي
 والبط قليل منه البرى ويوجد
 في الجبال والسهول الجبل والجبالي
 وفي البساتين المجاورة للداث
 والقصبات يوجد اليمام ومير التوت
 وهو طير اصفر والمكر اى
 الزرزور) وفي المزارع يوجد
 السمان (الغري) وغير ذلك
 من كل انواع طيور الصيد ويوجد

ایچنده صاقنور بر نوع مهلك كوشكله
ونیه كوشكله نو صندن در یسی هر
دقیقه ده بو قلون کی بر قاج رنك دكشید
زهر ناك و مهلك بر حیوان وارد
(حشرات)

ولایتك هر طرفه حشراتك انواعی بولون
بولونك ایچنده كهله و تخه قوریسی
كثیر و بیانی آری و بال آریسی قلیل
بر آز چوكیم دخی بولونر ایسه ده حد
اولسون مزروعاة ایراث ضرر ایدجك
درجه ده دكلد بولونون بشقه حشرات
كلكولك انواعی وارد و عقرب كثر
اوزره بولونر ایسه ده زهری مهلك
صورتده دكلدر

(طیور)

طیور دن طاوگك عاریسی و هندسی
صومیدر و چوقدر و اوردكك
ینا یسی از اولوب جبالده و او و اولد
كلك و طوی و شهر و قصبه جوار
بفجه كلرده اویك صاری آصمه صیغری
واکین تر لارنده بیلدیر جین کی آو
قوشلر نیک هر نوعی وارد و بیانی
و بلدی کورکچین دخی وارد فقط
صومی اولیوب پك آذر اصل

ایضاً الحمام البلدی والبری لکنه
قلیل جداً و لیس بمومی
اما (الصفر) ای دجاج الارض حتی ان
یکن لایوجد بنفسه لکن صغیر المرود
هنا بالکاشینا یوجد فی الشتاء
و كذلك یوجد الهدهد و هو موصل
کتاب سیدنا سلیمان (ع م)

اما الطیور الجارحة الصیادة فیوجد
منها العقاب و اللعانة و الباشرة
و الشاهین و لایوجد شی من
انواع الطیور المغردة کالببل و الكفار
(حیواناتها البحرية)

الموت - لایوجد لأسماء الماء الحلو
فی الولاية بسبب فقدان البحیرات
والمیاء الجارية و انما یوجد فی
شطوط البحر من السمك ما هو
معروف هنا باسم المرجان و التریا
و القاروس و الغزل و الحمامة و الکیوة
و البونخه و الاسقری و البور و القریظ
اما المدیة و الاستریدیة و امثالها
من الاصداف البحریة
ففقودة بالکلیة اما الأسفنج
حتى وان یکن موجوداً کثیراً لکن لایوجد
من الاهی من یصطاد بل ان

جولتير بوقسه ده قيشين برنوع كوچكى
 وهد هد دينيلان (حضرت سليمانك
 نامى) قوش بولنيور آرجح
 قوشلردن قوه قوش وچا يلاق و
 آتمجه وشاهين بولنوب بيلدوقان
 كجا وتوجي قوشلر انواهندن هيچ برنوع
 بولنيور

(حيوانات بحيره سى)

اسماك - ولايته كوللر واقارصولو
 فندان جهيله طاتلى صوبالقرينده
 وجودى معدومدر ابحق سواحه
 مرجان باربونيا بورك طورنه قزايغ
 وهرنوع لاپنيا وطاش وقيا بالقوى
 وقويسى وبلاموط وقوليوسى
 وكفال واستاقوز نوعدن بوجك
 واخترورط موجود ومديه واسترديه
 وامثال اصداف بحيره كليا مفقوددر

سونكو كليته موجود ايسه ده اها ايدين
 بونى سيدايدن بولنيوب صيادلوى
 هر سنة خارجدن كلور بونك حاصله
 هر سنة برسياق اوزره اوليوب
 كلان صيادلوك قلت ويا كثرته كوره
 اولور سونكو كجى حيوانات بنايته ويا

صياديه يا نون من الخارج كل سنة
 وحاصلاته لا تكون على نسق واحد
 كل سنة بل تكون على حسب كثرة الصياديه
 وقلتم

اما الحيوانات النباتية وتعبير آخر النباتات
 الحيوانية الواقعة بين النباتات
 والحيوانات لها عروق في الارض
 كالنباتات ومتحركة كالحيوانات
 وقد وضعها البعض من احيوانيين
 في عداد النبات ووضعا البعض
 في عداد الحيوانات فيوجد منها
 انواع المرجان والحرز وكذلك يوجد
 خرز احمر ثمين لكن صيادى ماذكو
 قليون في حكم المعدومين

(احوالها الفارضية والصناعية)

لانرى رسوماً وآثاراً توحي الى ان هذه
 الولاية كانت نائلة لكمال تمدن والعراق
 في الارضنة القديمة التي اها التاريخ
 من بين شتى سوايا الاشتباه والتردد
 وفي عهد دخول هذه الهوى تحت
 استيلاء العرب والروم والفتيكيين
 الذين لسان حالهم ينشد هذا البيت
 (تلك آثارنا تدل علينا - فانظروا

تغيير آخر له نباتات حيوانيه كما نباتات
ايه حيوانات بنينه واقع اولو نباتات
كوكلوي يردده وحيوانات كبي متحركه
برحالده برقاچ جنسه منقسم برنوع
مخلوق بولنوب حيوانيونك بعضو
نباتات وبعضى حيوانات صرسته
قومشردر بوندن مرجان و بوجفتوك
انواعى بولندينى كبي ذى قيمت برقرمى
بوجحق دخى بولنيورايسه ده صيادوك
هيج حكمنده ازدر

(احوال عارضيه وصناعيه سى)

تاريخك شبه وتردد بلوطى آره لغند
كورديديكى ازمنه قديمه ده ورتلك
آفانده لعلينا فانظر وبعدها الى
الآثار) بيتك لسان حال لى اولدينى
عربلوروملو غنيكه ليلوك بوحوالى
عهد اسيتلارنده شو ولايتك مظهر
مدنيت ومعموريت كامله اولدينى
ايمايده جك رسم وآثار كورلما مكد
واقفالبدنه (زواغه) خرابريك
ودها بعض اوق تفك ويرانه لوك
انقاضه ربحمن آثارينه نظر اوقيله
بردرجه يه قدر مهمور برحالده اولدينى
الا شيانورسه ده شو معموريت بتود

بعدها الى الآثار) ومع انه بالنظر
الى بعضا نقاض واثار من خرابيت
(لبده) و (زواغه) وغيرها من
سائر الخرابيات المتفرقة يفهم ان هذه
الخرابات كانت فى القديم معمورة الى
درجة لكننا لا نجد اعادة تدل على ان
هذه المعمورية عمت كل الولاية

ثم ان الولاية المحررين فى جدد لهم المحصور
الذين تارة نصبوا من دار السعادة وتارة
انتخبوا هنا ووقع التصديق على ثامورينهم
من دار السعادة بفرامين عالية من تاريخ
٩١٦ الذى صارت فيه هذه الحوائى
ملكاً ومالاً للدولة العلية الابدية
الدوام الى عهد قريب لم يتوفى اكثرهم
للخدمة فى المدينة والمعمورية وذلك
طبيعى بملايسة بعد مسافة الموقع عن
دار السعادة ولأن البواخر (البابور) و
البروسطا والتخزانات وغيرها من
الوسا ئل اللازمة للاستعداد من دار السعاد
كانت لم تزل متوارية ورأ استار الغيب
فلذلك كانت هذه الولاية باقية فى
الحالة الموسعة التى عليها منذ
الازمنة القديمة الى ان خان عمر مشرق
السعادة اليوم السعيد الميمون
الذى زين فيه سيدنا وهولنا

ولايتي استيعاب اتيديكنه را براماز
بولنيور بوحولي دولت عليه
ابديه الدوامك ملك ومالي اولديغي
۹۱۶ تاريخندن يقين وقته قدر
گاه در سعادتدن نصب اولمش
وكا هججه ده بوراده بالانتخاب
در سعادتجه مامور يتلوي فرمان
عالميله تصديق بيورلمش اولوب
جده ول مخصوصنده كو ستريلان
واليولك اداچونجي موقعك در سعادت
بعد مسافه سيله برابر زمانلورنده
واپورلو پوسته لر وتلغرافلر كجي
در سعادتدن وساطت استمداديه
هنوز پرده غيب اردنده متواتر
مناسبتيله مديت ومعموريت ايچون
خدمته ليسي موفق اوله مامش لوردر
بونك ايچونلر كه بولايه ازمنه
قديمه دنبرو بولنديغي حال اسف
اشمالده قلوب كمتكده ايكن مشرفي
سعادتدن اشعر باش عدالت ومعمور
اولان ذات ملايك صفات خصه خلافتنا
ديهم آراي شوكت وشان و بوطر قلمه
دخي عطف انظار مراحم وامعان بيورده قلم
روز ميا من فرزنددن برو بولايه

امير المؤمنين وخليفة رسول رب
العالمين تاج السلطنة والشركه
ونشر اشعة العدل والصرات
وعطف على هذه النواحي ايضاً انظار
المراحم والأمعان فاخذت هذه الولاية
تدخل منذ ذلك اليوم في عالم المدن
والعمورية يوماً فيوماً . از بظليل
طل تسييلات الحضرة السنية السلطنة
قد مد خط تلغراف في تحت البحر من مركز
الولاية الى مالطا كما مدت خطوط ايضاً
بداخل الولاية الى بعض الاوتية والقضائ
مع ما يجرى الآن تمديده من الخطوط
وبناء على ذلك قد حازت الولاية
اقداراً وانتظاماً يمكن من المجاورة
مع جميع اقطار العالم فضلاً عن
مركز الخلافة . وكذلك المراسلة
مع كافة الاقاليم بسبب تشكيل
بوسطات منتظمة وزد عليها
تردد بواخر الادارة المحضونه
وبقي اليوم للولاية احتياج لبناء
اصلي من ابنية العمورية وهو العلوم
والمعارف . فمع وجود مكاتب رشده
في مركز الولاية وبعض الوتية لكن

هذه المكاتب ليست متناسبة مع
 احتياجات الولاية الحاضرة فأبها
 قليلة جداً لا تكفي لتأمين هذا المقصد
 الأصلي ولذلك قد صرفت هيئة ادارة
 الولاية الحاضرة الهمة في هذا الامر
 اكثر من غيره وفتحت فيما سلف مكتباً
 ابتدائياً في مركز الولاية وعلى تقدير
 تعميم المكاتب الابتدائية في الولاية وتكثير
 المكاتب الرشدية ايضاً بد رجة الزيادة
 واحداث آثار نافعة في مركز الولاية
 على طريق الامتزاج ما خدمتها للعلوم
 والمعارف مسلبة باليداعة كما لكليات
 والقراءاتخانات العمومية التي تمكن
 استفادة عموم الاهالي منها فلا شك
 انه يحل بالولاية دور ترقى في العلوم
 والمعارف ولذلك فان اجراء هذا
 الخصوص ايضاً متصور
 اما الصنائع فلا يجب منها نظر التقدير
 الودرجة ما الا ما ينسج من الصوف
 والحمر كالاحرمة والشراشف
 والبطانيات والفراشيات
 فتسج في مركز الولاية الاحرمة من
 الصوف الخالص والمخلوط بالحمر
 وتعمل الشراشف ايضاً من الصوف

يوماً فيوم برعالم مدنيت ومعمورتيه
 باشلا مشدر ساية تسهيلاتوايه حضرت
 پادشاهيده مركز ولايتدن مالطه يه قدر
 تحت الحجر برتلفراف خطي تمديد اولندي
 كبي داخل ولايتده دخی بعض سنجاق
 وقتنار له تمديد اولنمشدر واليوم
 اولنمقده در بناء عليه بوكونكي كونده
 ولايت ياكور مركز خلافتله دكل اقطار
 جهان ايله محابره ومنتظم پوسته لر
 تشكيليه واداره مخصوصه واپورلريك
 لا يتقطع كلوب كمتسيله جميع جهاتله مرسله
 ايديه بيلك اقدار وانتظامني حائر اولمشدر
 ولايتك اليوم برناهي اصلي جمهورتيه احتياج
 قالد يكه اوده علوم ومعارفدر واقعا
 مركز ولايتله بعض سنجاقلرده مكاتب رشديه
 وارايسه ده بونار ولايتك احتياجات
 حاضره سيله متناسب اوليوب پلث
 از بولنديخندن شو مقصد اصلي لي
 تأمين ايديه ميور اداره حاضرة ولايت
 هر شيدن زياده بوجهته صرف همت
 ايديه كحلوده مركز ولايتده بر مكتب
 ابتدائيه كمشاد اولنمشدر ولايتده مكاتب
 ابتدائيه نك تعميميله برابر مكاتب رشديه
 دخی لزومي اولدي دخی درجه ده تكثير واصلا

و نمونه نوعند اوله رق مرکز ولايتد انشاد
 علوم و معارف خدمت بديهي اولان برکتخانه
 و قرائت عمومي کي بعض آثان و نافع و حو کيترلسي
 تقديرنده و لايه برده بر دور ترقی
 علوم و معارفده بولنمش اوله جعی
 بديهي بولنديغندن بو خصوصک دخی
 اجراسی مقرر در (صنایع)
 صنایعک ایچنده بر درجه یه قدر
 نظر تقدیری جلب ایده بيله جک
 یوگدن و ایپکدن اوله رق نسیج و اعمال
 اولنمقده اولان احرام و چارشف
 و بطانیه و فوشیه کي منسوجاتدر
 مرکز ولايتده احراملرهم سادہ یوگدن
 و هده قاریشق اوله رق یوکلہ ایپکدن
 و چارشفلر سادہ یوک و یا خود سادہ
 ایپک و بعضاده صرمی ایپکدن
 و سادہ هموقدن و الحاصل هر نوعدن
 و بطانیه ایله فراشیه یا لکز سادہ
 یوگدن اعمال اولنه بیلیور نفس شهر
 ایله بعض قصبات و قوای ملحقه خلقي
 طون و کوملک اوزرنده ایپکلی و یا
 سادہ یوگدن و عربان یا لکز سادہ

الحاصل او المحرم الخالص وقد تشیح من
 المحرم والفضة او من القطن الخالص
 والحاصل فانها تعیل علی کل نوع اما
 البطانیات والفراشیات فلا یکن نسجها
 الا من الصوف الخالص وبما اذا هالی
 نفس المدينة واهالی بعض القصباء والقری
 المحقة یکتسون بأحرام صوف او مخلوط
 بالمحرم فوق القیصر والسروال والعربان
 یکتسون بأحرام صوف فقط فان احرامه
 الصوف الخالص تشیح فی کل اطراف
 الولاية و تعیل كذلك البسط فی قضاء
 مصراطة التابع لواء الخمس
 وهذه المنسوجات تستعمل هنا ویرسل
 منها مقدار کلي الخارج و تعیل ایضاً
 حصر جیده بکثرة ویرسل منها کثیراً
 الحامخارج و یعمل ایضاً فی جوار
 طر الیلس العرب الأجر و الفخار کما یعمل
 فی قضا فی عربان و مسلاة . وكذلك
 یعمل بکثرة نوع من الصابون یعرف
 هنا بالصابون المطلق و یکنی احتیاجاً
 الولاية داخله لکنه لا یجده کثیره من
 الصابون بل یسعی دائماً فی قوام الغالوزج

يوكدن بر احر امر برونه كرىچون ولايته
 هر طرفه ساره يوك احر امر نسيج اولنديغي
 كى خمس سجاغنه تابع مصراطه قناسنه
 كليم دخى اعمال ايديلور بومنسوجات
 بوراده استعمال اولندقدن بشقه برخيليه
 مقدارى خارجه كوتوريلور طرابلسي يدي
 ومصراطه قناسنده كليله اعلا حصيرلور
 اعمال ورجوعى خارجه ارسال اولنور
 طرابلس غرب جوارنده طوقله و دسى
 يابلديغى كى غريان ومسلطه قضا الرنده
 ياپيلور عرب صابونى نامليله معرو
 برفوع صابون كلتيلىجه اعمال ايديله
 داخلا احتياجاً ولايته كفايت ايلر فقط
 بو صابون سائر صابونلر كى طوكيب واما
 پلنه قوامنده اسمرجه وباله رنكنده قالور
 وكوك آجى وكوك طالى صوده استعمال
 اولنور وفيل ديشدن يلبازه وسائى
 ياپيلور انجى اويمه جيلق قاقه جيلق
 مرانغوزلق وقوندره ويمنجيك و
 سراجلق وطاشجىلق كى صنعتلره مان
 يوق حكنده نادر در حتى طاشجىلق
 معدوم اولوب مالمظردن كلان طاشجىلق

(البالوزة) ولونه عسلى اسمر ويستعمل
 بالماء المحلو والمالح . ويعل ايضا
 من العاج مراوح وغيرها . لكن صنعة
 النقر والنجع والحفت اى الدف
 والنجارة وعل الكنادر والمخزات
 والبذفات والسروج وصنعة الحجاز
 وامثالها نادرة فى حكم المعدومة .
 حتى ان صنعة الحجاز معدومة ولو لا
 اربابها الذين يأتون من مالطالاستحيا
 حصول بناء هنا على الصورة المطلوبة
 وقد كان هنا مكتب صنابع قبل
 سنتين وببدا ان ترقى لأستعداد
 يمكنه من اخراج قلاميد كثيرة قد عطل
 اخيرا وتفرقت قلاميدته لكن الآن
 واقع السعى في اعادته احسن مكان
 (تجارتهما)
 كانت عملت قبل اعصار سدود
 وارصاف كل من هذه الاودية
 المشهورة وهى وادى (سوفاليمين)
 و(وادى الهيرة) و(الجهنين)
 و(وامس) و(وادى الاثل)

اولسه بوراجه صورت مطلوبه به بر بنائك
 حصولي مستحيل ايدي ايكي سنه اول وقت
 قدر بوراده بر مكتب صنايع بولنه رف
 ابيجه شاگردان اخراج ايده بيلك استعد
 ترقى ايتمش ايكن مؤخرًا تعطيل ايله شاگرداني
 طاغيدلمش ايد و كندن بونك تكرار كشت
 ايجون چاليشيلور

(تجارتي)

برقاج عصر دن مقدم اليوم مشهود اول
 (قطيس) و (سوقالچين) و (وادي
 الميرة) و (مجينين) و (وامس)
 و (وادي الاثل) و (ميمون) نام دره لور
 سد لور چكش و بند لور اچلمش اولمسيه
 يقان يا غمور لور صوبي دره لور بركيو
 رموسم صيفده مزبور بند لور واسطه
 سيه آلتده كي بتون اراضي باقيديلور
 ايدي بورواسطه ايله و بوراملجيارت
 ارضيه و قوه انباتيه سي يارد يميله
 مزروعاجته برفيض و بركت اولور
 ايدي كم پتروك تعبير بجه هندستان
 دنياك انباري ايسه بوراسي ده زما
 نلرده اوروپا نك انباري نامني المش

و (ميمون) فكان يتراكم فيها ما ر
 المطر في موسم الصيف يرسل بجوار
 على كل الارض التي تحتها و بهذه
 الواسطة و اعانة جودة الاراضي
 و القوة الانبائية كان يشاهد
 فالدروعان فيض و بركة كثيرة
 حتى كانت هذه الولاية تسمى في تلك

الارمنة مخزن اوربا كما ان الهند

مخزن الدنيا على تغير يترو

و مرور الزمان هدمت و انمحت
 تلك السدود و الارصاف و بقت
 الزراعة هنا محتاجة لوزوالمطر
 في الاوقات المطلوبة فلم يبق فيها

المخضب القديم

اما التجارة هذا اليوم فهي حارة
 عن اخراجات شئ قليل من الذخيرة
 و الصوف و الاقشنة . و السمون
 و الزيت . لكن القسم الاعظم من
 التجارة مضمرة نبات (الحلفاء)
 الذي قد صار حقيقة منبع ثروة
 و غناء و بدوام تجارته منذ عشرين
 او خمس عشرة سنة . فالخلفاء

الهدى مرور زمان ايله اوسد ونبدلر
 ييقيلوب مو اولد يفتدن و بورانك
 زراعتي اوقات مطلوبه ده يا غمور يا غمور^{يا غمور}
 محتاج قالد يفتدن زراعتجه اسكي
 نهن و برکت قالما مشدر
 اليوم بورانك تجارتي جزوي ذخيره
 و بياغي واقشه و روغن ساره
 و زيت اخراجا تندن عبارتقد رانجوت
 تجارتنك قسم اعطى ارن ارن بشت
 سنه دنبرود و ايله حقيقه برنج
 ثروت و سامان اوله كلان اوشه^{حلفه}
 منحصر در (حلفه) ديد يكر چوله
 و طاعنزه خدائي نابت برنوخ اوتدر
 حصير چوپنه بكو زايسه ده اندن
 اينجه اولوب رنكي دخي ياش ايكر
 ييشل و قورود قدن صكوه صار
 و پرچاريلك اندازه دن برانداره
 قدر بويده اولور و لايتك اكثر
 محلولنده نشو و نما بولديني كج
 يا غمورك قلت و كثرته تا بعيتله
 آز و چوق اولور بونك قيصه
 داخل ولايتده ايب و زنبيل

هي نوع نبات ينبت بنفسه في البراري
 و الجبال يشبه ديس المحصر لکنه ارفع
 منه و لونه قبل يبوسته اخضر و يصفر
 بعد ذلك و طوله من ربع ذراع الى
 ذراع واحد . و اللحاء تشكاً و تنمو
 في اكثر محلات الولاية و قطنها و كثرتها
 تابعة للطور كثره رقله فيجل من قصيرها
 بداخل الولاية جبال و زنايل و غيرها
 و الطويل يرسل الى اوربا
 و ان افواد القبائل و العشائر يجمعون
 هذا النبات و يبيعونه للتجار فيبلغ
 ثمن كل حمل حمل منه ليرة عثمانيه
 بحساب القطار باربعه و عشرين
 قرشا و خمسة و عشرين . و التجار
 يربطونه و يجعلونه خزما بفضط المعال
 البخارية و غيرها المنصوبه في مدينة
 طرابلس الغرب و اساكل المحسن و ظليتيه
 و الطابيه ثم يرسلونه الى اوربا ليحل
 افشسه و كاذا و جبالاً كالكتاف
 و القنب و يبيعونه الى المتولين و التجار
 و بعض تجار اوربا يشترون الحلفاء
 رأساً بواسطة و كلامهم

بها اعمال واوروني اوروپا به
 اخراج وارسال اوليور بو اوقه عشايه
 و قبائل افراڊي طرفدن طويلاندرت
 قماري يكره درت يكره بش غروشر
 حسابيله بهر دوه يوكي برهشانلي
 التوتنه قدر تجاره فروخت اولنور
 تجارده بولي طرابلس عزب شهرنده
 و خمس و ظليتين و طاييه اسكله لونده
 هولندان مخصوص بخار فابريقه سنده
 و ياخود متعدد مائنه لونده دنك
 ايدو رلك كان و كنديركي اقمشه و
 ايب و كافد يا پليق اوزده اوروپا به
 كوند ووب مائدارلو و تجاره ساتارلو
 و بعض اوروپا تجاري قوميسيونچيلر
 واسطه سيله بوقه راسا بورادان ميايم
 ايدرلو ايشته بو حلقه اولنك كونده
 بشيونده ن بيكه قدر دوه يوكي يا كوز
 طرابلسه ساتيلور بوندن اهالي
 فوق العاده استفاده ايتديكي كهي
 دولت دخي عشرلندن و دوازلدي به
 قطار واسكله رسورمند استفاد
 ايدور بزم تجارمن بو حلقه نك
 اوروپا به نصل نسج و اعمال اولندي

هذه الحلفاء يباع منها كل يوم من
 الخمسمائة الى الالف حمل جعل في طرابلس
 فقط و تستفيد الاهالي منها
 استفادة فوق العادة وكذلك
 تستفيدا لدولة ايضاً من عشرها
 والدوائر البلدية من رسومها في
 القطار و الاسكلة . فلو حقق
 و فخر تجارنا كيفية نسج الحلفاء و
 عملها في اوربا و تعلموا ذلك واحد اثر
 هنا معامل بخارية كانت او غير
 بخارية مثل معامل التي في اوربا و غيره
 في نسج الحلفاء و اصطناعها هنا فلا
 شك في ان اثمان ما يعاونه تكون اقل
 من اثمان ما يعمل منها في اوربا و لا تروى
 محلا لا شتبا هينئذ ايضاً في ان
 ارباح هذه التجارة نقل الى درجة
 طيا و بهذا السبب تترقي هنا الثروة
 و الغناء و التمدن و العمران تدريجاً
 الى مرتبة قصوى

وان للتجارة هنا قسماً آخر هو تجارة
 السودان فيذهب من هنا و من جهته
 بنقازي الى السودان في السنة قوافل
 عديدة و ياخذون معهم من الاموال

بالحق اوكثره رك واوروپا ده كى
 فابريقه كوچى بورالده فابريقه ل
 بولديره رق بورا ده سنج واهالنه
 رغبت ايتسه لواها لاترى اوروپا ده
 ياپيلاندون بهاجه دون اوله جمن
 بديهي بولند يفتدن بو بختارت بوفهر
 درجه عليا يه وبورانك بروت
 وسامانى وبواسطه ايله ده مديت
 وابدانى تدريجا مرتبه قصوايه
 ترقى ايدم جكده شبهه كوتورير
 كورنيمور بورا بختارتك برقصي
 دنجى واركه اوده سودان بختار تيدر
 بورادن ونبغازى همشده سودانه
 سنه ده متعدد قافله لركيد وب
 برابر لوجنه كوتور دكله اموال بختاريه
 برك انواعيله بوجو كى مال فاقوره
 وبورانك منسوجاتيدر بعضيسى
 اوراده نقد همقابل صا قارلور
 مقدارين ده نيل ديشنه ودره
 قوشى توكنه ودها بورالوجه بين
 الصربان قوللا نيلير بره اقم اشياى
 بيتيه وسودانده معادن مختصر

التجارية انواع الخيام والحزوف من المنزلة
 والمنسوجات المتنوعة المحلية وغيرها
 فيبيعون هناك البعض من ذلك
 بالنقد ويبدلون مقدار منه بالعاج
 اى ناب الغيل وريش النعام وغيره
 ما يستعمل هنا بين العربان من الاشياء
 البتية ورمال الذهب (تجر) ^{التي} يمتزج
 هناك من معادنه المختصه فيرجون
 بهذا رجاء عظيماً

الا ان اهل القوافل يضطربون اضطراباً
 شديداً بسبب تناقص امنية الطرق
 وفقدانها تدريجاً في جهة السودان بعد
 ان يتجاوزوا الواء فان فلأجل ترقى
 التجارة لدرجة اعلى من اهل جهة المق
 هي عليها الآن حسب ما للولاية من
 الأهمية والقابلية المختصه تقصر في
 اليوم هيئة الولاية للماضى المسافى
 في استحصان اسباب ووسائل لذلك
 مثل حفر آبار في الطرق تدفع بلية العنة
 واصلاح مرسى المرسى وتحويل بعض
 الطرق والمعابر وجعلها كطريق
 الجهلات

سندنا خراج اول نور قوم كجى التوت
 توزينه تبديل ايد رله بويوزدوت
 بيوله تجارت ايد رله فقط سودانه
 كيدر كنى قران سبخا غي كچلد كدن كوه
 انيت طرق رفتد رفتد مفقود بر حاله
 كلكله قافلله لر خلق فوق العاده بر حال
 اضطر ايد بولنور لر تجارتك شمديكي
 بولندي غي درجه دن دها يوكسك
 بر درجه ير و ولايتك اهميت و قابليت
 مخصوصه سنه كوره تر قيسى ضمنده
 اليوم هيئت حاضره ولايت يوللرده
 صوسزلق بليته سنك دفعي ايجوت
 قبول حقر ايمك و طرابلس ليا غي
 اصلاح ايمك و بعض طرق و معابري
 شوسه يولنه محتويل ايمك كجى اسباب
 و وسايلك استحصالك صرف ساه
 ايمك در

(شهر و قصبه لري)

طرابلس عزب ولايتي بربريه قطعده
 سنك بر مقدار سجن ضبط ايتديكي
 يوقا روده بيان علمشرا كجى اقوام
 بر جريده ايسه عهد اسلامي تقريبا
 ايتديكي بيله سنك مقدم وقتدن بر وصال

(مدائنها و قصباتها)
 ذكونا قبل هذا ان ولاية طرابلس الغريب
 ضابطة مقداراً من القطعة البربرية
 فالاقوام البربرية كانوا في حالة بدوية
 منذ الف سنة تقريباً قبل عهد الاسلام
 يجتادون الإقامة في السهول والصحار
 تحت الخيام وينفرون من اعمار المدن
 والامصار والاقامة بها . فكان من
 الممكن عد هذه الحوالى بالنسبة الى غيرها
 من الولايات كانها خالية من العمورية
 والمدن والقصبات . لأن مدينة طرابلس
 الغريب سماه بلسان الذين وضعوا
 اساس بنائها قبل الآن بثلاثة عشر
 قرناً (توبولى) وهي كلمة مضاهها
 (ثلاث مدن) . فيفهم من هذا انه
 في تلك الاوقات لم يكن هنا مدينة
 غير مدينتي (لبده) و (زواغه)
 وهي ثلاثتها

ولذلك لا يوجد في هذه الولاية
 مدينة او قصبه باقية منذ الف سنة
 او ثلاثة الآف . حتى ان (لبده) و
 (زواغه) المذكورتين لا يشاهد
 منها اليوم شيء يشهد بانها كانت

بد ویتده بولنه رق دشت و صحرالوده
 نیمه لوالته بولنه فی اختیار و شهر
 و قصبه لواعماله اقامتی مرد و دنظر
 اختیار ایتد کلرندن بوحوالی سائر
 ولایتله نسبة محمودیت و شهر
 و قصبه لودن هان خالی عداولنه بیورد
 چونکه طرابلس ب شهری و زواج عصر
 مقدم بناسنه وضع اساس ایدنلکه
 لسانده (تریپولی) اسمیله مسما در
 تریپولی ایسه اوج ملک معناسنه در
 بوندن اکلایله یوزکه او وقتلده
 بیله بوراده (لبده) (زواغه) مملکت
 بشقه ملک تا ولیوب طرابلسه برابر
 اوج مملکت بالغ اولیور بونکه ایچونده
 ایکی اوجبیک سنه در شهر ویا قصبه
 بولمیوب ذکر اولتان (لبده) (زوانه)
 او زواج عصر دن دها اول معورر
 مشهور شهر لودن اید و کنه شهادت
 ایده جک ایوم انقاص و رسومه
 بشقه برشی کور میور
 ولایتک اکیبوک شهری طرابلسه در
 بونکه ده حاوی اولدیغی نفوس و

من المدن المعسورة المشهورة قبل
 ثلاثه عشر عمراً وأكثر سوى
 انقضاءها ورسومها
 ان اکبر مدن الولاية طرابلس . فبین
 ادناه ما تحتويه هذه المدينة من
 النفوس والاماكن وغيرها كلاً
 على حدة

عدد النفوس تقريباً

المجموع	اجانب	يهود	اسلام
۲۵۰۰۰	۳۰۰۰	۶۰۰۰	۱۸۰۰۰۰
جوامع شريفه	مساجد	مدارس	
۹	۱۸	۳	
مكتب رشيد	مکاتب صبيان	مکب اناث	
۱	۱۵	۱	
تکيه	زوايا	بيوت	
۱	۴	۲۶۵۳	
خطبات	دکاکين	مغازه	
۲۱۳	۱۰۱۹	۴۰	
حمامات	کنايس نساء	کنايس مرد	
۴	۵	۷	
قهواى	طواحين جراد	مصاين	
۲۲	۷۴	۲	

مدبغه اجزاخانوات مستشفى	داماكن وسائرہ نك مقدارى بروجه
١	١
٣	٣
٣	٣
امدينة طرابلس الغرب واقعه فوق رابو	عدد نفوس تقريباً
صغير في ساحل بحر الروم على ٣٢	يكون اجنبى يهودى مسلم
درجة و ٣٥ دقيقة و ٤٠ ثانية	٢٥٠٠٠ ٤٠٠٠ ٣٠٠٠ ١٨٠٠٠
من العرض الشمالى ٠ وعلى ١٠ درجاة	جامع شريف مسجد مدرسه
واه دقيقة ١٨ ثانية من الطول	٤ ١٨ ٣
الشرقى باعتبار (باريس) مبدأ	مكتب رشدي مكتب جنبيا مكتب افانث
الطول ٠ وان مرساها الطبيعى	١ ١٥ ١
الذى يجهتها الشرقية واسع لكنه	٢ ٤ ٦
محتاج للتطهير والتغير حتى يمكن	خانہ دكان مغازه حمام
للبواخر والسفائن ان تآوى اليه	٢٤٨٣ ١٠١٩ ٤٠ ٤
وتستقر صيفاً وشتاءً	كليسا حورا قهوه خانہ
وان المدينة المذكورة محاطة بسور	٥ ٧ ٢٢
ومجموع ابوابها اربعة اثنان منهم	دوه دكومنى صابونخانہ دباغخانہ
في جهة القبلة وهما (باب الخندق)	٧٢ ٢ ١
(باب المنشية) وواحد في الجهة الغربية	اجزاخانہ خستخانہ فنون
وهو (بابا الجديد) والرابع	٣ ١ ٣٠
في الجهة الشمالية وهو (باب البحر)	طرابلس غرب شهري آن دكو كندارنده
وقد احدث منذ سنين كثير من	كجول بر برون او ذرنده ٣٢ درجة
البيوت والدكاكين وغير ذلك	٣٥ دقيقة ٤٠ ثانية عرض شماليه
	ومبدأ طول پارس اعتباريه ١٠ درجة

۱۸ دقیقه ۱۸ ثانيه طول شرقيه
 واقع اولوب جهت شرقيه سنده اولان
 طبيعي ليا في واسع ايسه ده ياز
 وقيش موسملونده واپور وكي
 بانديره بيلك اچون نظير و تيميره
 محتاج در شهر مذکور برسوايه
 محاط اولوب قبله جهته (باب
 الخندق) و (باب المنشيه) نامرله
 ايكي و غرب طرفه (باب الجريد)
 و شمال جهته (باب البحر)
 ناميله بررکه جمعاً درت قوسي
 و در بر قاج سنه دنبري خارج
 شهره بر جوق خانه و دکان و سائ
 انشا و احداث اولمش و انشاءت
 مذکوره الا ان کرکي کي دوام و ترقي
 ايتمکه بولمشد خارج شهره بولنان
 ايشه نك نوع و مقداري کذلک
 زيرده بوجه مفردات بيان و تقيح
 ايدلمشدر

في خارج المدينة وان هذه الانشاءت
 اخذت في الدوام والترقي الى الان
 كما ينبغي
 وقد صرحنا ايضاً ادناه بمقدار ما
 هو خارج المدينة من الابنية على
 انواعها ومفرداتها

جوامع شريفة	مساجد شريفة	مدارس
۴۵	۷۱	۲
مکاتب صييا	زوايا	خانقاهات
۳۰	۴۵	۴۲
کتابس	طوپان	بيوت
۲	۲۵	۱۵۰۰
بسياتين	دکاکين	قراوى
۱۲۰۰	۵۹۵	۲۲
يخاناهات	خانقاهات	
۳۲	۳۲	
ثم ان مدينة طرابلس الغرب عبارة		
عن ستة محلات تسمى (حومة خريان)		
و (حومة البلد) و (كوشة الصفا)		
و (باب البحر) و (الحارة الكبيرة)		
و (الحارة الصغيرة)		

جوامع شريفة	مساجد شريفة	مدارس
۴۵	۷۱	۲
مکاتب صييا	تکيس	کليسا
۳۰	۴۵	۲

و يوجد داخل السور من الابنية	خاف	دکون	خانه
الميرية محل حكومة مكل مبنی	۴۸	۲۵	۱۵۰۰
على ثلاث طبقات وقشله	دکان	قهوه خانه	مخانه
لمشاة العساكر تستوعب طابورا	۵۹۵	۲۲	۳۲
ونصفاً . كما يوجد خارج السور	طرابلس غرب شهری (حومة غزيان		
قشله ايضاً لفرسان العساكر	و (حومة البلدية) و (كوشة الصفا		
تستوعب آلياً وقشلة اخرى	و (باب البحر) و (حارة كبيرة)		
للطوبجية تستوعب بلوكين و مستشغ	و (حارة صغيرة) فاملوليه ياداولوز		
نظم واصل الآن مع خمسة بسايف	التي تحلن عبار قدر		
ملحة بما ذكر منظمة جداً	سورايچنده اينيه ميريه دن		
و يوجد ايضاً في داخل المدينة	اوج طبقة اوزرينه بنا اولمنش		
(موقتخانه) (توقيتية) وساعة	مكل برحومت قوناغی و برچي		
كبيرة دقاقة لها صوت عال متى	طابور عسكراستيعاب ايدر		
ضربت تملأ مسامع جميع من	برپياده قشله سي بولنديغی كجی		
في البيوت التي داخل السور	خارج سورده برالاي استيعاب		
اما قصبات (الحنس) و (يفرين)	سوارى و ايكى بلولك آلور طوبجی		
و (مرزق) التي هي مراكز الوية	قشله لوى و بوكره تنظيم و اصلاح		
(الحنس) و (الجبل الغربي) و (فران)	اولمنش برخته خانه وانلره ملحوق		
مع مراكز قضاآت (غزيان)	غايث منتظم بيش باغچه موجود در		
و (الزاوية) و (مصرالاه) و	درون شهرده بر موقتخانه و جالجه		
(خليين) و (مسلطه) و (اردقله)	بتون سورايچنده بولنان خانه لور		
	خلقتك سعاه مع سنى طولديره جوق		

يوكسك صدايه مالك بيوك برچالاسر
 ساعت واردر
 خمس وجبل عزيه وفران سنجاولريك
 مركزى اولان خمس ويغرين ومرزق
 قصبه لوى وغراين وزاويه ومصراطه
 وظلينن ومسلاته واروفله وخدماتس
 قضاالريك مركز لوى حكومت قوناقلونيك
 اطرافقه بنا اولنمش ايكى اوچبوزخانه دن
 عبارت كويلردر

(احوال تاريخيه)

(قبل الهجرة)

تفرقة بابلدن صكره اولاد نوح دن
 (حام) لك برنجى اوغلى (كوش) لك
 اكثر نسلى افرىقايه كچديكى كى اوچبجى
 اوغلى (نوط) دخى افرىقك جهت
 شماليه سنده ساكن اولدى
 شيه دن صكره سوريه نك جانب
 جنوبيسنده واقع اراضى كغانيه نك
 اكثر لوتى ضبط وعمر داود عليه
 السلامه اراضى فلسطينى دخى عالقه دن
 نزع واستيلايدن بنى اسرائيل

ورخدماتس) نكل منها عبارة عن
 قوتية ذات ما فى بيت او ثلاثمائة
 مبنية حول محل الحكومة

(احوال التاريخيه)

(قبل الهجرة)

بعد تفرقة بابل دخل الى افرىقا اكثر
 نسل (كوش) اول بناء (حام) احد
 اولاد نوح . كما ان ابنه الثالث (نوط)
 سكن فى الجهة الشمالية من افرىقا

فما ضبط بنو اسرائيل جبل اراضى كغاف
 الواقعة فى الجانب الجنوبى من سوريه
 بعد اليه ونزعوا ارض فلسطين
 ايضا من العالقه فى عصر داود عليه
 السلام واستولوا عليها منظر العالقه
 لتوك اوطانهم بسبب تسلط بنى اسرائيل
 وانت منهم قبيلة (بربر) الى سولمل
 شمالي افرىقا قبل الهجرة بالف
 وسيمائة وثلاث وعشرين سنة
 مع (افرىقش بن ذى المنان) المشهور
 الى ملوك تبع من العرب العاربة

الذين حكموا في اليمن من نسل (سام) فهذا
 السبب سميت هذه النواحي (بربريا) نسبة
 الى اسم تلك القبيلة (١١)
 والقسم الشمالي من هذه الولاية كان
 ضبطته دولة قرطاج التي شكلتها (ديون)

مما نقره بتسلطه ووطنه دن دورا ولا
 ها لقره دن بربر قبيله سي (سام)
 نسله دن اولوب ينده اجراى حكومت
 ايدن عرب داره دن ملوك تبعه منسوب
 اولان رافريقش بن ذى المنار ايله بربر
 هجره دن بيك التوز يكره اوج سنه
 اول كلوب آفريقا نك سوال شماليه سن
 استيلا ايتدى بوسيه هينى بو طرفلو
 ارقبيله نك اسمنه نسبتله «بربريا»
 نامنى الدى (١١)

(١١) ويحكى في تواريخ بعض المؤرخين ايضا
 ان (رافريقش بن قيس بن صيفى) الذي
 هو من اعظم ملوك التبابعة في اليمن لما
 تجاوز الى افريقيا قبل عهد موسى عليه الصلوة
 والسلام واستولى على بربريا وجدها الى
 هذه المنطقة لا يعرفون اللسان العربي بل
 يتكلمون بغيره من اللسان كالعجم والسرياني وكان
 هو من ملوك العرب فند ما سمعهم يتكلمون
 بلسان لم يالفه تعجب وسألهم قائلاً (ما هذا
 البربرية) فصارت تلك الطوائف منذ ذلك
 موسومة باسم البرابرة

(١١) يند «ملوك تبابعة» اعظم دن بونان
 (رافريقش بن قيس بن صيفى) عهد موحيد الملوك
 والسلام اول افريقا يكره بربرستانى استيلا
 ايتدى كى مره به بو خطه نك اهل ايسى عرجه بيله
 صبرانى سرمانى كى اخر اساطره تكلم ايتدى كوندت
 وافرريقش ملوك عرب دن اولون الوفا اولدينى
 نك اسمائه بونوك تكلمنى ايتدى بخر تعجب ايدرك
 (ما هذه البربرية) يعنى بونه كونه صد الور
 ديومورد يند اولوقد نبروطوائف مزبور
 اسميه موسوا وليده بعض مؤرخين تاريخون عيكر

صور (ه) قال بيكالونك همشير
 اولوب افريقه يه فوارا كلا وهجرتدن
 بك درتيوز طقسا نالي سنه اول
 توفينه اوج ساعته بعد مسافره
 وشمال شريفه اولوب اليوم خرابه
 كوزلوه چارپان (قرطاجنه) شهريني
 بنايدن (ديدون) ياخود (البسك)
 له تشكيل ايتديكي قرطاج دولتي بوه
 لايك قسم شما ليني ضبط ايتشيد

او (البسك) اخنه (بيكليون) ملك
 صور (ه) التي فوت هاربة الى
 افريقا وبتت قبل الهجرة بالف واربع
 مائة وست وتسعين سنة مدينة
 (قرطاجنه) المشهودة اليوم خرابتها
 في الشمال الشرقي على بعد ثلاث
 ساعات من تونس

فراغه مصريه حكومت اخيره سنك
 يكره بشي سلاله سني تشكيل ايدن
 حكمدار (ايبامتيس) له اوفلي
 (ينخوا) نك فنيك ليدن مركبا اوله
 تدارك ايله جبل طارقه طوعزى
 كوندريكي قوه بحريه سى عودتله
 هجرتدن ١٢٣٤ سنه اول برطافله
 جيقوبا اليوم موجوده لان خمس

وان ينخوا ابن (ايبامتيس) الحاكم الذي
 شكل السلاله الخامسة والعشرين
 من الحكومه الاخيرة للفراعنه المصريه
 هيا قوه بحريه مركبه من الفينيقيين
 وارسلها نحو جبل الطارق فلما رجعت
 هذه القوه خربت الى هذه النواحي
 قبل الهجرة بالف ومائتين واربع
 وثلاثين سنة وبتت مدينة (لبيس)
 او (لبده) الموجوده خرابتها حالا
 على بعد ربع ساعه من شرقي قصبه

(ه)

اشي صور الحاله هذه سوريه
 ولايته تابع بيروت سنجافنه
 ملحق برقصا مركزيدر

(ه) ان بلدة صور هذه الآن مركز قضاء
 ملحق بلواء بيروت التابع ولايه
 سوريه

<p>المخس الموجودة الآن وان الرومانيين الذين تجاوزوا سواحل افريقيا قبل الهجرة بسبع مائة وثمانين سنة وطار بوا مع دولة القوطيين هاربات (بونيق) المشهورة وقوضوا دولة القوطاج كانوا قد استولوا على هذه الحوال ايضا من جملة ما استولوا عليه من سواحل افريقيا</p>	<p>سبحا عند مركزى اولان خمس فهي سنك شرق طرفه بجماريل ساعت مسافره حال اخر ابرسى كورنيان (ليفس) نام ديكر (ليد) شهرين بنايتدى</p>
<p>وكان اللومبارديون وهم الاقوام الوحشيين الذين زلزلوا بتوالي صدمات مهاجمهم امپراطورية الرومانيين الشرقية التي هي تعد بقية بناء امپراطورية الرومانيين الغربية المنقرضة قد شكلوا حكومة جرمانيا بايتاليا هذه الحكومة استولت على هذه الولاية في جملة افريقيا التي استولت عليها قبل الهجرة باربوع وخمسين سنة الا ان السواحل المذكورة انتقلت بعد مدة الى ادارة امپراطورية روما الشرقية فدخلت هذه الحوال مرة ثانية</p>	<p>هجر تدن بدى يوزسكناسنه اول افريقيا سواحلها تلابوب قوطاجيلو دولتيله مشهور (بونيق) عماره لومني ايدن و قوطاج دولتي منقرض الليمان روما لوصبطا ايتد كلوى افريقيا سواحل جملة سنده بوحوال دخى استيلا ايلشرايدى روما غربا بمپراطور لنگل انقراضيله بربارجه سى حكمنده قالان شرقت امپراطور لغنى صدمات مهاجمات متواليه سيله متزلزل ايدن اقوام وحشيه دن لومبارد لوك ايتاليا ده تشكيل ايتد كلوى (جرمان) حكومتك دخى هجر تدن الى درت سنه اول يد استيلا سنه كين افريقيا سواحلها بوراسى دخى داخل اولديسه و برمدت</p>

مكره سواحل مذكوره وروما شرف
 ايمپراطور لثقله زير اواره سنه كجمله
 رفع ثاينه اوله رق بوحوالى روما نولك
 يد ضبطونه كجمش وشارقه اسلاميت
 بو طر فلوده نشر انوار هدايت ايتديكي
 زمان قدر تحت استيلا لرنده فالشدر

(بعد الهجرة)

هجرت سنه نبويه نك يكرم او جني
 سنه سي ابتداء سنده وقاروت
 اعظم عرب بن الخطاب حضر تلونيك زمان
 خلافت لرنده مصر فاتحي عمرو بن الفار
 كلوب برآي محاصره دن مكره طرابلس
 شهريني ضبط وشهد بيكي احمد باشا
 جامك بولندي نبي يره بر مسجد شريف
 بنا اتمشيدى

هجرتك يكرم بشي سنه عثمان ابن
 عفان (رضوا عنه) حضر تلونيك
 هنگام خلافت لرنده سوو برادر لوي
 عبده بن سعد ابن ابي سرحي افريقا
 فتحه مامور بيور ديفي صره ده
 طرابلس او عمر ايوب لهالينك بولدي
 شرف اسلام ايله مسطر فائديك

ليد ضبط الرومانيين وبقيت
 تحت استيلاهم الى الزمان الذي
 نشرت فيه شارقه الاسلام انوار
 الهداية على هذه الاطراف

(بعد الهجرة)

فابتداء السنه الثالثه والعشرين
 من الهجرة السنه النبويه في زمان
 خلافة حضرة الفاروق الاعظم
 عمر بن الخطاب (رضوا عنه) الفت
 الى طرابلس الغرب عمرو بن العاص فاتح
 مصر وضبط مدينه طرابلس بعد
 ان حاصرها شهرا وبنى مسجد اشرفيا
 في المحلى الغدي فيه آلان جامع احمد
 باشا

وفي السنه الخامسة والعشرين للهجرة
 في زمان خلافة حضرة عثمان ابن
 عفان (رضوا عنه) جعل اخاه
 من الرضاة عبده بن سعد بن ابي
 سرح مامورا لفتح افريقا وفتح
 اثنا ذلك مر عبده بن بطر ابلبس وشرف

بؤحوالي مصر الحاق بيوردي

هجرة قوقالتجى سنة سى حضرت معاوية
 زمان خلافتونده صحابه كرام دن
 رويغ بن ثابت البخارى طرابلسه
 والى نصب اولمش وبونك زمانده
 آقا باسلاميت كركى كى اشعه باش
 اولشدر

طرابلس عرب ولايتى يوزاوتوزايكى
 تاريخنه قدر بنى اميه ولتنك يد
 ضبطلورنده قالوب بودولتك صولت
 واليسى اولان عبدالرحمن بن حبيب
 زمانده طرابلس سورنيك قوه طرفي
 بنايدلدى مومى اليهك وفايتله
 بودالرى خلافت عباسيه به با
 لانتقال يوزسكننا تاريخنده خلفا
 عباسيه دن هارون الرشيد طرفند
 بودايه والى نصب اولنان هرثمه ابن
 اعين مزبور سورك دكر جانبنى
 اتشايلدى

طرابلس عرب ايكى يوز طقتان يدي

بعض الامالى بشرى الاسلام والمحق هذه
 الحوالى بمصر

وفى السنة السادسة والاربعين
 للهجرة فى زمان خلافة حضرة معاوية
 نصب رويغ بن ثابت البخارى احد
 الصحابة الكرام والياً لطرابلس وانتشرت
 فى زمانه اشعة شمس الاسلام كما ينبغى

وبقيت ولاية طرابلس العرب فى يد ضبط
 دولة بنى امية الى سنة مائة واثنين
 وثلاثين ثم فى زمان عبدالرحمن بن حبيب
 الذى هو آخر لسلك الدولة بنى سور
 طرابلس من جهة البر ولدى وفاة
 المومى اليه انتقلت هذه الولاية الى
 الخلافة العباسية فنصب لها فى سنة
 مائة وثمانين والاسمه (هرثمه بن اعين)
 من طرف هارون الرشيد احد الخلفاء
 العباسية وانشأ هذا الوالى
 الجهة البحرية من السور المذكور

ثم انتقلت طرابلس العرب فى سنة

تاريخه بن عبیده دولتتک
 ییاستیلارینه انتقال ایله بران
 زماندن صکره بودولتک پای
 تحت اتحاد ایتدیکی مصره الحاقاً
 والیک عنوانله بشیوز قرق سنه سنه
 قدر اواره اولدوب

ماتین و سبع و سبعین الی ییاستیلا
 دولة بن عبیده والحقت بعد زمن
 قلیل بمصر التي اتخذاها هذه الدولة
 حاصمة لها فخرت ادارتها بعنوان
 الولاية الی سنة خمسائة واربعمین

بنی عبیده دولتتک والیرینک ظلم و
 حقا و تلوندن متنفر اولان اهالی
 والیککی پادشا هلقه تحویل اتمکله
 قرار ویره رک نفس طرابلس و ملحقات
 سائرده بولنان قبائل متعددده دن
 هر بری حکمدار ایدیله جک ذاتک کندی
 طاقتدن تعیینه قالمشد یغند بیلوند
 بو بابدو برانجا دها صل اوله مامسیله
 آتش شورش و اختلال مشعله کیراشتا
 اوله رق بر جوق وقت سوردی وبر
 طرفدن دخی قوط و فلا استیلا سندت
 طولای سکمه مملکت فوق الخایه مضایقه
 و چرتد و قالدی بو هال دن بالاستفان
 سپیلیالی (جورجی میخائل) نام امیرال
 قومانداسنده بولنان دونما ایله

فلما تنفر الأهالی من ظلم و لاة دولة
 بنی عبیده واحتقارهم ایاهم صموا
 علی تحویل الولاية سلطنة فقام
 کل قبيلة من القبائل العديدة القوی
 نفس طرابلس و سائر ملحقاتها ترید
 ان یكونا الحاکم منها ولذا لم یکن
 حصول الاتحاد بینهم فی هذا الباب
 واشتعلت نيران الفساد و الاختلال
 و دامت علی تلك الحال مع استیلا
 النقط و الغلاء من جهة علی سکنة البلاد
 فبقوا فی مضایقة و حیرة لا مزید
 علیها فان الی طرابلس سنة خمسائة
 واحد واربعمین امیرال من سلسلیا
 اسمه (جورجی میخائل) و ضبطها بعد
 ان حاصرها ثلاثة ايام مستغیداً من تلك
 الحال و مامعه من السفان و حکم فیها

طرابلسه كلوب بشيوز قرق برسنه
سنده اوج كون حاصره دن صكه
طرابلسي ضبطله اون ايكي سنه اداره
ايتد كدن صكه طرفدن برحافظ
براعه رق مملكته عودت ايتدى

بشيوز الى اوج سنه سنده ملوك
مخاضه دن (عبد المؤمن بن
علي السليمي) تونسى اوروپا ليلو
تخليص ايتد كدن صكه طرابلسه
طوغرى كلكره اولديغنى ايشيدن
سپيليانك حسا كرمحافظه سو
كميله راجا فوارا يته ليله اوزمانده
شيخ البلده بولنان (يحيى بن مطروح)
نام ذات مذكور عبد المؤمنه بيعت
ايمكله عبد المؤمن طرابلس غرب
والياكن يحيى بن مطروحه تفويض
ايله كوسى حكومتى اولان فاسه عودت
ايتمشدر

البحق اشيو حفاصه دولتى تجهيز عسا

ايتتى عشرة سنة ثم رجع الى بلاده وتولا
فيها محافظا

فى سنة خمس مائة وثلاثة وخمسين
بعد ان خلص (عبد المؤمن بن علي
السليمي) احد ملوك الحفاصة
تونس من الاوربا وبين توجه نحو
طرابلس فلما سمع به عساكر سبيليا
المحافظون ركبوا السفائن وفروا
هاربين . فباع شيخ البلد وقتئذ
(يحيى بن مطروح) عبد المؤمن
وهذا فوض ولاية طرابلس الغرب
ليحيى بن مطروح ورجع الى فاس
كرسى حكومته

لكن دولة الحفاصة هذه لم تهم
بتجهيز العسكو واعمار الملك قطعاً
فتوالى مهاجمات القبائل الحو
لم تبايعها كقبيلة (بنى هلال)
ترايد اضطراب الاهالى فأرسل
(صلاح الدين الايوبى) المشهور

واعمار ملكه اصلا اهتمام ايتمد يكدن
 ناشي دولت مذكوره به بيعت ايتيان
 (بني هلال) كجي قبائلك مهاجرات
 متواليه لوندن اهالي بيزار قالد نغيد
 مصر حكمداري مشهور (صلاح الدين
 ايوب) كوله سي ارميني الاصل شرف
 الدين قره قيشي كوندوه ورك بشيوز
 القش سكر سنه سنده طرابلسي ضبط
 ايتمش ايسه ده (قره قيش) سائقة
 اقبال ايله حرص استقلاله دوشمش
 وتبوعى عليهمه اعلان عصيان
 ايتمش اولمسيه زكرا ولناز ملوك
 حفاصه دن يعقوب بن يوسفك
 صدمه غالبينه اوغرامش وكذي
 حالده توشده اقامت ايتك شريطه
 مظهر عفو اوله رقي بوحوالي بشيوز
 سكنا التي سنه سنده تكرار ملوك
 حفاصه نك يداستيلارونه كچمش
 (قره قيش) ايسه عسكروند
 طويلايه بيلديكي مقدار ايله توشند

حاكم مصر ملوكه (شرف الدين قره قيش)
 الارمني الاصل وضبط طرابلس في سنة
 خمسمائة وثمان وستين لكن سائقة
 الاقبال ايتله بجرص الاستقلال
 فاعلن العصيان على متبوعه وبسبب
 ذلك غلبه (يعقوب بن يوسف) احد
 ملوك الحفاصة المذكورين الا انه عفي
 عنه بشرط ان يقيم في تونس غير متداخرا
 في شئ من الامور فدخلت هذه الحوالي
 ايضا تحت يداستيلار ملوك الحفاصة
 في سنة خمسمائة وست وثمانين

اما قره قيش ففر من تونس مع من
 امكده جمعهم من عساكره وضبط قضاء
 (قابس) ومن هنالك اتى الى طرابلس
 وضبطها ايضا وانشاء في جوارها
 قصر من حجر على بعد ساعة في الساحل
 الغربي ويحتمه مغاراته وانخرابة
 القصر المذكور المشهورة اليوم معروفة
 باسم (قرقارش) تحريفاً من نسبه
 لاسم صاحبه

فوار وقابس قضا سني واودادن
 كلوب طرابلس شهر بني ضبط وتنجير
 ايدرك طرابلسك قرب طرفه ورستا
 بعد ومسا فده دكونا رنده بركار
 كوشك ايله آتند بعض مغازه لو
 انشا ايتديرمش وبوكوشك اليوم
 كورنيان خرابسي اسمه اولان نسبتك
 غلطي اوله رق (قو قارش) فاميله
 معروف فالمشدر

وبينما كان قوه قيش يجدد اسباب
 قوته ويمهد مقدمات سوابق
 مكنه ابي رجيبي بن اسحق (احد ولاية
 ملوك الحفاصة في تونس بقوه
 كليه والجاه قوه قيش للفرار الى
 جهة الجبل ثم ضبط طرابلس في سنة
 خمسماية وتسع وتسعين

ومع ذلك فان قوه قيش لم يلازم
 الراحة والسكون بل طفق يتعد على
 حوالى قران فبادر اليه (يهي) ومسكه
 وصلبه وبذلك دخلت ولاية طرابلس
 القرب مرة ثالثة في حوزة استقلال
 ملوك الحفاصة

قوه قيش قوتني تجديد ومكت سنا
 سي مقدماتي تمهيدا يتمكده ايكن
 ملوك الحفاصة نك تونسده كى
 واليلوندن (يهي بن اسحق) قوه
 كليه ايله كلوب قوه قيشي جبل طرفه
 فواده يجهور ايمش وبيش يوز طقسا
 طقوز سنة هجرية سنده طرابلسي ضبط
 ايلش فقط قوه قيش راحت طور ميوة
 قران جانبه صارقند يلق ايمكه باشلا
 مسيله (يهي) يتبشه رقة قيشي طرابلسي
 وبنابرين

لاكن (يهي بن اسحاق) الذي يوت
 بلا رقيب بعد قتل قوه قيش بدلك
 العدل والحقانية بالظلم والشقاوة
 الحان ابي ثارويه فاصرا بن متووعه
 الملك يعقوب فانهزروم يعقد و

طرابلس بولاية دفعه ثالثه اوله
ملوك حفاصه نك حوزة استقلاليتلر
ينه كچمشدر

قره قيشي قلندن صكره رقيبيدز
قالان (يجي بن اسحاق) عدو حقايني
ظلم وشقاوته تحويل ايتديكندن تريبه
سنه كلان متوعى ملك يعقوبك اوغلى
ناصرك ضولت قهرمانه سنه قارشو
طوره ميوب فهزوم اولمشدر

(يجي) دن صكره طرابلس عرب
اهاليسى اسلمه نك لزومنى اونورد
درجه ده بر عالم آسايش واستراحتده
بولند قلربني ايشيدن اسپانيول
حكمدارى طقوزيوز اونالتي سنه
دونماارسايله ليلا بلاحجاربه
طرابلسي ضبط ايتمشدر

اهاليدن قارايديه بيلنلر طرابلسه اوج
ساعتلك مسافه شرقيه وساحلده
كائس تاجوراناجيه سنه اجتماع ايله
چريل چلان قالمش ومقاومت

على مقاومة صولت القاهريه
وبعديجي صار اهل طرابلس الغرب
فامن وراحة كلية حتى كادوا
ان ينسوا لزوم الاسلحه فلما سمع
بذلك ملك اسپانيا ارسل سفان
الى طرابلس في سنة تسعمائة
وست عشرة وضبطها ليلا
بلاحجارية فمن امكنهم الفرار
من الاهل الى اجتمعوا حفاة عمرة
في ناحية تاجورا الكائنة في ساحل
طرابلس الشرقى على بعد ثلاث
ساعات وينسوا من المقاومة
فعرضوا داخلتهم على الخلافة
الاسلامية الكبرى التي هي
المجاء الحقيقي لجميع المظلومين
والمغذورين والمركز الصحيح
للعادل والمحقانية ففوق مراد انما
احداغوان الالندرون المهاجرون
بالمبعوثين الذين ذهبوا الى دار
السعادة واسلم ما مورال تاجور
في سنة ٩١٦ هـ ثم واحضر السلطان

امید ندن کسملش اولد قلوندا کافر
 مظلومین و مغد و رشک بلی حقیقی
 و عدالت و حقانیتک مرکز صحیحی اولان
 خلافت کبرای اسلامیه به عرض ذلک
 ایتمکله اندرون هایون اغالوندان
 مراد اعاکیدن مبعوثلره بالتوفیق ۹۱۶
 سنه سنده مأموراً تا جورده به کوندر
 وقانوخی سلطان سلیمان خان حضرت تری
 زمانده قویان دریا سنا پاشا ایله
 طورغورد بکه یوزیکرے قطعہ قدر
 سفاین هایون ترفیق اولنده رف
 بودایه کوندر یلوب طقوز یوزالی
 سنه سنده طرابلس حرب قلعه سی
 اسپانیوللردن استرداد و طورغورده
 بک پشالوق رتبه سیله طرابلس حرب
 والیسی نصب واقفادیورلمشدر

سلیمان خان القانوخی ارسل الی
 هنا سنان پاشا رئیس البحریه مع
 طورغورد بک و برفا قتمها مائه و
 عشرون سفینه من السفن السلطانیه
 فاستردا قلعه طرابلس من الاسبان
 فی سنة تسع مائه و خمسين و نصب
 طورغورد بک والیاً لها برتبة الباشا
 ثم استشهد طورغورد باشا فی
 محاربة مالطه الی وقعت فی سنة
 تسعمائة و اثنین و سبعین ففعل
 جسده الی طرابلس الغرب و دفن
 فی مدفن الجامع الذی کان بناه
 (رحمة الله علیه)

ومن بعد وفاة طورغورد باشا
 الی سنة الف و مائه و ثلاث و
 عشرين جرت ادارة الولاية قارة
 بمعرفة ولاة ارسلوا تواء من
 دارالسعادة وقارة بمعرفة ولاة

طورغورد پاشا طقوز یوز تیش اکی
 تاریخده و قوعبولان ما الطرحان
 شهید اوله رق طرابلس به کتور یلوب

<p>صدقت ما موريا تهم من دار السعادة بفرايين عالية انتخبتم الاهالى والانكشارية (بيكچرى) الذين اتوا من دار السعادة قديماً مع طور غود باشا وهم آباء واجداد العساكر الغير منتظمة المسماة بالكورغلية (قول اوغلى) الموجودين الى الان من نسلم وجرت ايضاً ادارة الولاية من سنة الف ومائة وثلاث وعشرين الى سنة الف ومائتين واثنين وخمسين بواسطة ولاة نصبوا على صورة التوارق من السلالة القرمانية وصدقت ايضاً ما موريا تهم بفرايين عالية</p>	<p>بنا كرده سى اولان جامعك مدفنده دفن اولمشدر (رحمة الله عليه) طور غود باشا نك و فاشندن بيك يوز بيكر حاج سنه سنه قدر طر البسر غرب ولايتى بعضاً در سعاد تدن رأساً كوند رلمش وبعضاً ده وقيله طور غود باشا ايله بر ابر در سعاد تدن كلان والردن متولد ومتناسل اوله اليوم موجود اولوب (قول اوغلى) ستميه اولنور باشى بوزوق عسكرك آبا واجدارى بولنان يكي چريلو طرفدن واهالى جانبندن بالانتخاب ما موريتلر در سعاد تجه فرمان عاليلوله تصديق بيورلمش اولان واليلو معرفتيله وبيك يوز بيكر حاج سنه سنندن بيك ايكوز اللاير سنه سنه قدر قرماني سلالة سنندن توارق صورتيه نصب اولوب كذلك ما موريتلرى فرمانلوله تصديق</p>
<p>ومن هؤلاء الولاية القرمانيين يوسف باشا سلف ولده على بك اخروالى من سلالة القرمانيين وقد قام الباشا المولى اليه باسرافاتريد على درجة واردات الولاية واهتم</p>	

<p>بطرح وتوزيع تكاليف اميرية ثقيله فوق العادة لا يمكن للالى تحملها وزاد على ذلك ان استقرض مبالغ كلية من الاجانب حتى القى الولاية تنن من هذا السبب تحت اثقال الفوائض ثم قسمها مع جهة بنغازى على بعض اولاده و احفاده كما يقسم المال الموروث وعند ادركه انه لا طاق له على الوقوف في مقارنته نقرة الاهالى التي استحصاها بسبب ما ذكر اضطر للاستعفاء فاستعفى في سنة الف ومائتين وتسع واربعين ومع وجود الاحساسات بوجوب تخليص هذه الولاية من يد ادارة هذه السلالة التي فرمان بولاية على بك ابنه وقرئ</p>	<p>بيوريلان واليلو واسطه سيله اداره اولمشندر وقتا كره مان سلاله سند ن صوك والى بولنان على بك سلفى ويدرى يوسف پاشا ولايت وارداتك درجه كفايتندن زياره اسرافات قيام واهالينك دوشن تحملونك كوتوره ميديكى برطاقم فوق العاده آنر ويركولو طرح وتوزيعه اهتمام ايتديك علاوة برده اجنييلرون مبالغ كلية استقرض ايه بويوزون دى ولايتى بر باركران فوائض القنده الكندي رهنسندن وپورسى ويندازى طرقلونى مال موروث كى بعض اولادوا حفادينه تقسيم ايتسندن طولاى حاصل ايتديكى نفرت عموميه به قارشو طور مق اقدارنده اولمديغى درك ايتديكندن ١٢٤٩ سنه سنده</p>
<p>لكن اكثر من اغتاض با فرط وقتندن من احوال يوسف باشا المشروحه هم اهل محلتى المنشيه والساحل الكاشيتن</p>	<p>بالاستعفايرنيه كحسن او على على بك ما موريتى فرمان عاليسى ولايتك ارق بوسلاله ذلك يداداره سندن قورتارلسى</p>

زجوبى حقه وكي حسيات موجود اولديني
حاله كلوب او قومشدر

خارج السور الذين في زمن ولاية
يوسف باشا انتخبوا حفيده محمد بك
والي وضبطوا سانية (بستان)
يوسف باشا التي بالمنشيه واتخذوا
محل حكومة وحاصروا طرابلس الغرب
مع محمد بك حيث لم تأمن انفسهم ان
الوالي اللاحق على بك الذي لم يخل
من سر سلفه يتوفى لحسن الادارة
فما انقاد واله

فقط يوسف باشا فلك احوال مشرو
عه سندن طولاي الازياده دلكير
اولان خارج سورده كي منشيه وسجل
محله لرئيل اها ليسو مشا واليهك حفيد
محمد بك والى انتخاب ايمش وضبط ايتدي
يوسف باشانك منشيه كاش بنجيني

حكومت قوناغى اتخا زايد رك محمد بك
برابر طرابلسي تحت محاصره يه المش بولند قور
وسر سلفه ن خالى اوليان والى لاسمك

وفي سنة ١٢٥٠ وجهت لعلى بك
رتبة الباشاويه . واتي الى طرابلس

حسن اداره ايد وجكته وه امين اولدي
موجي اليه على بكة دخي انقياد ايمك
ايستمد يلو ١٢٥٠ قارنچنده على بكة

الغرب محمد شاكر افندي احد قوجي
باشية الركاب السلطاني حاسلا

باشا لى رتبه سى بالتوجيه ابقاى
ما موريتي فورمان عاليه طريف حضرت
شهر ياريدن احسا بيوريلان برقبضه

الفرمان العالي المتضمن لابقاى ما مور
على باشا مع سيفيا حسن به اليه

سيفي حاسلا طرابلسي عزبه كلان ركاب
هايون ماوكانه قوجي باشيلرند
محمد شاكر افندي على باشا ايله منشيه

من طرف الحضرة السنية السلطانية
وحتى ان كان لا فدى المومى اليه

اراد ان يصح بينه وبين اهل المنشيه
والساحل بكنه فهم ان لا امكان لان الله
مالا هالى من النفور المفراط من سلالته

وساحل اهل اليساره لوي بولوا يستمش
 ايسه ده اهلينك قوه مانلى سلاله سنله
 اولان نفر تلوى فوق العاده اولوب
 محووا زاله بسنه امكانى لفقى اولاد بقتله
 اهللى مرقومك ويرد كلر مرقومك
 در سعاده عودت اتمشه ١٢٥١
 سنه سي محر منه بيوك وكوچك يكره
 ايكي قطع سفينه دن مركب دونماي
 هايون ايله فريقان كرامدن نجيب
 پاشا طرابلس ليمانته كمش واستقباله
 كيدن موحي اليه على پاشا ميجران
 ومعتداني مجرد اصلاح ذات البين
 وتاليف طرفين ايجون كديكنى بيان
 وتامين ايله مطبناً اعاده ايتدكن
 وقويه التى بيك عسكو ومقدار كافي
 طوب ومهيات حربه چيقاره روت
 جمله سنى ايجابى وجهله طرابلس ريشه
 دكدن واروق افراد اهلينك اسله
 استعمال ايملى رنيه حاجت قالمدينى
 بيانيله سلاح طاشيق منوعيتى موحي^{اليه}

القرمانيين فرجع الى دار السعادة
 بمرض محضرا عطى له من الاهالى
 ثم في محرم سنة ١٢٥١ اتى الى مرمى
 طرابلس الغرب بنجيب باشا احد الفريقين
 الكرام باسطول سلطاني مركب
 من اثنتي وعشرين سفينة كبيرة
 وصغيرة فذهب الى استقباله على
 باشا الموحي اليه مع جماعة من المجهزين
 والمعتبرين فين لهم انه انما اتى لجرد
 اصلاح ذات البين وتاليف الطرفين
 واعادهم آمنين مطمئنين ثم اخرج
 الى البر ستة آلاف من العساكر
 مع مقدار كافي من المدافع والمهيات
 الحربية ووضع كل ذلك في طرابلس
 في المجدات اللازمة واعلن للاهالى
 بواسطة امر على باشا الموحي اليه
 ممنوعية حمل السلاح مبيناً
 ان لم تبق حاجة لافراد الاهالى
 لحمله ثم اخبر على باشا بأنه يريد

على باشانك امرى واسطر سيله اهالى
اعلان ايتديردكدن صكوه اصلاح ناز
الينه اولان ماموريتنى اينغا ايتلىك
ايچون قوه يه جيقته جنى وكلوب كندى
برصورت مخصوصه ده اولدوق قوه يه
چيقار راييه ممنون اوله جنى حسنده
على باشايه كوندردىكى خبر اوزر ييه
على باشانك اقربا وتعلقا تى
او توز ايكى كشتى ايله برابر كى كلسيله
برابر جمله سنى اوراده اليقوش و بو
تدبير ايله طويلر آتديره دوقى طرابلسه
چيقوب ملكك حاكم وصفتى و علميا
ومصبرانى طويله روق طرابلس عزب
والملكى طرف اشرف سلطنت سيه
كند يسنه احاله اولنديغنى بيان ايله
ماموريت فرمان ماليسى اوقوش
اولد يئندن محاصره دن طولايى
ايكى سنه اون برآى مدت قالى اولان
ملكك قوتلوى آچلش و دونماى
همايونك قسم اعشى والى سابق على
باشا ايله ميعنده كى كسانى برابر له قى

الخروج الى البر ليجرى ماموريتيه الى
هى اصلاح ذات البين وبلغه انه
يصير ممنوناً الى الله على شئها واخرجه
الى البر بصورة مخصوصة فالى على باشا
الى السفينة مع اثنين وثلاثين نفراً
من اقربائه وتعلقاته فوفقهم بنى
هنالك جميعاً وهذا السيد يخرج
الى طرابلس والمدافع تطلق بامر
فجمع قاضي البلده و منقيها و علماءها
ومعتبريها وبين لهم ان ولاية
طرابلس الغرب اصبحت اليه من طرف
السلطنة السنية الاشرف وقوه
الفرمان العالى المتضمن لماموريتيه
وفتح ابواب المدينة التي كانت
مغلقة منذ سنتين واحد عشر شهر
بسبب المحاصرة ثم رجع دار السعادة
جل الأسطول السلطاني وفيه على
باشا الوالى السابق ومن بعثته
ما محمد بك الذى اتخذه اهل الساحل
والنخبة والياً فقد قتل نفسه بسا

في سعادته عودته اليه
 ساحل ومشييه اهاليه اليه
 ايدند كلري محمد بك بورقوعات
 او زريته نفسه سوء قصد ايدند
 وهرادري محمد بك ده مالطير فرار
 ايدوب طرفداروي دخی طاغله نغد
 منشه وساحل وطرابلس اهاليه
 بينده عقدا اتفاق وحبث وتامين
 اساس وامنيت مقصديله علم
 ومشايج ومعتبران روجوه دن
 مكي اوله رق طور غود باشا جامع
 شريفند بر مجلس عقدا ولتمش
 ومسئله زائله ده وفات ايدنلوك
 ديني وطلب قصاص ماره سي
 او طر بلق وعقاد دن ما هذا طرفيك
 كمد يكرندن اهتمام ايدن كلري كافر
 اموال وحيوانات هر كيمك ينده
 ايسه اكا فالقي او زره بتديد و
 مصافات ايله اولبا بده برسند

على هذه الواقعة وهرب اخوه
 احمد بك الى مالطا وتفرقت جمعيتهم
 ثعقه في جامع طور غود باشا مجلس
 مركب من العلماء والمشايج والمعتبرين
 والوجوه بقصد عقد الاتفاق
 والحجة وتأمين الراحة والامنية
 بين اهالي المنشية والساحل
 وطرابلس فجدد فيه الود والمصافاة
 بشرط ان تنس قضية الديه و
 القصاص في المسئلة الزائلة وان
 جميع الاموال والحيوان التي اغتمها
 الطرفان من بعضها سوى العقارات
 تكون لمن بقيت في يده ثم نظم
 وختم سند في هذا الشأن فقررته
 على هذه الصورة الامنية والاستراحة
 لكن لواء الجبل الغربي وفزات
 وسائر القضاات بنى كل منها
 في يد نعلط احد المتغلبين ثم استخلص

تنظيم وتخصيم اولمغله آسايش وراحت
استقرار ايمشدر انجو جبل غربيه
وقواند لواريله سبار فضا لهر برى
بر متغلبك يد تسلطنده قالديغند
بونلرخى مؤخرأ على العاده يكدي كرى
ولى ايدرك يقين اولمش اولان
ولاية عظامك تلاحق هملويه بيدي
جمله سى قورتاريله رق دولته قازشو
قوش بولنان غومه وعبد الجليل
نام شقيلوله بونلره ثمانل سائر
متغلبه ميدان سياسته جمله يه
عبر بخش اولوب وجود لوى
قالدير لمشدر و ١٢٨٢ تاريخه
وقوع بولان ولايات تشكيلات
صه سنده ده طرابلس عرب دخى
ولايت تشكيل اولنه رق اليوم
جارى اولان اصول اداره سى
تاسيس ايدلمشدر

كلهم تدريجا تلاحق هم الولاية
العظام الذين عيّنوا على العادة
متوالين وأزيل في ميدان
السياسة وجود من عهد الدولة
كالشقيين المسمين (غومه)
و (عبد الجليل) وامثالها من
سائر المغلبين

وفي اثناء تشكيلات الولايات
التي وقعت في تاريخ ١٢٨٢
شكّلت ولاية طرابلس الغرب
ايضا واسست اصول ادارتها
الحديثة اليوم

مَدِينَةُ الْمَدِينَةِ

شانی بری

وزیر

بیک بری

ارکان ولایت

ردیف	نام	مقام
۱	بیک	مرکز مشرفی صالح رحیمی پاشا
۲	مخرج	نائب محمد فیضی افندی
۳	مخرج	مفتی الحاج مصطفی باکیر افندی
۴	تپا	دفتر وار شرف افندی
۵	اولی	مکتوبی احمد رفعت افندی
۶		الای کی محمد صالح بلی

مجلس اداره ولايت

متصرف مرکز	اعضای طبعی
نائب	
مفتی	
دفتر دار	
مکتوبی	
اوقاف محاسبه جیسی	
باشی کاتب محیی الدین افندی	
شیخ محمد کامل افندی	شیخ
شیخ محمد بن موسی افندی	مدرس
علی بک بن قداره	مدرس
حاجی رمضانیزاد افندی	طاب
باشی آغا حاجی نو سفاد بن الحاج	اصغر
حاجی مصطفی زینت افندی	
خاخام باشی الیاهو خوراز افندی	۳

مقامات ولایت

امور عدلیه مفتشی ذات والای حضرت ولایت پناهی	تشریح
ولایت توکنداسی سامج بلک (در سعادتده)	ثانیه
حکمه استیناف مدعی عمومی اشرف بلک	ثالثه
اوقاف محاسبه جیسی ابراهیم توفیق افندی	ثالثه
اعشار مدیری ابراهیم افندی	ثالثه
تلغراف ریوسته باش مدیری ژوزف بالیان افندی	۵
امور اجنبیه ترجمانی شارک نسیمو وچ افندی	

اقلام

مکتوبی قلمی

لایف

میر محمد هادی افندی

عربی

ترکی

نوابکار

مهریرات کاتبی حاجی احمد افندی
 مسود محمد باجی افندی
 مبین زین الدین بو عییشه افندی
 مبین محمود بو عییشه افندی
 مبین محمود قلای افندی
 مبین حسن افندی

مسود محمد کامل افندی
 مسود ثانی احمد طاهر افندی
 مبین اول محمد داود افندی
 مبین ثانی سلیمان نوری افندی
 مبین ثالث یوسف بدو افندی
 مبین احمد جلاهی افندی
 مبین رحب افندی

مجلس ادارت ولایت

عربی باش کاتبی حاجی احمد عبدالسلام افندی

ترکی باش کاتبی محیی الدین افندی

مقید علی بک

کاتب ثانی فوزی بک
مقید محمود افندی

اوراق قلمی

توجہ

اوراق مدیری محمد مرابط افندی

معاونی احمد محمد افندی | مقید محمد اذوق افندی
مقید محمد بلک

مجاہد ولایت

مرکز سنجابی محاسبہ و قلمی

محاسبہ ولایت قلمی

محاسبہ جماعت ناجی افندی

میر حسن بلک

واردات مقید محمدی افندی
مصارفات مقید محمدی افندی
مصالح جاریہ کاتبی محمد نقوی افندی
مصالح جاریہ کاتبی رفیق محمد بلک
اوراق مقید احمد افندی

مصارفات کاتبی محمد فانی افندی
واردات مقید حسین ناجی افندی
مصارفات مقید محمد رشید افندی
اوراق مقید مصطفی صبری افندی
عدلیہ حسنا کاتبی محمود بلک

صند قلمی شعبان افندی

ولایت عیثی ادارتی

توجہ

اعشار مدیری براہیم افندی

ایکٹی کاتب عبدالسلیم ناجی افندی
کاتبی محمد کفالت افندی

باش کاتب مصطفی مظہر افندی
اعبار ماموری ظاہر پتوران افندی

مَطْبَعَةُ وَكَايَتِ

مدیر و محرر: محمدی محمدی الدین افندی

مرتب ثانی احمد افندی
مترجم محمد کا مل افندی
حروفات دستکار ابراهیم سید

سر مرتب احمد ربجائی افندی
کاتب و امین صندوق خلیل افندی
لیٹو غرافیا دستکار محمد بن صالح افندی

مَحَاکِم

حکیم شریک شریف

حاکم الشرع محمد فیضی افندی

حکیم شریک قلی

باشکاتب الشیخ محمد بن موسی افندی

کتبہ

الحاج عبدالرحمن ابرہیقہ افندی مدرس
احمد بن لاعز افندی
علی الصوارعی افندی
عبدالرحمن بن لامہ افندی

کتبہ

الحاج محمد بن کورہ افندی مدرس
الشیخ نصر العقی افندی
الشیخ مصطفیٰ الخازمی افندی
حسین بن لامہ افندی

محکمہ استینا دائرہ اولیٰ

حقوق قلمی	
رئیس نائب ولایت	
مدعی عمومی اشرف بک	
ابو بکر بن سعید فندی خلیل درویشکھ افندی احمد خوجہ افندی یوسف مظاہر افندی محمد بو حولیہ افندی	الحاج محمد بانون افندی حزیق افندی احمد قلائی افندی الحاج محمد مارید افندی ابو بکر بن عویضان افندی

محکمہ استینا قلمی

باشکات احمد شاہین افندی

علی عارف بک محمد امین افندی	احسن کامل افندی محمد داود افندی
--------------------------------	------------------------------------

محکمہ استینا مشعلی

سیمان افندی	عبدالعزیز	فرج اعجاز
-------------	-----------	-----------

مرکز دایہ محکمہ قلمی

حقوق دائرہ قلمی	
رئیس محمد اسعد افندی	
رئیس حاجی توفیق افندی	

مدعی عمومی معاونی عبدالرحمن افندی

شیخ علی بن الحاج افندی

رپی داوید افندی

علی بدوی افندی

عربی باقر افندی

حسن جبروش افندی

مرابط محمد الطیب افندی

محکمہ بدایت قلبی

باش کاتب

منزل

محمد افندی

سلیمان بن الحاج افندی

قدری افندی

محمد بن سلیمان افندی

عالیہ قومینسی

رئیس ولایت عدلیہ مفتیشانات والا جناب ولایتینا ہی

محکمہ استیناف رئیس اولی

محکمہ استیناف مدعی سومینسی

بدایت محکمہ سے رئیس ثانیسی

بجارت محکمہ سے رئیس

محکمہ استیناف رئیس ثانیسی

محکمہ بدایت رئیس اولی

مدعی عمومی معاونی

ولایت ہیبت ثانیسی

رئیس مرکز بدایت محکمہ سی رئیس ثانیسی

حاجی عربی بانرنا افندی

حسن جبروش افندی

اجراء الولاية

اجراء ماموري احمد نظيف افندي

باشر مصطفى جراح اعنا || باشر محمد شقوعوي اغا

مخبرات

رئيسي محمد طيب افندي

مدر

حاجي صديق مزعفر افندي
الحاج محمد ذرون افندي
ابراهيم حصايف افندي
ربيع رحيم افندي

علي عيان افندي
موسوي شاهول افندي

مدر

مخبرات قلم

باشر كاتب

ضبط كاتبي عمر افندي
مباشر خيرواه اغا
مباشر الماس اغا
مباشر ابراهيم اغا

محاسبه اوقاف قلم

اوقاف محاسبه جيسي

باشر كاتب عبد الكريم افندي || محاسبه اوقاف حاجي حسين افندي

معارف و میسین

رئیس مفتی افندی	ناظر نائب افندی
شیخ محمد بن موسی افندی	شیخ محمد کامل افندی
الحاج مصطفی بن حمود افندی	شیخ مصطفی حمدانی افندی

بجالات و میسین

رئیس مکتوبی ولایت

مکتوبی قلی عزیز محمد هادی افندی	ولایت اوراق میدری محمد مرابط افندی
محاسبه ولایت مصارفات کاتبی فائق افندی	کاتب محمد راو و افندی

اوقاف و میسین

رئیس مفتی افندی

حاجی مصطفی بن حمود افندی	حاجی محمد توغارا افندی
حاجی محمد مرابط افندی	

راملا کسیر

عثماني ۲
 عجیب ۱
 فریق (۵)
 مدالیہ
 روز تیسرا افتخار

رتبہ	نشانی عثمانی	نشانی	مدالیہ
میرلوا			۴
مہربہ کاتبی حکمت بک			۴
یاور حرب بدری بک			۴
			۴
			۴

ارکان خیرینہ سنی

رتبہ	نشانی عثمانی	نشانی	مدالیہ
رئیس حمدی بک			۴
دانش بک			۴
جمیل بک			۴
			۴
			۴

(۵) من آثار و حقیقتہ شمسہ استخوانیہ با طراز
 طرابلسی ضرب دار بقیہ اذ اند و طاحوت
 بخاری مخصوصہ با مساکو السلطانیہ

(۵) طرابلسی عربیہ اطرافندہ مطوذاستخوانیہ
 در عتبات شاهیہ نیز مخصوص بخاریہ در کومنیلہ در
 باب قرینہ آثار رهنوردندہ در

ازکار خدیوہ ملیح خضابان

مدالیہ	نشانی عثمانی بھیدی	تیمب	سلیم افندی
اکوید		الاکا بظ	فرقہ اوراق مدیری یوسف افندی
		مدار اول	محمد اکاہ افندی
		ملاؤنڈ	عثمان واغہ افندی
			سلیمان غواد افندی

تاریخ محاسبات و میسرے ہیت

کوید	۲	میراوی	رئیس محمد بک
روسید	۵	بکلیا	بھجہ افندی
		قولانڈ	جمال بک

ازارہ عتیکر ہیتی

	۴	بکاسا	رئیس وکیل مسطوف افندی
		الاکا بظ	باش کاتب علی بک
		طابوکی	باش کاتب معاویہ توفیق افندی
		یوزبانہ	یوسف افندی
		یوزبانہ	ادارہ ضابطی عبدالقادر افندی
			علی افندی
		یوزبانہ	انبار ماموری راشد افندی
			کاتب معاویہ محمد افندی
	۵	ملاؤنڈ	عثمان افندی
			محمد افندی

دیوان حرب هیئت مؤثر

رتبه	نشانی عثمان مجیدی	مدالیه
میرای	۴	قوه مطاع
قائم مقام		
بکباشی	۴	" کوید "
قولی	۰	
پرزباشی		
کاتب معاون		

رئیس حسن تحسین بلس
 نوری بلس
 سالم افندی
 احمد افندی
 احمد افندی
 ناسد افندی

صحیح قومیسیونتک هیئت

رتبه	نشانی عثمان مجیدی	مدالیه
طیب محمد بلس	۰	مقاعد
طیب اول خلیل افندی		
احمد علی افندی		
نصرت افندی		
خسترخانه مدیری مصطفی افندی		
سرکاتب محمد افندی		
سراجزاجی حسن افندی		
سراجزاجی عطا افندی		
ایکینچی اجزاجی جورجی افندی		

مرکز ولایت

رتبه	نشانی عثمان مجیدی	مدالیه
مرکز فرماندانی ایوب بلس	۰	پلونه سلسلته
احمد افندی		۲

۱۵۵ الایک امریسی

رتبه	عنوان	مدال
میرای	۴	قوه طایفه قزوین
نایب	۵	قوه طایفه سمنان
	۳	کریه
	۵	افتخار
	۴	کریه
	۵	

مصطفی بلبل
محمد بلبل
برنجی بکاشی بهمن بلبل
ایجنی بکاشی احمد اغا
اوجنی بکاشی رضا افندی
دردی بکاشی سالم افندی
طیب ثوری افندی
آلای امینی
منزل

۱۵۶ الایک امریسی

رتبه	عنوان	مدال
میرای	۵	قوه طایفه قزوین
نایب	۵	قوه طایفه سمنان

محمد راجب بلبل
ایوب بلبل
برنجی بکاشی حامد بلبل
ایجنی بکاشی
اوجنی بکاشی
دردی بکاشی فرید افندی
آلای امینی
منزل

۱۵۷ الایک امریسی

رتبه	عنوان	مدال
میرای	۵	قوه طایفه قزوین
نایب	۳	قوه طایفه سمنان
	۴	کریه

اسما عید حق بلبل
حسن مصین بلبل
برنجی بکاشی علی افندی
ایجنی بکاشی
اوجنی بکاشی احمد شکوی افندی
دردی بکاشی حاجی علی افندی
آلای امینی اسما عید افندی

۱۵۸ الایک امری

رتبه	عنوان	تعداد	مدالین
میرلای قائم مقام		۴	مکرم بنده مکرم بنده مکرم بنده مکرم بنده
بیکاشی		۵	قادر عوم

محمد ولد
رمضان ولد
برنجی بیکاشی احمد افندی
ایکبچی بیکاشی طاف ولد
اورنجی بیکاشی حاجی احمد افندی
دریجی بیکاشی حاجی رضا افندی
طیب حاجی افندی
الای امینی
منزل

سوار ۳۷ الایک امری

میرلای قائم مقام بیکاشی			
بیکاشی		۵	

مشا هین ولد
جمال ولد
مصطفی افندی
ایکبچی بیکاشی
طیب پاستقوافندی
الای امینی
منزل

سوار ۳۸ الینک امرای

رتبه	شماره	معدالیه	حسن تحسین بلیک عسره بلیک برنجی بیگاشی راسم افغا ایکینچی بیگاشی ابراهیم افندی طیب رجب افندی الافاسین حسن افندی
میرلای قائمقا یکاشه	۴ ۴ ۵	۱ ۱ ۱	

طوبچی و اسنچک امرای

رتبه	شماره	معدالیه	حمید بلیک جواد بلیک زافدا افندی وحی افندی علی اغا بیتر بیگاشی چچی افندی
میرلای قائمقا یکاشه یکاشه	۴ ۴ ۵ ۵	۱ ۱ ۱ ۱	

کلیتجه

طرابلسچی بلیک انده ایفکرا فندار مهابة | رؤساء و ضباط السفن السلطانية
سفن هایونک سوار و ضباط لروی | الفراسینه بالمهابة فی مرینا طرابلس الغرب

زرهلی مقدمه خیر قرة هایون

سوار علی اول احمد بلیک	قائمقا
------------------------	--------

مدالیہ	نشان	رہنما	
وقت طاع		قول ثانی	سوارى ثانی مصطفیٰ قیودان
		یوزباشی	طوبی قیودان حسن افندی
		امان‌الد	امام ایوب افندی
		قوت	کاتب حسن افندی
		یوزباشی	سیرسفان ما موری حمدی افندی
		ملازم اول	معاون خلیل افندی
		یوزباشی	برنجی بلوک جمال افندی
کوید		ملازم اول	برنجی بلوک محمد اعجازی بلوک حسین افان
		بکاشی	سرجر برنجی محمد بلوک
		قول اول	چرنجی ثانی محمد کامل افندی
		قول ثانی	چرنجی ثالث عارف افندی
		یوزباشی	چرخ حسن افندی
		ملازم اول	محمد شکیب افندی
		"	حسین شوقی افندی
		"	حسن اعجاز
		فوسلوی	طیب محمد شکری افندی
			جراح امین افندی
			قرغاجی حسین اوسطه

منظر قزوت هایولی

		بکاشی	سوارى شاکر بلوک
		قول ثانی	سوارى ثانی یعقوب قیودان
		صفی‌الد	امام حسن افندی
		ملازم اول	سیرسفان ما مور محمد فضل افندی
		یوزباشی	کاتب محمد افندی

مدالیہ	نشان	بن	برنجی بلوک محمد علی آغا ایکٹی بلوک محمد آغا برنجی بلوک حسن آغا ایکٹی بلوک صفوت افندی سپر جی حسنا فندی ایکٹی چرنجی راشد آغا جرج ابراہیم افندی مسعود افندی جواح عبدہ افندی قلا فوز محمد قیوان
	عمانی		
	مجیدی		

مکمل افتخار
شیر خورشید
۳

صداقت
۵

۱

لیمان ریسٹی

جریہ صاغ قولا غالوندن حسن بک

مجیدی
۵

عسکر ضبطی

قوہ طاع وافتخار ۳	۴	طامہ اصطبل اواز انجا	الای امراسی الای بکی محمد صالح بک محمد شوق بک
-------------------------	---	----------------------------	---

مرکز طالبوری

صداقت مجیدی شیر خورشید	طابو انجا حسنا انجا	طلابا حاجی احمد آغا محمد صادق افندی
------------------------------	------------------------	--

مداليه	مقامات مجان مجيد	رتبه بلو اغان معاون ژوزا ايو	طا ابراهيم افندي حافظ ابراهيم افندي محل
ط ك			
		بلو اغان ژوزا ايو	محمد افندي معاون محل محل
سوزي ك			
		بلو اغان ژوزا ايو	ابراهيم اغان علي اغان
حسين خان مدير حسين اغان			
قول او غيلان باش خان ابي هيني			
باش اغان يوسف اغان بن الحاج			
نظام مدير محمد بن علي الصغير ملازم مدير احمد بن رخيص افا علي بن خانم افا الشيخ زاهد الا شهب	مشتيه مدير شيخ علي بن الحاج رقيان مدير شيخ الحاج محمد جواري مدير محمد النبي افا الحاج يوسف سويدان		
کاتب حسن افندي جبروش			

دائرة بیدار

الله

رئیس محمود فائز افندی

طیب و کلی بیگاشی نوری بک	معاون مصطفیٰ ضفا پری افندی
باش کاپ محمد علی افندی	مهندس توفیق افندی
الحاج محمد ابن زکری افندی	الحاج علی المقرون افندی
محمد بن زکری افندی	الحاج ابوبکر القلهود افندی

خوس خرمیلی افندی

صند ق امینی صبداء البلمش افندی	کاتب ثانی اسماعیل سری افندی
سوراوقانی تحصیلدار محمد القاسمی افندی	مفتش مصطفیٰ بک

پسا پورط ما سورا میرلی محمد افندی

سازمان خانی

مدیر و کاتبی حاجی سالم افندی	غاردیان حاجی قدور انا
دیگری باشون انا	

قرانتسرا سولای

قرانتسرا طبیعی موسیود یکسون

لسان اجنبی کاتبی قارلو سقو	ترکی کاتبی محمد رفعت افندی
----------------------------	----------------------------

رِسْمِ مَازَنَاتِی

ناظر حسام الدین افندی نائب رئیس

محاسبہ باشک کاتبی احمد شکری افندی	محررات باشک کاتبی محمود بیگ افندی
رفیق تاج ابراہیم افندی	رفیق صالح خیری افندی

مرکز رسومات ادارہ سی

ایکچی کاتب احمد بیگ افندی	صندوق امینی عبدالم فوزی افندی
معاینہ جی بلال افندی	انباری موری عبدالرحمن افندی
اسکھ ناموری محمد حسیب افندی	ترکوه کاتبی ذہنی افندی
مبصر حسین عونی افندی	مبصر محمد صادق افندی
ترجمان جون جون افندی	
ظالمین حلفہ اسکھ نامور محمد افندی	کاتبی علی افندی

رِسْمِ سَمَرِ اَرَاکِی

مرکز مدیری مصطفیٰ شاہ افندی

قولتورول ناموری امیل قرہ بن افندی

محاسبہ باشک کاتبی حاجی طیب افندی	محررات باشک کاتبی علی بلے
صندوق امین حسنی افندی	مسکرات نامور محمد علی افندی
اوراق صحیح نامور حافظ خلیل افندی	طوز کاتبی علی فوزی افندی
محاسبہ رفیق بکر شکری افندی	محررات رفیق مصطفیٰ نجیب افندی
اوراق صحیح رفیق	

طرابلسه برنجي توتون فابريقه مامور	ايگني توتون فابريقه ماموري
عبدالوهاب افندي	اسماعيل افندي
برنجي انفيه فابريقه ماموري ابراهيم افندي	

تلفراف و پوسته اداراسي

باش مدير ژورف باليان افندي	بيگيه
پوسته مدير و تلفراف مامور تقود	تلفراف مامور قابرله افندي
باش مدير کاتبی الفزد باليان افندي	

طرابلسه گورنمينگه مقامان

زاويه قضاسي

قائم مقام الحاج محمد كعبا ريلت	
نايب رفعت افندي	مفتي حاج محمد افندي بن عبدالرزاق
مال مديرى احمد افندي الموقت	مسند قاضي حاج احمد الفريطى افندي
اوقاف وكيلى حاجى بابى افندي	

مجلس اداره

رئيسى قائم مقام

رحومه افندي بن لافي	نايب	اعضای طبيعى
الشيبياني القشوري افندي	مفتي	
الحاج اجرا افندي بن شيب	مال مديرى	
على افندي بن سيالم	اوقاف وكيلى	

محکمہ ہدایت

رئیس نایب افندی

قائم مقام سالم بن راشد افندی | محمد بن احمد البرکاسی افندی |
رسم ستمہ ڈاکو رشید افندی . کاتب حسن افندی الاشتم . تلفراف و پوسٹہ مدیر احمد شیخ

مخبریان قضایا

قائم مقام احمد توفیق افندی

نایب محمد روشن افندی | مفتی محمد افندی بورخیص
مال مدیری حسین الرخصی افندی | صدق قاسمی علی افندی
اوقاف و کیلی رمضان افندی

مجلس اراک

رئیس قائم مقام

رئیس	نایب
مفتی	مفتی
مال مدیری	مال مدیری
اوقاف و کیلی	اوقاف و کیلی
شیخ بشیر	شیخ بشیر
شیخ شعبان	شیخ شعبان
شیخ مبروک	شیخ مبروک
شیخ صالح	شیخ صالح

محکمہ ہدایت

رئیس نایب

قائم مقام ناجی افندی | ابوالقاسم افندی |
کاتب محمد افندی

مجلس قضای

قائم مقام علی رضا افندی

مفتی طاهر بن مصرات	نائب احمد راشد افندی
صندوق امین احمد افندی	مال مدیری حسین افندی
او قافی و کلی حاجی محمد داود افندی	

مجلس آراء

رئیس قائم مقام

اعضای	ابوالقاسم شاماکه افندی	نائب	اعضای
	حاج منصور افندی	مفتی	
	علی بن کریم بیخ افندی	مال مدیری	
	علی بن لایق افندی	او قافی و کلی	

محکمات و بدای

رئیس نائب

محمد زواغی افندی | حاج سالم الدباشی افندی

نکی ماوردی مصطفی افندی | حکیمه شرعیہ کاتبی علی افندی

وزاره ناحیه

مدیر علی بله بن موسی

نام

کاتب و صندوق امین عبدالقادر افندی | نائب سالم افندی

مجلسی

رئیس مدیر

ابوزید بن زاید افندی
احمد بن عمر

عبدالله بن شهبان افندی
محمد الاسود افندی

رسومات ماموری محمد توفیق افندی
رسومات کاتبی ابراهیم افندی
تلفزاتی و پوسته مدیری شریف افندی

مظور ناچیر

مدیر حاجی خلیفه طویجی افندی
نائب مصطفی خازمی افندی
کاتب و امین صندوق فقیه مسعود افندی
مفتی شیخ احمد عالم افندی

مکتبہ ناچیر

مدیری محمد نفاقی ناصون افندی
نائب محمد الامین افندی
کاتب و امین صندوق خلیفه بن طالب افندی
مفتی عمر افندی بن قدیره

قائم و ناچیر

مدیر اسماعیل حق افندی
نائب شیخ محمد افندی
اوقافی و کلی حاج احمد افندی
کاتب و امین صندوق محمد کرم موافقی

زوی الجوارى نایجی

مدیر حاج خلیفہ بیت المال افندی
کاتب و امین صندوق مصطفیٰ شئی افندی

لواء فزان

فزان سنجانی

ان لواء فزان متشکل من سبعة
قضاآت اسماءها (الحفرة الشرقية)
(سبیهه) و (سوکنه) و (الشالی)
(رغات) و (ازقر) و (رشاد)
وست نواحی ستمی (الوادى الشرقى)
(الوادى الغربى) و (وادى عتبه)
(القطرون) و (هون) و (زلة)
مع قطعى ارض واسعتین معروفین
(كاوار) و (بورکو)
فمنها قضاآت (الحفرة الشرقية)
(سبیهه) و (الشالی) و (سوکنه)
(رغات) و نواحی (الوادى الشرقى)
(الوادى الغربى) و (وادى عتبه)

حفره شرقیه . سبیهه . سوکنه
شالی . غات . ازقر . رشاد
نام یدى قضا وادى شرقى .
وادى غربى . وادى عتبه .
قطرون . هون . زله . سبیهه
اولنان التی ناحیه و کاوار و بورکو
نامیلہ معروفی ایکی پارچه اراضی
واسعه فزان سنجانی تشکیل
ایده یور
بونلورن حفره شرقیه . سبیهه .
شالی . سوکنه . و غات قضاوی
و وادى شرقى . وادى غربى
و وادى عتبه ناحیه لری حسابستر

خرمالقلر واوزم شفتالی انجیر
 والمالکی خلی اشجار مثمره فی حاوی
 باغچه لوله و برار شوندن اوج
 درت ارشون قدر دینلکده
 طاتلی صوقیولوله مالامالدر لر
 غات قصبه سنک میاه جاری سی
 والاوزادیلوب ایچدن صواننه
 بیلور صورتده متعدد صو
 کوز لوی ولیمون و پرتقال
 باغچه لوی چو قدر

شاطی قضا سنک برار شون
 عرضنده ویارم آر شون عمقده
 اوله رق جریان ایدر طاتلی صوی
 ربونک نصفی قدرده دیکر برماه
 جاری سی بولینور

سوکنه قصبه سی برسوراپله
 محاط اولوب خمس سنجاقیله قران
 سنجاقی حدودنده واقعد
 یومحلده بدایله سنجاک او بر
 حدودینه قدر یاپیش اولان قضا
 وناحیه لویک هیچ برنده پیره پیشآیز
 بونک ایچون قران سنجاقی اهلایسه
 پیره راحتسز کندن ولسته در

فیها من الخیل ما لا یعد ولا یحصى
 وحدائق مملوءة بكثير من الاشجار
 المثمرة مثل العنب والدراق والتین
 والتفاح و فیها ایضاً آبار ماء عذبة
 عمقها من ذراع واحد الى ثلاثة
 اذرع او اربعة
 ویوجد فی قصبه (غات) میاه
 جاریه و عیون متعددة یمكن انخذ
 الماء منها یمد الید وکثیر من حدائق
 الليمون والبرتقال

ویوجد ایضاً فی قضا، الشاطی ماء
 عذب جاری عرضنه ذراع و نصفه
 ذراع وماء جاری آخر قدر نصف
 ذلك

وان قصبه سوکنة) محاطة بسور
 وکائنة فی حدود لوانی الحسوفوزان
 ولا یعیش البرعون قطعاً فی القضا
 والنواحی الممتدة من هذا المحل
 الحاقصی حدود اللواء المذكور ولذلك
 فان اهالی لوان قران مسترحون
 منازعاج البراعیث
 وان اهالی قضا (سوکنة) و (سپنه)

سوكنه وسببه قضاوى و وادى غرقى
وقظرون وهون فاحيه لومى
اهاليسى سودان بتجارته وسائر
تجارته مالمودرلو

ازقر قضا سنك اها ليسى (توارق)
اقوامند ندر كند ولوينه مخصوص
لسان لرى اولوب بعضى لرى ده عرجه
تكلم ايدرلو بو قضا ده معادن
چوق ايسنه اشجار ممره هيج يوقد
شوقدر كه بعضى واديلرنده زيتون
وسرو انما جارى كئيله بوليدور

بو قضا ده (جبل جنون) نامنده
وتقريباً بشيوز متر و ارتفاعه
برطاع بولنوب اتكدن ساهه
زمينده اوله رق مرودايدن قوت
قلب وسرعت حركت وجسارته
ستصف تواد كيلر كال خوف ودهشله
كچكده وبوطاغه چيقوب احوال
وكيفياتى كشف وشحقيقته جرئت
ايدده مامكده درلر چونكه افلوجه
ثابتد ركه شمدى قدر بو طاغك
كشقى ايچون زروه سنه اصعاد
ايدلمش اولنلر بردها عودت
ايتمديلر بنا برين طائفة ايجله
بو طاغده ساكن اولد قارىنه

ونواحى (الوادى الغربى) و (المقظرون)
(وهون) مالمودون بتجارة السودان
وسائر التجارات

وان اها الى قضا، (ازرق) من اقوام
(التوارق) ولهم لسان مخصوص بهم
وبعضهم يتكلمون بالهري . والمعادن
كثيرة في هذا القضا ، لكن لا يوجد
فيه اشجار مثمرة . انما يوجد في
بعض اوديته كثير من اشجار الزيتون
والسرو وان في هذا القضا جبلاً
اسمه (جبل الجنون) ارتفاعه خمس
مائة ذراع تقريباً وفي زيله طريق
يمر على وجه الارض لا يمضى عليه
التوارق المتصفون بقوة القلب
وسرعة الحركة . الا بكال المخوف
والدهشة ولا يتجاسرون على الصعود
الى هذا الجبل ليكشفوا احواله ويحققوا
كيفية لانه من المحقق عندهم ان كل
الذين اصعدوا الى هذا الان على ضرورة
لك الجبل لاجل اكتشافه لم يرجعوا لذلك يعتقدون
ان طائفة الجمن تسكن هذا الجبل (ه)

(ه) كذالك يرجع احد من الذين صعدوا على جبل
(اورست) الذى هو على ذروة فى سلسلة جبال
(هيمالايا) الماشه بالهند . وكانت كل طائفة

قائل اولیور لر (۵)

تواریه اقوامك اسلحه سق قلع وقامرون
 عبار قدر بواد ملر صوسزلغه
 واجلفه طبیعه بشریه نك تحیل ایله
 بیه جکندن زیاده طایا نیور لر
 دینلسه جاتردر چونکه اون کونله
 یولله کیده جاک اولملوی حرکتلردن
 مقدم هان اولونکونلك یمنی و اولمقدار
 صوبی کند ولرینه مخصوص بر اشقاه
 وقا بلیتله برا تور شده ییوب
 یوله روان اوله یور لر یدتی
 سکر کون صکره اللریه یمله وصو
 کچا مکله صققلری تقدیر نده و اکب
 اوله قلمی دوه نوله برر طر نر نده
 چیقار د قلمی براز قانی و دوه نلک
 برینی کسویا معا سنی صققله بر کبیر
 دکلمی مایعی کما فی ایدوب حیافظه
 حیات ایله بله کلرینله و قوعی
 چوقدر و دوه لری دخی کندی لری
 کبی مستحلد ولر

اما اسلحه اقوام التوارق هنی عبارة
 عن النسیون و الخناجر
 و یجوز ان یقال ان هولاء الناس
 یجهلون العطش و اجموح اکثرهما
 تحمله طبیعة البشریة لان
 من یرید منهم السفر الی مسافة
 عشرة ايام یأکل قبل سفره فی
 قعدة واحدة طعام عشرة ايام
 و یشرب ماءً بذلک المقدار بشرهة
 و قابلیة مخصوصتین مهم ثم یشیر
 فی الطریق و کثیراً ما یقع انهم ان لم
 یجدوا طعاماً و ماءً بعد سبعة ايام
 او ثمانية و تقنا یقوا بسبب ذلك
 فیستخرجون من عرق کل من الجمال
 الی هم و اکبواها قلیلاً من الدم
 و یشربون به و یندبحون جملاً یمیر
 امعانه و یشربون منها ما یعان
 و یشربونه و بذلک یحافظون
 حیاتهم و ان جمالهم ایضاً
 متحمله مثلهم

(۵) هندستانده واقع (هالایا) سلسله
 جبالده الی یوکسله ذروه لی (اودست)
 نام طاغته چیققلردن هج بری عودت
 ایتمیور ادیان و اعتقادات متنوعه صابند

من اهل الهند المجتمعین من اصحاب
 ادیان و اعتقادات متنوعه تظن
 ظنوناً مختلفه فی شأن هذا الجبل
 بصورة ان تقبلها دیانتها المنسوبة

حفرة شرقية قضاها سيها ليسي قمانك
 شرق طرفه بولنوب (واو)
 تسميه اولنا زاريم اوچ كونلك
 مسافره (واو كبير) ناميله
 مشهر كوزلردن نهان بر بلده نك
 بولنديغنه قانغدرلوق دوه تحريجه
 ايجون اوه صره او جهته كيد نسر
 انواع اشجار ايله مملو واهاليدن
 خالي اوله دوق شهر مذكور كور مكله
 كمال خوف و خشيتله هودت
 ايتد كلري و بناؤ عليه اهالي
 قضا دن بر حرم خنير او جهله كيد
 اجراي تحريات ايد ه كيشلر ايد

وان اهالي قضاء (الحفرة الشرقية)
 يزعمون وجود بلدة عجوبة
 عن الأبصار مشتهرة باسم (واو)
 الكبير) بعيدة ثلاثة ايام عن
 الزاوية المسماة (واو) الكائنة
 في الجهة الشرقية من القضاء
 ومن المتواتر انه قد يذهب بعض
 الناس احيانا الى تلك الجهة لأجل
 تحري الابل الضالقة فينشا هودن
 البلد المذكور ملكان بانواع
 الاشجار خاليا من الناس و
 يجمعون بكمال الخوف والخشية
 وانه كثيرا ما ذهب اليه ذلك

مجمع اولان هندستانيلر هر برطانفلك
 انستو اولديغني ديانلك قبول ايد بيلد
 وجه اوزره برطانغ حقتده برطانم طيا
 مختلفده بولنوردى زمانزده كي
 فنون و معارفك ترقيا تي بو طاعتك
 تپرسنك برقاچ قات ما فو قده كجرك
 بونك سطح بھردن ۸۳۰ متر و ارتفاعك
 هنده والا بوكسك قسبي كره هواطك
 خار چند بولنديغندك اورايد قدر
 حقتا نك هودت ايتما سي اورايد

الباكون ترقيات العنون والمعاون
 و زمانا قد بها ورت ما فوق
 ذروة الجبل المذكور بأضغاف
 وكشفت ان ارتفاعه عن سطح
 البحر ۸۳۰ متر (كل متر وثلاثة
 اذرع طرابلسية) وان قسمة
 الاطلي خارج عن كوة الهواء واشتت
 ايضا ان الذين صعدوا على ذلك المثل
 لم يجدوا هواء يتفسخه لانفق مسام
 بالطين وخرج الدم منها بقوا امرات

برشئی کوره مدکاری متواتر در شومو
 ملکک بولندی غله قریبا ولان جبلده
 قلع و بچاق و سائر بوکا ماثل بشیلر رسم
 هیئتده پک چوق طاشلر بولنده یورک
 ناری کوراندک مطابقتا بولنده طاش و سبک
 کر چکی ایدیلرده هرکه دن تهر ایش
 ولد قلوبده قابل اولد جنی کلور

المحلجم غفیر من اهاالی القضا، لاجراء
 الخریات فلم یروا شیئا ریحید
 فی جبل قریب من ذلك المحل المروی
 وجود البلد المرهوم فیه شیء کثیر من
 البحارة فی شکل و رسم السیو و المسک کون
 ودا الشیء بها یکاد کل من رها ان یصد
 انها کما فی الحقیقة سیوفاً و سکا کون و غیر ذلك
 ثم شجرت

ایده هوا بوله ما ملریله و طبیعی مسام
 آیلوب قانریک اقسیله وفات اید
 قالد قلوبه منی اید و کنی کشف و اثبات
 ایشدر بو (جبل جنون) ایسه بشیو
 متر و مقدار ای ارتفاعنده اولوب اوله
 کوره هوایی کچک جک درجه ده من قفغ
 اولد یقندن بوکا چیقائلرله کیر و عود
 ایده ما ملریله یا لکر بر سبب بوله
 یلوزر که اودد بو طاق اوستنده
 قوقوسی انسانی بایلدیرر و یا خود
 بردن بره هلاله ایدر بو نوع نباتانه
 و یا معدنیات بولفسیدر

وذلك سبب عدم رجوعهم اما (جبل جنون)
 هذا ارتفاعه قدر خمسمائة متر و لم یس
 یمرتفع فی درجه تجماز کوه الهواء کما
 ذکر وانما یمکن ان یجد سبباً واحداً
 لهدم ایا بالذین صعده و علییه
 وهو وجود نوع من النباتات
 او المعادن فوق هذا الجبل
 له رائحة تعشی الانسان او تملک
 فجأة .

فوان بھائی

متصرف بھائی نذہت بک

مفتی ابراہیم افندی	نائب محمد عزت افندی
وکیل مدیر تحریرات احمد افندی	محاسبہ جی محمد عزیز افندی
صندوق امینی علی بن عبد الفتی افندی	

مجلس لوانفوان

رئیس متصرف لوان

اعضای طبیب	نامب	احمد بیله افندی
	محاسبہ جی	زائد افندی
	مفتی	حاجی کیدہ فی افندی
	مدیر تحریرات	صالح کارہ افندی

کاتب علی بو عیثہ افندی

محکمہ عدلیہ لوان

رئیس نائب افندی

کاتب اول عمر افندی	محمد بن علوہ افندی محمد بن علی الولید افندی محمد بوہمیہ افندی
کاتب ثانی جیبہ افندی	
معاونین ریختان اعا	ضبطہ بلوک افاسی محمد افندی
منزل	زور نال امینی

غات رضا

نايب	قائم مقام صافی بک	نايش
	مجلس مفتی دره خوره افندی	
	کاتب احداثدی	

ازرق توارق قائم مقامی

نايش	مخون بک
------	---------

سوکس رضا

قائم مقام مفتوق رحیمی اغا		
کاتب مال سلیمان بن منصور رانی	کاتب عبدالهادی افندی	مفتی یونس افندی
صندوق امینی بوقصیصه مکر سواندی		

مجلس داره رضا

رئیس قائم مقام		
شیخ محمد بیضا افندی	حاجی علی باشا لدا افندی	محمد قلاخ افندی

شاطی رضایی

قائم مقام محمود افندی		
کاتب علی جاوید افندی	نائب علی فوزی افندی	مفتی عبدالرحمن افندی
صندوق امینی ناچم افندی		

مجلس دار وقضا

رئیس قائم مقام

اعضائ	بشیر افندی احمد افندی	میہو افندی محمد افندی
-------	--------------------------	--------------------------

سببہ و سمنو قضا

قائم مقام عمر شلی افا

نائب محمد عثمان افندی || مفتی
کاتب و امین صندوق علی بن حمود افندی

مجلس دار وقضا

رئیس قائم مقام

اعضائ	محمد بن صالح افندی محمد بن بلغلی افندی	محمد بن حطاطی افندی محمد بن حمید افندی
-------	---	---

حضرہ و شرقیہ قضا

قائم مقام صوفی افا

نائب عبدالقادر افندی || مفتی
کاتب و امین صندوق شادلی افندی

مجلس دار وقضا

رئیس قائم مقام

اعضائ	شریف حسین افندی دخیل بن ساسی افندی	عمر حفاز افندی قابطو افندی
-------	---------------------------------------	-------------------------------

ہون ناچیر سے

مدیر خلیفہ طبقہ اغا

نائب خلیل افندی	مفتی
کاتب	امین صندوق

مجلس دارہ ناچیر

رئیس مدیر

علی تنبیری افندی	حامد افندی
حبیب افندی	محمد افندی

زلتر ناچیر سے

مدیر الشیخ ابراہیم بن محمد

وادی شرفی ناچیر سے

مدیر محمد بن عبدالغنی افندی

نائب ثابت افندی	کاتب مال عبدالقادر افندی
مفتی	امین صندوق عبدالقادر افندی

مجلس دارہ ناچیر سے

رئیس مدیر

عبدالرحمن افندی	عبدالقادر بن صالحین افندی
محمد یالین افندی	یوسف بن حسن افندی

واری نوری ناچیر

مدیر عبد الحمید افندی

نائب علی بن موسی افندی	مفتی
کاتب مال فرهاد افندی	امین صندوق علی افندی

مجلس اداره ناچیر

رئیس مدیر

سالم بن حاج صرافندی	شافی افندی
مولود بن مصطفی افندی	محمد افندی

واری نوری ناچیر

مدیر شیرو بوز غایه اغا

نائب محمد افندی	کاتب و امین صندوق
-----------------	-------------------

قطر و نوری ناچیر

مدیر زروق بو عیشرا افندی

مجلس حسنیاتی

مصرف اولیای پاشا	مصرف اولیای پاشا
نائب حسین حسینی افندی حاسبه جی محمد امین افندی اعضایا مدیری احمد افندی ابن صالح	مفتی محمد نعاس افندی تقریرات مدیری زیور افندی اوقاف و کیلی محمد افندی ابن خلیفه

مجلس اداره لوای

رئیس مصرف لوای	
حاجی عبدالله ابن منجا حاجی صرافند قاری ابن هند حاجی عبدالقادر ابن یونس محمد افندی ابن بلخری	نائب حاسبه جی مفتی مدیر تقریرات اوقاف و کیلی
مجلس اولیای پاشا لایق علی افندی	

لوای ایدیت حکمیه

رئیس نایب افندی مدیر عمومی معاونی محمود علی افندی	
حاجی حسن افندی ابن میلاد حاجی محمد افندی ابن میلاد	حاجی ابدا افندی حاجی احمد افندی ابن سوهلی

تجربات لواء قلبی

تجربات عربیه باش کاتبی ابو بکر افندی	تجربات ترکیه مقیدی توفیق افندی
تجربات عربیه کاتبی عبدالحمید افندی	تجربات عربیه مقیدی احمد افندی

لواء سبکی

رفیق اول عاصم دلت	اعشار باش کاتبی سلیمان عاکف افندی
رفیق ثانی عبدالسلام افندی	صندوق امینی محمد افندی ابو ظالبه

محکمات لواء قلبی

باش کاتبی برهیم المقریبا افندی	کاتب جبریل افندی ابن نوح
کاتب احمد افندی جزایری	دیگری محمود افندی جزایری
محمد افندی ابن حمزه	

لواء بلدیہ مجلسی

رئیس رستم افندی	معاون محمد افندی ابن نوح
خاجی علی افاضالونات	محمد افندی قعبر
الحاج علی افندی بن محمد	

کاتب محمد افندی الدیب	صندوق امینی عمر افندی ابو خطوه
-----------------------	--------------------------------

رسو مان ماموری حسن افندی	رسوم ستر ماموری علی رضا افندی
تلفزاف و پوسته بدیری غرومدا افندی	

ضبطی بلوک اشاعی محمد دلت	معاون مصطفی افندی
ذوران امینی مصطفی اغا	

طریقہ حسن

قامت مقام اجداد و نفع ما بعدی

نائب محمد افندی
مال کاتبی محمد افندی بوعصبه
صند قاضی

مفتی میرزا محمد علی ابوریح
ارفاق و کمالی و اشور و شرم محمد افندی
زراعت مدد پیری علی افندی ابن میطاط

مجلس ادره قضایا

رئیس قاضی مقام

نائب
مفتی
مال کاتبی
ارفاق و کمالی

اعضای
طبیعی

علی افندی ابن عبدالعزیز
علی افندی ابن شمساروف
حاجی صالح افندی ابن ابوالوفی
مهدی السلام افندی الشوری
صندوق افندی ابن غریب

مجلس ادره قضایا

رئیس نائب

محمد افندی بن میمنه
حاجی محمد سیافندی ابو جبر

حاجی محمد افندی الغوری
حاجی محمد افندی الغوری

رسومان و امری اجداد افندی رسوم مسندہ ناموری ضیا افندی

کاتبی محمد افندی کاتبی محمد لشلم افندی

تلفاز و بوسند مدد آورد افندی

ظہیر رضا

نائب

قائم مقام حسن رضا ایک

نائب محمد اسماعیل افندی	مفتی محمد افندی الفطیمی
مال کاٹی	ارکان ویکلی علی بن محمد حجاب
	صند قاری محمد افندی

مظہیر اکبر

رئیس قائم مقام

نائب	مفتی	مال کاٹی	ارکان ویکلی
مفتی	مفتی	مال کاٹی	ارکان ویکلی
مفتی	مفتی	مال کاٹی	ارکان ویکلی
مفتی	مفتی	مال کاٹی	ارکان ویکلی

مظہیر بلال

رئیس نائب

مفتی	مفتی
مفتی	مفتی

رئیس مامور احمد علی احمدی

کاتبی سلیمان سرور افندی

تلفراز و پوسٹہ مدیر و امین افندی

مجلس آراة

تعمیر

قائم مقام حسنی

مفتی عمر افندی ابن محمود
زراعت مدیری محمد افندی القاضی
سند قاضی یوسف افندی الحداد

نائب عنون افندی
مال کاتبی محمد افندی ابن القزاق
اوقاف وکیل میلاد افندی ابن سوریانی

مجلس آراة

رئیس قائم مقام

علی افندی ابن عبدالعزیز
حاجی احمد افندی کشیدان
حاجی عثمان افندی ابن الهیب
حاجی طوباشی افندی

نائب
مفتی
مال کاتب
اوقاف وکیل

اعضای مجلس

مجلس آراة

رئیس نائب

علی افندی ابن الجلید
حاجی علی افندی الصنید

خالد افندی ابو ترکیب
حاجی علی افندی الصنید

تلفراف و پوستنی مدیری احمد عزت افندی

مجلس آراة

قائم مقام عربی

نائب یوسف الحارثی افندی
مال کاتبی و سند قاضی امین محمد افندی ابن عبدالعزیز

دوره اول

قائم مقام	قائم مقام
نائب خطیب اوردی	مفتی حاجی عبدالقادر بن عیسی
مال کاتبی عبدالحمید	صدوق امین علی طوبیجا اوردی

دوره دوم

رئیس قائم مقام	رئیس قائم مقام
نائب	مفتی
مال کاتب	مال کاتب
عبدالسلام بن عثمان	عبدالسلام بن عثمان
عبدالسلام بن عثمان	عبدالسلام بن عثمان
عبدالسلام بن عثمان	عبدالسلام بن عثمان

دوره سوم

رئیس نائب	رئیس نائب
ابراهیم بن صالح	ابوزید کاساک
عبدالحمید	عبدالحمید

دوره چهارم

قائم مقام حاجی عمر مسعود	قائم مقام حاجی عمر مسعود
نائب حاجی صالح کامی افندک	مفتی حاجی مصباح
مال کاتبی سالم کرجی افندک	اوقاف و کتب حمید بن رمضان
صدوق امین عبدالرحمن بن قطاش	

مجلس ادارہ

رئیس قاضی نظام

حاجی یوسف بن نعیر
علی بن زینبات

نائب
مفتی
مال کاغذ
اوقاف و کھلی

اعضا
طابعین

محکمہ ہدایت

رئیس نائب

منصور سردار
کاتب عربی محمد بن حلیم شاہ

فتح احمد ہیکل

طابعین ناچیسر

مدیر ابراہیم افندی

طاؤر ناچیسر

مدیر حاج حسین افندی بن سیوف
نائب عبدالکریم افندی
مفتی احمد افندی بن بدیع
صندوق احمد افندی بن شکراللہ

مجلس ادارہ

رئیس صدر

حاجی صہب افندی بن حبیب
مخدوم ابن حری
محمد افندی بن مفتاح
الفقیر شریعت

نائب
مفتی

اعضا
طابعین

بیتخانه ناصیه

مدیران بزرگواران

ذات مقدسه و این خلفه
موقوفه مسلم افندی و المصاب
مال کاتبی حسین افندی و الماراف

مجلس دار

رئیس مدیر

حاجی احمد افندی بن عبید
حاجی بیارک افندی بن احمد
حاجی علی افندی مساک
حاجی مسعود افندی بن طیفه
حاجی مفتاح افندی افندی

ذات مقدسه
موقوفه
مال کاتبی

بیتخانه

متصرف فریه افندی

ذات مقدسه
مفتی محمد بن بشیر افندی
مهرات مدیری نورانی افندی
اوقاف و کتب محمد بن صبیح افندی
ذات مقدسه
موقوفه
مهرات مدیری
اوقاف و کتب

مجلس دار

رئیس متصرف لواء

محمد فراده افندی
مسلم بن مادی افندی
عبد الواحدا افندی

ذات مقدسه
موقوفه
مهرات مدیری
اوقاف و کتب

کاتب مسلم بن محمود افندی

لوایات حکیم

رئیس نایب افندی	
مدعی عمومی معارنی احمد حسین بلوچ	بابہ
احمد شیب افندی	سالم بن مانہ افندی
عسر بغری افندی	ابراہیم کریم افندی

لوایات قلمی

عجرات عربیہ کاتبی سالم افندی	معارنی عبدہ یعقوب افندی
مفتد سلمان افندی	

لوایات سبب

حاسبہ جی معارنی کامل افندی	اصفا رباش کاتبی صفا افندی
مفتد عاشور افندی	مفتد قاسمی موسی افندی

حکایت قلمی

باش کاتبی احمد شیخ افندی	ضبط کاتبی سعید عمری افندی
ضبط کاتبی محمد عاشور افندی	موسی قرادہ افندی
احمد افندی	اجراما موری احمد مقرر افندی

ضبط بلوک افاسی ابراہیم افندی معارنی عقیل اغا

زورنالی امینی نجیب افندی

غلامیس قضاسی

قاممقام یوسف پوری افندی

نائب عارف افندی
مفتی عبدالغنی افندی
مال کاتب و صندوق امین عمر عرابندی
اروقان و کیلی مختار افندی

مجلس اداره

رئیس قاممقام

اعضای طبیب	نائب مفتی مال کاتب و اوقاف و کیلی	الحاج عمر افندی محمد بن الحاج ابوالقاسم افندی
------------	-----------------------------------	--

فساطو قضاسی

قاممقام مصطفیٰ بک

نائب عثمان افندی
مفتی غرابی افندی
مال کاتبی سعید قرصع افندی
اروقان و کیلی ساسی افندی
صندوق امین محمد فکیفی افندی

مجلس اداره

رئیس قاممقام

اعضای طبیب	نائب مفتی مال کاتب و اوقاف و کیلی	ابراہیم المرینی افندی محمد بن احمد افندی ابوالقاسم الشاروش افندی عمر بن یحییٰ افندی
------------	-----------------------------------	--

نالت وضا

قائم مقام منصور بھیراغا

نائب احمد توفیق افندی || مفتی سعید بن ایوب افندی
مال کا بنی و صند قادیسی مصاقری افندی

مجلس ادارہ

رئیس قائم مقام

احمد بن ذکری افندی
حاجی عمر بو نعما افندی
علی بو شارب افندا
علی بن سیلتا افندا

نائب
مفتی
مال کا بنی

اعضای
طبیعی

حوض وضا

قائم مقام عبدالہوزید افندی

مفتی
صند قادیسی محمد عروس افندی

نائب عثمان عارف افندی
مال کا بنی محمد مانہ افندی

مجلس ادارہ

رئیس قائم مقام

حاجی احمد صراری افندی
علی بو جناح افندی
مبارک الشیبلی افندی

نائب
مفتی
مال کا بنی

اعضای
طبیعی

ککله ناچیرا

مدیر محمد طاہر افندی

نائب ابوالقاسم کوردان افندی

مفتی عمارہ افندی
مال کاتب و صندوق محمد نعاس افندی

مجلس ادارہ

رئیس مدیر

اعضای طبیعتی

یوسف صراری افندی
صالح باصا صر افندی
شیباغ بن سالم افندی
صراری زریبکہ افندی

نائب
مفتی
مال کاتب

اعضای طبیعتی

مجلس ناچیرا

مدیر محمد امین افندی

افندی

مفتی

افندی

نائب

مال کاتب و صندوق امین موسی افندی

مجلس ادارہ

رئیس مدیر

اعضای طبیعتی

علی صالح افندی
مسعود جیب افندی
محمد ضاعی افندی

نائب
مفتی
مال کاتب

اعضای طبیعتی

<p>قناصل و مأموری الدول المتحابه الذین یداخل الولاية</p>	<p>ولایت داخله بولنای دول متحابه قونسلوس و مأموریه</p>
<p>فرانسیس</p>	<p>انگلتره</p>
<p>جنرال قونسلوس میسوشاویل فرانس ولیس قونسلوس و شیشیله با ترجم میسوشاویل قنلار موسیوها نزی دول قنلار ترجمان میسوا میل بیات ترجمان معاوی میسوا و ژرن ربقار</p>	<p>جنرال قونسلوس میسوشاویل فرانس ولیس قونسلوس میسوشاویل قنلار میسوشاویل ترجمان احمد افندی بن شداخ خمس قونسلوس و کیلی میسوشاویل</p>
<p>اوستریا</p>	<p>ایتالیا</p>
<p>قونسلوس و کیلی میسوشاویل ترجمان میسوشاویل</p>	<p>قونسلوس میسوشاویل ترجمان میسوشاویل خمس قونسلوس و کیلی میسوشاویل</p>
<p>بلجیکا</p>	<p>فلاندر</p>
<p>قونسلوس میسوشاویل ترجمان میسوشاویل</p>	<p>جنرال قونسلوس میسوشاویل قنلار میسوشاویل</p>
<p>یونان</p>	<p>اسپانیا</p>
<p>قونسلوس میسوشاویل ترجمان میسوشاویل</p>	<p>قونسلوس و کیلی میسوشاویل ترجمان میسوشاویل</p>

طراز ایلیم عنین

معلم اول علی رضا افندی
رقعه مصطفی نوری بک
معلم قالی محمد کامل اوزدی
ثلث مصطفی خلیل افندی
یواب محمد افندی
عدد شاگردان

جمعیته شریک

مصطفی حاجی مفتاح الرضا علی افندی
رقعه مصطفی زینور افندی
یواب محمد القادر افندی

مکاتیب المصیبات الیوم و کمال الایام
مکرر و لایسته یوانا مکاتیب

اسما فی مکاتیب	مصطفی	کاتب اولدی محمد علی	عدد شاگردان
مکتب ابتدائی جمیع	حاجی مصطفی افندی	حومت البلیه محمد علی	۴۰
شیخ محمد الحفیظ	عبدالله افندی	"	۵۰
میلا دی	محمد میلا افندی	"	۶۰
سید اسماعیل	حاجی سلیمان افندی	"	۸۰
سید حمزه	حمزه افندی	"	۵۰
ابوالخیر	ابوالخیر افندی	"	۶۰
سید عطیة الفلاح	محمد منار افندی	"	۷۰
بن صالح	فتیه ابراهیم افندی	کوشنا الصفار علم	۵۰
جامع الفخر	حاجی محمد جالی افندی	"	۶۰
طوبی	عماد افندی	"	۷۰
شیخ الخطاب	صرا افندی	"	۳۰
حومت غریبان	فقیه محمد قالی افندی	حومت غریبان محمد علی	۸۰
بن عبدالسلام	سید علی سالم	باب البحر محمد علی	۵۰
سید سالم	محمد افندی	"	۱۰۰
انانت	"	جامع محمد علی	۴۰

شعبه عربی	کتاب الوجود بطلین
کتاب الوجود بطلین	کتاب الوجود بطلین

فردستماری اداره سند و بولنان فرانسه مکتب
 دیرکتوری مسیود لپشو

فرانسجه و ایتالیا بجه منطق و جغرافیا و حساب تعلم ایدن شاکردان
 ایتالیا بجه فرانسجه لقلونده علوم متنوعه تدریس ایدر سور دوسن چوزان
 اناث مکتب شاکردان

اناثر مخصوص ایتالیا مکتب دیرکتوری مارولی شاکردان

عرب ادب	ادار الفنا
عرب ادب	ادار الفنا

طرابلس دار اداره سی ما مور مسیود شایه خمس فار ما مور مسیود فیلو زامیت
 مصراطه فار ما مور مسیود جینی

عرب ادب	اجننه الادار
عرب ادب	اجننه الادار

اجننه ما مور باجی صدیق مر جغرافدی ثالثه

ترانس اتلانیتق نام فرانسه و اپور	اجننه شرکه البواخر الفرائضاویة للسماة
ترانس اتلانیتق نام فرانسه و اپور	اجننه شرکه البواخر الفرائضاویة للسماة

قومیانیا سنک طرابلس عربده مقیم اجننه
 اجننه ما مور مسیود انقون

فلوریودرو باتینو نام ایتالیا و اپور	اجننه شرکه البواخر الطلیانیة المسماة
فلوریودرو باتینو نام ایتالیا و اپور	اجننه شرکه البواخر الطلیانیة المسماة

قومیانیه سنک طرابلس عربده مقیم اجننه
 (فلوریودرو باتینو) بطرابلس الغرب

اجننه ما مور مسیود ارستولای

جدول استا تستيق البواخر والسفان التي
وردت اليه من طرابلس الغرب من ابتداء شهر
مارس سنة تسع وتسعين الى نهاية كانون الاول
سنة ثمان مائة وستة وستين

طقسا طقسا ما را ابتدا سند كانوا عاين
دكين طرابلس الغرب ليمانته ورود ايدوا پور
ويكن سفينه لريه بر قطر استا تستيق جدول

مقدار طونيلاته عدد	يلكن سفان عدد	واپور سفان عدد
٢٨٩٠١	٤٤٤	٣٥
٥٣١١١	٠٤٠	٤٩
٠١٠٣٢	٠٠٠	٠١
٥٥٦٧٨	٠٣٠	٦٩
٣٦٧٢١	٠٠٠	٤٥
١٨١٤٤	٠٨٦	٠٠
٠٠٧٧٩	٠٠٠	٠١
٠٠٢١٦	٠٤٣	٠٠
٠٠٢٨٤	٠٠٢	٠٠
٠٢٥٤٦	٠٢٤	٠٠

در سعادت و ملحقا ولايتله تقاطع اولنان
پوستر لوك ايام ميخند لوك
مرکز ولايتدن كيدن پوستر

الايام المعينة للبوسطات التي تقاطع
مع دار السعادة وملحقات الولاية
البوسطات التي تذهب من مركز الولاية

بازار	در سعادت
بازار ايرتشي	فزان
"	زاوية
"	عجلاية
"	زهوة
"	اورفله
"	زوايه
"	طنظوره
"	جبله
"	عزبان
"	عزبزيه
حصار شينين	حصار
"	تاجوره
"	بعضاره

<p>الأيام المعينة لبوسطاق التي تأتي من دار السعادة والمليقات</p>		<p>در سعادتن وملتقاتدن کلان بوسته لوله ایام معین لولی</p>	
<p>نجشبنر " " چهارشنبه " " پازار " " " " " " " " " " " " " "</p>		<p>در سعادتن فزا ندن جبلده حسنان زاویه دن عجلا نده عزیا نده ترهونه دن اورفله دن زواره دن طنظورده عزیزیه دن تاجوره دن</p>	
<p>محلان الاسواق الكائنه بداخل الولاية وایامها المخصوصه</p>		<p>داخل ولايته بولتان بازار محل الولایه بوم مخصوص صولتی</p>	
<p>مشروع</p>	<p>م</p>	<p>س</p>	<p>س</p>
<p>نفس طابسته زاویه دن عجلا نده عزیا نده طنظورده ظواره دن تاجوره دن جبلده نخله دن</p>	<p>۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱</p>	<p>۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱</p>	<p>۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱</p>

تاریخ موافق	بیمه	مخارج	بازار	بازار	بازار	بازار
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

طرابلس و لیبی و اوجیوز سیر

ملاحظات	نوع واردات	یکون	از جای	جیل	سجانی	طرابلس
	دیرو	۷۰۵۲۵۳۵	۷۰۷۹۰۲	۱۲۱۱۶۲	۲۰۰۴۵۸۵	۱۹۹۷۷۶
	بیل مسکونی	۴۳۳۵۰	۰۰	۲۶۱	۱۰۰۴۶	۳۰۶۳۳
	اعشا جوی	۱۵۷۳۲۰۰	۲۲۸۰۰۰	۱۱۱۶۰۰	۹۵۴۱۰۰	۷۴۴۰۰۰
	مشرفیون	۱۰۰۰۰۰	۰	۲۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۲۰۰۰
	حلقه مشرفی	۸۹۹۱۰۰	۰	۰	۲۹۰۰۰۰	۶۰۹۱۰۰
	اعنام	۱۵۰۰۲۵	۱۰۸۲۸	۳۷۰۲۱	۵۷۵۶۸	۴۴۴۰۷
	وسو مشرفی	۱۸۱۷۰۰	۰	۰	۰	۱۸۱۷۰۰
	حاصلات مشرفی	۴۰۰۰۰۰	۱۷۳۵۰۰	۱۰۰۰۰	۳۲۰۰۰	۱۸۰۰۰۰
	یکون	۱۰۳۹۹۹۹	۹۰۴۰۸۰	۱۵۳۸۵۶۴	۴۰۱۶۱۹	۳۸۲۵۲۱۶

۹۹ سنه می حاصلات
 قاسم رفیع قلندرز
 ایستاده افکار
 مشرفیون رفیق رفیق نظر
 اوجیوز مشرفی
 دولت ایلی مشرفی
 زاده حاصلات مشرفی
 مامولدر

مصارفات

ملاحظات	نوع مصارف	بازار	بازار نجف آباد	بازار نجف آباد	بازار نجف آباد	بازار نجف آباد
		عزروست	عزروست	عزروست	عزروست	عزروست
	داخلیه	۱۵۶۹۹۲۹	۱۴۸۷۷۰	۲۱۹۸۰۰	۲۹۲۴۰۰	۹۰۸۹۵۱
	داخلیه مع معاشات ذاتیه	۸۶۴۶۱۸	۷۳۹۲۰	۷۸۲۶۱	۱۱۶۰۱۸	۵۹۶۳۸۲
	شتر عهده	۳۷۱۵۴۴	۴۱۷۲۰	۹۶۶۰۰	۷۸۰۰۰	۱۵۵۱۸۴
	معاوض	۳۰۶۲۴	.	.	۵۴۱۲	۲۵۲۱۲
	مدلیه	۴۸۵۶۷۶	۱۳۸۵۶	۶۹۸۲۰	۶۹۸۲۰	۳۳۲۱۸۰
	مهور قرانته ایجاری	۱۲۰۰	.	.	.	۱۲۰۰
	اعشار	۷۰۰۰۰۰	۶۲۸۵۰	۱۴۵۰۰۰	۲۳۲۳۱۵	۳۱۵۹۰۰
	ضبطیه	۱۴۱۵۳۲۲	۱۷۴۰۰۰	۱۶۸۰۰۰	۱۷۴۰۰۰	۶۹۹۳۶۲
	یکون	۵۲۳۹۰۲۳	۴۵۸۵۹۱	۷۷۸۰۸۸	۴۶۷۹۲۵	۳۰۲۴۳۷۹

بوزان شتر عهده
 عزروست معاشات
 واکبیر بیک عزروست
 انبار شتر عهده
 ایجاری

طرابلس عرب رسومات نظارتی و غیره که در این اسکرین شده است مازنی ابتدا نشاندن سنه مرفوقه
 شبانی نهایته رکین بر سنه طرفنده و قوعبولان حاصلاتی مبین یومیه نوصله سید

نوع حاصلات	نظارتی	غیر رسمی
صرفیات داخلیه در البس مخصوصا حر و غیره	۴۴۱۵۸۵۰	۱۰۵۱۶۸۲۰
در قومه ایله قوزلی بو برو قیایه بشق و بیراق حنا و حصیر و سایر	۴۶۶۷۰۰	۲۴۷۷۹۴۴
داخلات بودنی مالک اجیبیرون و رود ایله مانی غطوره و شورو و قیو و کوسدن و سایر	۲۹۷۰۴۸۵۰	۲۶۲۳۴۲۰
اجزایات	۷۸۳۷۴۰۰	۳۷۹۶۸۶۱
سایر	۱۱۶۸۱۴	
دو قوشی توند	۱۰۴۲۱۴	
فندی شی	۷۹۳۷	
بودنی طرابلس مخصوصا بیراق	۲۸۲۶۸	
دو قوزلی بو برو و جلیگی و غنم و سایر	۲۶۷۳۴۳	

مع مقامات طرابلس عرب رسومات ستم مرکز مدیریتک طقسنا اسکنسنه سکا ان
ثانیسنه قدر برسنه طرفنده وقوعه و اوله واردا الح

سکرات	اوراق صحیفه	طرز	رخان	یکون
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

بیله او میوزسنه ایتمه ستم نومردی ایتمه نهایتنه قدر مقامات
عالی درون شرفی وارد اولان او امر نامه بیامیه و همزات علیه ایله بجانب اولان
تقدیم اولنانه معروضات و همزاتک جدید ولیدر

ارسالات	اسما مقامات عالییه	براردا
۰۰۶	مقام عالی حضرت صدراعظیناهی	۰۱۵
۰۱۱	مقام عالی حضرت مشیخت پناهی	۰۲۵
۱۰۰	داخلیه نظارت جلیله سی	۱۵۷
۰۰۸	خارجیه نظارت جلیله سی	۰۱۶
۰۷۱	مقام والای سر محسرم	۱۱۸
۰۰۷	خاصه دوزی هایونی مشیریت جلیله سی	۰۰۵
۰۳۱	عدلیه نظارت جلیله سی	۰۷۱
۰۰۶	بحریه نظارت جلیله سی	۰۲۲
۱۰۸	مالیه نظارت جلیله سی	۲۸۷
۰۰۰	معارف نظارت جلیله سی	۰۱۷
۰۰۰	رسومات امانت جلیله سی	۰۰۱
۰۰۰	اوقاف هایونی نظارت جلیله سی	۰۲۶
۰۰۰	تجارت نظارت جلیله سی	۱۱
۰۰۰	نافعه نظارت جلیله سی	۰۰۳
۰۰۰	منظم نظارت جلیله سی	۱۰

واردات	اسانی مقامات عالیہ	ارسالات
۰۰۶	ویرگو و دفتر کا فی امانت جلیہ سی	۰۰۳
۶۷	تقاعدہ سندھی نظارت جلیہ سی	۲۷
۱۰	تلفران و پوستہ نظارت جلیہ سی	۰۸
۳۴	ولایات سامرہ	۵۱
اسامیہ		
۴۳۵	خمس سبھاغی	۸۷۷
۲۰۳	جیل سبھاغی	۲۲۹
۱۶۸	فران سبھاغی	۱۱۸
۱۹۱	زاویہ قائم مقامی	۲۲۶
۱۱۸	عجلاں قائم مقامی	۱۳۷
۱۴۹	غزیران قائم مقامی	۱۶۸
۱۰۸	ترہونہ قائم مقامی	۱۶۷
۱۱۲	اورفلہ قائم مقامی	۱۶۶
۲۶	قول اوغلی باشا خانگی	۱۳۲
۱۰	زوارہ مدیر لکھی	۱۹۹
۱۴۸	ظفر پور مدیر لکھی	۱۶۷
۳۸	عمر پور مدیر لکھی	۱۸۱
۲۳	تاج پور مدیر لکھی	۰۸۵
۲۰	روی جوارنی مدیر لکھی	۰۵۷
۱۸۳	حسابہ ولایت تقریری	۰۰۰
۱۹	حکومت استیفاء تقریری	"
۱۵۱	حکومت ہدایت تقریری	"
۱۷	حکومت تجارت تقریری	"
۵۶	کتاب بطہ تقریری	"
۰۶	حکومت شہر عید تقریری	"

دول متحابہ قرآن کریم کے یوم مخصوص صبر کبریٰ

۲۱	صفر	ایران شاہی ناصر الدین شاہ حضرت تلمینک یوم ولادت
۲۲	مارت	ایتالیا والی برنجی او مبر حضرت تلمینک یوم ولادت
۲۳	مارت	المائیا امپراطور برنجی کلیم حضرت تلمینک یوم ولادت
۲۴	مئی	یونان قرالی حضرت تلمینک اسمی کوٹھ
۲۵	مئی	انگلند قرالی دیکتور با حضرت تلمینک یوم ولادت
۲۶	ستمبر	فرانس جمہوریہ تلمینک یوم مخصوص
۲۷	ستمبر	اوسٹریا امپراطور فرانسوا ڈوڈف حضرت تلمینک یوم ولادت
۲۸	ستمبر	روس امپراطور علیکساندر حضرت تلمینک اسمک کوٹھ

خَطَا وَصَوَابُ حُرُوفِ

خطا	صواب	صحيفه	ستون	سطر
طر البس	طر البس	٢	١	١
اللودرت	قوت	٢	١	٤
٥٤	٤٠	٢	٢	٢
المطيرة	المطيرة	٢	٢	١٠
٤١٣	٢٦٥	١٢	٤	٢
٣٦	٢٢٥	١٥	٢	١٥
باب يكون	بل يكون	١٧	٢	٢
ثا	ثا في	١٧	٢	٥
وقوف	وقوف	١٧	٢	٥
عند	وعند	١٨	٢	٦
والمستعمله	المستعمله	٢١	٢	٢٠
طرحها	طرحها	٤١	٢	١٢
١٥٤ من شبيهه	.	٥٨	٤	٢
.	١٥٤ شبيهه	٥	٥	٢
جا نكله	جا نكله	٦٥	٢	٢
بله	بله	٦٦	١	٢٠
الترائيه	السفانيه	٦٦	٢	١٠
الغريب	العريب	٨٠	٢	٢٢
ماتتفرد	صانتهفرد	٨٢	١	١٤
معامل	المعامل	١٠٦	٢	١١
جاتانته	خاتانته	١١١	٢	٨
ان	.	١١١	١	١
.	باغجه تقريباً	١١٢	١	١
الاحوال الولاية	الاحوال التارخ	١٢٢	٢	٢

خطا	صواب	صحیفہ	ستوں	سطر
قہرمانہ	قہرمانانہ	۱۲۳	۱	۸
اکندیرمنند	ایکندیرمنند	۱۲۶	۱	۱۱
لالی	للوہالی	۱۲۶	۲	۲
استعمالہا	استعمالہا	۱۲۶	۲	۹
الحاج عثمان بن کوز	الحاج عثمان بن کوز	۱۵۱	۲	۴
اجنک	جنک	۱۵۹	۱	۲۴
اشہاد	اشتہا	۱۶۰	۱	۹
مسا	مسامہم	۱۶۱	۲	۲۲
بونوع	برنوع	۱۶۵	۱	۱۸

طرابلس
ولایت جبل علی
مطبعہ عثمانیہ
صنع و نشت
اول نشت